

L I T E R A T U U R L I J S T
B O E K M A N S T I C H T I N G

lijstboekmanstichting literatuurlijstboekmanstichting
literatuurlijstboekmanstichting literatuurlijst
lijstboekmanstichting literatuurlijstboek
literatuurlijstboekmanstichting literatu
manstichting literatuurlijstboekmansticht
urlijstboekmanstichting literatuurlijstbo
eratuurlijstboekmanstichting literat
tichting literatuurlijstboekmanstich
ijstboekmanstichting literatuurlijstb
literatuurlijstboekmanstichting liter
lijstboekmanstichting literatuur
ng literatuurlijstboekmanstichting
manstichting literatuurlijstboel
urlijstboekmanstichting literatu
boekmanstichting literatuurlij
atuurlijstboekmanstichting li
chtig literatuurlijstboekman
stboekmanstichting literatuurli
stichting literatuurlijstb
lijstboekmanstichting liter
literatuurlijstboekmansti
anstichting literatuurlijs
rlijstboekmanstichting li
ng literatuurlijstboekman
kmanstichting literatuurli
aurlijstboekmanstichting
boekmanstichting literat
atuurlijstboekmanstich
chtig literatuurlijstb

SOCIALISTIE

POETRIEK

81-051

Literatuurlijst
'Socialisme,kunst,politiek'

door Hans van Dulken

82a
205.1
AG
221.1
220.2

78
V5b
111.1
110.2

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel.: 243736/243737/243738/243739

Amsterdam,november 1981.

De Boekmanstichting is een sociaal-wetenschappelijk
studie-en voorlichtingscentrum over kunst en cultuur

Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam
Telefoon 020-24.37.37.

Bibliotheek en leeszaal zijn op werkdagen van 9-5 uur
voor het publiek geopend.

Ontwerp omslag en lay-out Total Design
Typewerk Mies van Splunter, Ina Wienesen-Blokker
Druk Wim Schroot

INHOUD

VOORWOORD	IV
DE PERIODE 1888-1945	
-Algemene beschouwingen over cultuur	1
-Kunst(enaar)en samenleving;in het bijzonder beeldende kunst en literatuur	4
-Kunst(enaar)en samenleving;in het bijzonder muziek,dans en toneel	35
-Kunst(enaar)en samenleving;in het bijzonder film en fotografie	40
-Beschouwingen over:	
C.S.Adama van Scheltema	42
H.Gorter	44
A.Hahn	47
J.Havelaar	48
H.Heyermans	48
F.Masereel	50
W.Morris	50
I.Querido	52
R.N.Roland Holst	53
H.Roland Holst-Van der Schalk	53
P.L.Tak	56
P.J.Troelstra	56
J.Veth	57
-Museum(beleid);de functie van het museum	58
-Kunst en overheid;kunstbeleid	59
DE PERIODE NA 1945	
-Algemene beschouwingen over kunst en cultuur	63
-Kunst-en cultuurbeleid;overheid en politieke partijen	70
-Kunst(enaar)en samenleving;waaronder literatuur en beeldende kunst	91
-Kunst(enaar)en samenleving;waaronder muziek, dans en toneel	106
-Kunst(enaar)en samenleving;film en fotografie	112
-Museum(beleid);de functie van het museum	116
BIJLAGEN	118
PERSOONSREGISTER	120

Het uitbrengen van een literatuurlijst over het onderwerp 'Socialisme, kunst, politiek' door de Boekmanstichting verdient enige explicatie. Al gedurende een aantal jaren tracht de Boekmanstichting een substantiële bijdrage te leveren aan de discussies over kunst-en cultuur-politiek.

Het organiseren van het congres 'kunst en politiek' samen met de Rotterdamse Kunststichting twee jaar geleden, het uitbrengen van de bundel 'Op zoek naar cultuur' van Jan Kassies, het rapport van Jaap van Straalen over de gevolgen van de decentralisatie voor het kunst-en museumbeleid en het entameren van de discussie 'De kunst en het geld' in het tijdschrift De Revisor zijn daar een aantal voorbeelden van. In het najaar van 1982 zal de Boekmanstichting een onderzoek publiceren over het beleid van de naamgever van de Stichting, de Amsterdamse sociaal-democratische wethouder van kunstzaken, Emanuel Boekman.

Het uitbrengen van deze literatuurlijst ligt in het verlengde van dit onderzoek. Daar komt bij dat de Boekmanstichting actief betrokken is geweest bij het congres sociaal-democratie dat de Universiteit van Amsterdam in november van dit jaar organiseerde. Een aantal medewerkers hield op dit congres inleidingen over het thema sociaal-democratie en kunst(politiek). Deze lijst was ook bedoeld als documentaire ondersteuning van deze inleidingen. Dit alles zou de suggestie kunnen wekken dat de samensteller zich beperkt heeft tot het verzamelen van literatuur over de relatie sociaal-democratie, kunst en politiek. Dat is niet het geval, de lijst is veel algemener van opzet. Er wordt een voorzichtige poging gedaan om de contouren van de relatie socialisme, kunst en politiek in kaart te brengen. Hierbij wordt bewust voorbij gegaan aan definitie-en interpretatieproblemen; het zal duidelijk zijn dat aan elk van de drie begrippen verschillende betekenissen gekoppeld kunnen worden.

Voor deze lijst werd een groot aantal tijdschriften bestudeerd. Deze tijdschriften verschillen van karakter en een aantal waren of zijn nog steeds verbonden met een bepaalde socialistische stroming of politieke partij. De relatief lange periode waarin verschillende tijdschriften zijn verschenen maakt het mogelijk om tot vergelijkingen te komen. Ook krijgt men een idee hoe het denken over het thema socialisme, kunst en politiek zich in de loop van de tijd ontwikkelde. Bij het samenstellen van de lijst heeft het accent dus gelegen op het bestuderen van de in de bijlage genoemde tijdschriften. Daarnaast werd in een aantal bibliotheken gezocht naar voor het onderwerp relevante boeken, brochures, nota's, congresverslagen enzovoorts. Ook de bezochte bibliotheken zijn in de bijlage vermeld.

De reikwijdte van het onderwerp brengt onlosmakelijk een aantal beperkingen met zich mee. De hier gepresenteerde literatuurlijst heeft in hoofdzaak betrekking op Nederland en strekt zich uit over de periode 1888-1981. Op een enkele uitzondering na zijn buitenlandse

publikaties buiten beschouwing gelaten. Ook zal de gebruiker tevergeefs zoeken naar speciale rubrieken over bijvoorbeeld architectuur, politiek theater of feministische kunst. Op zich zijn die onderwerpen een apart literatuuronderzoek waard. Ik wil echter nogmaals benadrukken dat deze literatuurlijst geen andere pretentie heeft dan een algemene oriëntatie over het thema socialisme, kunst en politiek. Correcties en suggesties voor aanvullingen zijn welkom bij de Boekmanstichting. Een groot aantal van de vermelde titels in deze literatuurlijst is aanwezig in de bibliotheek van de Boekmanstichting. Jacqueline Dekker en Tineke Pronk corrigeerden de titelbeschrijving en Ineke van Hamersveld stelde met veel zorg het register samen.

Hans van Dulken
november 1981.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN OVER CULTUUR

Arbeidsverhoudingen en cultuur; door W. Banning, W. Schermerhorn, J. Bierens de Haan e.a.
Lochum, De Tijdstroom, 1933. 88 blz.
Overdruk uit: Barchem-bladen, april-mei 1933.

Banning, W.
De arbeidersbeweging als beschavingsmacht.
Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1921. 12 blz.
Geschriften van de arbeidersgemeenschap der Woodbrookers in Holland, no. 3.

Banning, W.
De dag van morgen; schets van een personalistisch socialisme, richtpunt voor de vernieuwing van ons volksleven.
Amsterdam, Ploegsma, 1945. 167 blz., lit. opgn.

Banning, W.
Socialistisch geestesleven.
De Socialistische gids 14 (1929), 486-498

Bergh van Eysinga, H. W. Ph. E. van den.
Revolutionaire cultuur.
Leiden, Sijthoff, 1919. VI, 224 blz., afb.
Over de marxistische, revolutionaire cultuur die zich afzet tegen de heersende cultuur van de bourgeoisie.

Berlage, H. P.
Kunst en broederschap.
Den Haag, Uitgevers Servire, 1933. blz. 36-54
Voordracht gehouden op de conferentie van de Broederschapsfederatie op 21 en 22 mei 1932 te Amersfoort.

Boekman, E.
De socialistische arbeiderstaal.
De socialistische gids 2 (1917), 361-373

Huizinga, J.
Cultuurhistorische verkenningen.
Haarlem, Tjeenk Willink, 1929. VIII, 191 blz. Met portret van L. O. Wenckebach.

Huizinga, J.
Geschonden wereld; een beschouwing over de kansen op

herstel van onze beschaving.
Haarlem, Tjeenk Willink, 1945. XIV, 242 blz.
Het verschijnsel beschaving; oosten en westen als cultuur-
historisch contrast; stijging en daling van cultuur;
cultuurverliezen der laatste eeuw; de kansen op herstel.

Huizinga, J.

In de schaduwen van morgen; een diagnose van het geeste-
lijk lijden van onzen tijd; 4e herz.dr.
Haarlem, Tjeenk Willink, 1935. XII, 230 blz.
Over de oorzaken van een cultuurcrisis in de jaren 1930
en de taak der jongeren in de toekomst.

Man, H. de.

Het socialisme als kultuurbeweging; vertaling K. Vorrink.
Amsterdam, Nivon, ca. 1976. 47 blz.
Oorspronkelijke druk en uitgave: A. J. C., 1928.
Scholingstekst, als uitgangspunt genomen bij een
scholingsweekend dat werd georganiseerd door het
landelijke bestuur van de NIVON-jongeren met als onder-
werp het ontstaan van de socialistische kultuurbeweging.

Man, H. de.

Socialisme en cultuur.
Antwerpen enz., Standaard wetenschappelijke uitgeverij,
1975. 32 blz. (In: Hendrik de Man, persoon en ideeën. Dl. 2:
'Psychologie van het socialisme' en 'Opbouwend socialisme',
blz. 549-580).
Verscheen eerder in: 'Opbouwend socialisme', Arnhem 1931.

Man, H. de.

Wat is socialistische cultuur?
Antwerpen enz., Standaard wetenschappelijke uitgeverij,
1975. (In: Hendrik de Man, persoon en ideeën. Dl. 3.: 'De
socialistische idee').
Verscheen eerder onder dezelfde titel, Arnhem 1931.

Müller Lehning, A.

Politiek en cultuur.
Den Haag, De Baanbreker, 1930. 132 blz., prt.

Roland Holst-van der Schalk, H.

Broederschap in de levenspraktijk.
Den Haag, Uitgevers Servire, 1933. blz. 6-33
Voordracht gehouden op de conferentie van de Broeder-
schapsfederatie op 21 en 22 mei 1932 te Amersfoort.

Roland Holst-van der Schalk, H.

De crisis der westersche cultuur.
Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1933. 68 blz., lit. opgn.
Over de oorzaken van een cultuurcrisis in de jaren 30;
mogelijke verbeteringen in de toekomst en de rol van
het communisme.

Roland Holst-van der Schalk,H.
De geestelijke ommekeer en de nieuwe taak van het
socialisme.
Arnhem,Van Loghum Slaterus,1931.

Roland Holst-van der Schalk,H.
De vooruitzichten der cultuur.
Barchem bladen 4(1928-1928)3-4,88-95

Roland Holst-van der Schalk,H.
Grondslagen en problemen der nieuwe cultuur in Sovjet-
Rusland.
Amsterdam,Querido,1932.167 blz.

Romein,J.
Het onvoltooid verleden;kultuurhistorische studies.
Amsterdam,Querido,1937.283 blz.,afbn.,lit.opgn.,reg.
O.a.de dialectiek van de vooruitgang;kanttekeningen
bij Huizinga's cultuurhistorische verkenningen;eigen-
aard en onafhankelijkheid van het Nederlandse volk;de
historische setting van het communistisch manifest;
monumentalisme en machinisme:twee aspecten der cultuur in
Sowjet-Rusland.

Socialisme,kunst,levensbeschouwing;door H.van Treslong
(M.Lobstein),H.P.Berlage,G.H.van Senden e.a.
Arnhem,Van Loghum Slaterus,1932.121 blz.,lit.opgn.
(Wetenschappelijke werkgroep voor religieus socialisme/
Religieus socialistische studiën;no.3).
Het religieus beleven tussen heimwee en vervulling;
bouwkunst en socialisme;de kosmische gestalten in het
socialisme;elementen van wereldbeschouwing in het
marxisme.

Thomson,J.J.
Elementen eener socialistische cultuur.
Arnhem,Van Loghum Slaterus,1926.
Serie II,no.2 in de serie religieus-socialistische
vragen.

Treslong,H.van.
De cultuur van het communisme.
De Nieuwe tijd,(1919),758-766
Bespreking van'Revolutionaire Cultuur'door H.W.Ph.E.van
den Bergh van Eysinga.

Verweij-Jonker,H.
Het socialisme van Hendrik de Man.
De Socialistische gids 17(1932),448-453
Opmerkingen over het socialistisch cultuurbegrip van
H.de Man.Dit n.a.v.de verschijning'Opbouwend Socialisme'
in de vertaling van K.F.Proost.(Arnhem,1931).

Vorriink,K.

De komende nieuwe kultuur.
Amsterdam, Arbeiders jeugd centrale, 1925. 24 blz.

KUNST(ENAAR)EN SAMENLEVING; I.H.B. BEELDENDE KUNST EN
LITERATUUR

A---a

Kunst en artiesten. Dl. 1-2.
Morgenrood 7(1899)1 en 2, 3-4 en 11-12
Over de maatschappelijke positie van de socialistische
kunstenaar.

Aanteekeningen over beeldende kunst.
Utrecht, Bosch, 1916. XI, 403 blz.
Artikelen over het kunstleven in Nederland die in de
periode 1908-1915 gepubliceerd werden in het Dagblad
De Telegraaf.

Adama van Scheltema, C.S.
De grondslagen eener nieuwe poëzie; proeve tot een maat-
schappelijke kunstleer tegenover het naturalisme en
anarchisme, de tachtigers en hun decadenten.
Rotterdam, W.L. & J. Brusse, 1907. 250 blz.

Adama van Scheltema, C.S.
De sociale positie van de kunstenaar.
De Socialistische gids 3(1919), 476-495

Adama van Scheltema, C.S.
Kunstenaar en samenleving; de plaats van den kunstenaar
in zijn volk en in zijn tijd van 500 voor Christus tot
op onze dagen.
Rotterdam, W.L. & J. Brusse, 1922. 556 blz.
Verscheen in afleveringen in de socialistische gids.

Adama van Scheltema, C.S.
Over idealisme; een narede tot 'De Grondslagen eener
nieuwe poëzie'.
De Socialistische gids 1(1916), 104-113

Adama van Scheltema, C.S.
Twee oorlogsbrieven uit de kunstenaarswereld.
De Socialistische gids 2(1917), 111-121
Verslag van een briefwisseling tussen Adama van
Scheltema en een Duitse kunstenaar over de houding van
Duitse socialistische intellectuelen en kunstenaars
t.o.v. WO I.

Arntz, G.
Politieke prenten tussen twee oorlogen; inleidingen door
U. Bohnen en K. Vollemans.
Nijmegen, SUN, 1973. 31 blz., afbn., lit. opg.

Inleidingen:U.Bohnen;Destrukctie als konstruktie;Gert Arntz en de visualisering van de tegenspraak.K.Vollemans; 'Over het artistieke en politieke standpunt van de Rijnlandse "progressieven"'.In dit boek zijn 50 hout-en linoleumsneden van Gert Arntz gebundeld.Het'objectieve' konstruktivisme,waardoor de in deze bundel bijeengebrachte grafiek wordt gekenmerkt,moet gezien worden als een resultaat van het debat over een revolutionaire cultuurpolitiek dat tussen 1918 en 1933 in Duitsland werd gevoerd.

Alarmisten,De,1918-1933;politieke teksten,gedichten, essays en tekeningen uit de anarchistische tijdschriften Alarm en Opstand;ingel.en samengest.door A.Constandse; met bijdr.van A.Sochy,A.J.Jansma,D.A.Kooyman e.a. Amsterdam,Meulenhoff,1975.160 blz.,afbn.

Albert Hahn en zijn tijd.Tentoonstelling in het Amsterdams historisch museum september-oktober 1954. (Wetenschappelijke verzorging:F.de Jong Edz.,Aesthetische verzorging W.H.Crouwel en W.Strijdbos). Amsterdam,De Arbeiderspers,z.j.12 blz.

Alma,P.
Kunst en samenleving.
Internationale revue i 10 1(1927),7,241-244

Alma,P.
Over kunstopvoeding in Sowjet-Rusland.
Rotterdam,1928.5 blz.
(In:Kultuur en wetenschap in het nieuwe Rusland,blz. 115-120).

Ankersmit,J.F.
De ondergang van het handwerk.
De Kroniek 3(1897)133(11 jul)218-220
Een bijdrage aan de discussie over'De verdeling van het ambacht'tussen R.N.Roland-Holst,J.Kalff en K.P.C.de Bazel.

Ankersmit,J.F.
Nieuwe kunst.
De Socialistische gids 16(1931),181-186
Reaktie op het artikel'Over het bolsjewisme in de kunst'van W.A.Bonger in De socialistische gids 16(1931), 51-54

Arondéus,W.
Figuren en problemen der monumentale schilderkunst in Nederland;band en titelblad geteekend door den schrijver.
Amsterdam,Wereldbibliotheek,1941.228 blz.,afbn.

Bakels,R.S.
Schilder en maatschappij.
Den Haag,z.u.,1921.32 blz.(In:Kunst en kunstenaars in de

veranderende maatschappij, blz. 35-66)
Met een reactie van J.A.N. Knuttel gevolgd door een
repliek van R.S. Bakels.

Bauer, M.

Brieven en schetsen van zijn reizen naar Moskou en
Constantinopel, gevolgd door enige polemieken tussen
socialisten en estheten; met een voorw. van G.H.

's Gravesande.

Amsterdam enz., Wereldbibliotheek, 1964. 163 blz., afbn.

Uitgave van de discussie over socialisme en kunst uit
De Kroniek van 1896; een keuze uit de artikelen.

De oorspronkelijke discussie omvatte de volgende bijdragen:

- Bauer, M.
Brieven en schetsen van de reis II.
De Kroniek 2(1896)74, 166-170
- Tak, P.L.
Kroning.
De Kroniek 2(1896)75
- (-) Bauer, M.
Brieven en schetsen van een reis III.
De Kroniek 2(1896)75, 177-179
- Diepenbrock, A.
Aan P.L. Tak.
De Kroniek 2(1896)76, 182
- (-) Bauer, M.
Brieven en schetsen van een reis IV.
De Kroniek 2(1896)76, 184-186
- Diepenbrock, A.
Aan P.L. Tak.
De Kroniek 2(1896)77
- Tak, P.L.
Antwoord aan dr. A. Diepenbrock.
De Kroniek 2(1896)77, 189-199
- Huygens, C.
Aan de Heer Dr. A. Diepenbrock.
De Kroniek 2(1896)77, 190-191
- Eeden, F. van.
Aan de lezers van 'de Kroniek' naar aanleiding
van het stuk van dr. A. Diepenbrock tegen P.L. Tak.
De Kroniek 2(1896)77, 191-192
- (-) Bauer, M.
Brieven en schetsen van een reis V.
De Kroniek 2(1896)77, 194-196
- Diepenbrock, A.
Antwoord aan P.L. Tak.
De Kroniek 2(1896)78, 198-199
- Bierens de Haan, J.D.
Aan Dr. A. Diepenbrock.
De Kroniek 2(1896)78, 199-200
- Epigonen; door G. van T.
De Kroniek 2(1896)78, 200
- Vries Lam, de
Aan dr. Frederik van Eeden.
De Kroniek 2(1896)78, 200
- Deyszel, L. van.
Instemming.
De Kroniek 2(1896)79, 206
- (-) Bauer, M.
Brieven en schetsen van de reis VI.
De Kroniek 2(1896)79, 209-211

- Gruyter, J. de.
Aan dr. Bierens de Haan.
De Kroniek 2(1896)80,213-214
- Collem, A. van.
Pracht en recht.
De Kroniek 2(1896)80,214
- Eeden, F. van.
Aan de medewerkers van 'De Kroniek'.
De Kroniek 2(1896)80,214-215
- Veth, J.
Kunst en socialisme.
De Kroniek 2(1896)80,215
- Goes, F. van der.
Kroniek.
De Kroniek 2(1896)80,215-216
- Goes, F. van der.
Kroniek
De Kroniek 2(1896)81,222-223

Bazel, K.P.C. de.
Veredeling van het ambacht; aan den heer R.N. Roland Holst.
De Kroniek 3(1897)129(13 jun)186-187
Een reactie op het artikel van R.N. Roland Holst in De
Kroniek 3(1897)128(16 jun)

Bazel, K.P.C. de.
Veredeling van het ambacht.
De Kroniek 3(1897)131(27 jun)202-203
Voortzetting van de discussie; met een reactie van R.N.
Roland Holst.

Beeldende kunstenaar, De, en de crisisjaren, Nederland
1929-1939.
Z.pl., z.u., (1977). 17 blz., afb.
Catalogus, uitgegeven ter gelegenheid van de tentoon-
stelling op 15 en 16 april 1977.

Berlage, H.P.
Architectuur en versieringskunst.
De Kroniek 2(1896), 34

Berlage, H.P.
Beschouwingen over stijl.
De Beweging 1(1905)1, 47-83

Berlage, H.P.
De retrospectieve kunst.
Bouwkundig tijdschrift 4(1884), 77-78

Berlage, H.P.
Een Russische cultuur.
Rotterdam, z.u., 1928. 5 blz. (In: Kultuur en wetenschap in
het nieuwe Rusland, blz. 9-13)

Berlage, H.P.
Inleiding tot de kennis van de ontwikkeling der toe-
gepaste kunst.
Voordrachten.
Rotterdam, W.L. en J. Brusse, 1923. 77 blz., afbn.
Vijf voordrachten gehouden voor de studenten der Neder-
landse handelshogeschool te Rotterdam.

Berlage, H.P.
Kunst en gemeenschap.
De Beweging 7(1911), 225-238

Berlage, H.P.
Kunst en maatschappij. Dl. 1-2.
De Beweging 5(1909) 11 en 12, 166-187 en 229-264
Voordracht gehouden voor het Studenten Leesgezelschap
voor Sociale Lezingen.

Berlage, H.P.
Schoonheid in samenleving; met teekeningen van den schrijver.
Rotterdam, W.L. en J. Brusse, 1919. 169 blz., afbn.
Bevat bibliografie.

Bibeb.
Interview met Jan Rot.
Vrij Nederland, 21-6-1975.

Bibeb.
Interview met L.J. Jordaan.
Vrij Nederland, 27-3-1976.

Blom, A. van der.
Kunst die partij koos; een eeuw sociale strijd in de
Nederlandse beeldende kunst; met een voorw. van A. Groene-
velt en P. Spijkers.
Amsterdam, Kosmos, 1980. 108 blz., afbn.

Boeken, H.J.
Kunst en maatschappij. Dl. 1-4.
De Nieuwe gids (nieuwe reeks) 2(1897), 199-204, 260-264,
279-284 en 337-345

Boeken, H.J.
Kunst en revolutie.
De Nieuwe gids 16(1901), 39-45
Voortzetting van de reeks Kunst en maatschappij in
de nieuwe gids 2(1897).

Boekman, E.
Kunst en arbeidersklasse; syllabus van de inleiding,
gehouden op de Paasheuvel 1939.
Z. pl., 1939. (Federatie Amsterdam).

Boer, J.de.

Kunstschoon. Dl. 1-2.

De Kroniek 10(1904)474 en 490, 27-28 en 137

Over kunstbeschouwing en kunstkritiek.

Boer, J.de.

Kunstkritiek.

De Kroniek 10(1904)492, 173-174

Reactie op 'Kunst en kritiek' van C.Veth in De Kroniek(1904),
491

Boer, J.de.

Kunstkritiek; aan den heer Cornelis Veth. Dl. 1-2.

De Kroniek 10(1904)494 en 496, 190-191 en 205

Bonger, W.A.

Over het bolsjewisme in de kunst; enige sociologische
opmerkingen naar aanleiding van de S.K.K.tentoonstelling.

De Socialistische gids 16(1931), 51-54

Kritiek op de tentoonstelling van de socialistische
kunstenaarskring in het Stedelijk Museum te Amsterdam.

Booleman, A.

Aan de Nederlandsche beeldende kunstenaars.

De Kroniek 8(1902)387(24 mei)166-167

Een verzoek om steun voor de stakende dekenwevers in
Enschede.

Borrie, G.W.B.

Pieter Lodewijk Tak(1848-1907)journalist en politicus.

Assen, Van Gorcum, 1973. 372 blz., afbn., bijl., lit.opgn.,
reg.

Bourgeois-literatuur; eene polemiek door H.Hartog,

E.W.Thijssen, H.Heyermans Jr.e.a.

De Jonge gids 1(1897), 542-548, 641-653, 774-777

Diskussie over het artikel 'Bedenkingen' van E.W.Thijssen
in De Jonge Gids 1(1897)413-418 en 483-496

Braak, M.ter.

Het linksgerichte collectief.

Forum, (1932), (sept)607-608

Braches, E.

Het boek als nieuwe kunst, 1892-1903; een studie in Art
nouveau.

Utrecht, Oosthoek, 1973. X, 555 blz., afbn., lit.opgn.

Schets van de ontwikkeling van de ideologische en
theoretische achtergrond van Nieuwe kunst in het algemeen
en 'het boek als nieuwe kunst' in het bijzonder. Nieuwe kunst
is hier te beschouwen als de Nederlandse bijdrage tot
de internationale Art nouveau.

Brandt Corstius, J.C.
Een debat over kunst en leven in 1896.
Apollo 2(1947)7(jul/aug)263-275
Over het debat 'kunst en socialisme', De Kroniek 1896.

Bremen, J.H.van.
De Nederlandsche schilderkunst; een Marxistische lijfrede.
Amsterdam, Van Dishoek, 1899. 16 blz.
Overdruk: De Arbeid.

Coenen, F.
Kunst aan het volk.
De Kroniek 10(1904)no.508-511 en 513, blz.300-301, 308-309,
314-315, 323-324 en 338-339
N.a.v. de oprichting van 'Kunst aan het volk' geeft Coenen
een overzicht van vergelijkbare verenigingen in Duitsland.

Coenen, F.
Kunst en kritiek.
De Nieuwe gids 23(1908), 898-902
Replik op het artikel van Karsen en Breitner (De Nieuwe
gids 23(1908), 769-776).

Coenen, F.
Kunst en maatschappij.
Amsterdam, Elsevier, 1915. 54 blz. (In: Het huiselijk en
maatschappelijk leven onzer voorouders; uitgegeven onder
leiding van H. Brugmans, blz. 1-54).
In 1917 verscheen een titeluitgave onder de titel 'Neder-
land door de eeuwen heen'. Idem 2e dr. 1931.

Coenen, F.
Kunst en socialisme; aan den weled. geboren Heere André
Jolles socialist te Florence. Dl. 1-3.
De Kroniek 7(1901)318-320(26 jan-9 feb)27-28, 36-37 en 45-
47
Reaktie op 'Wanneer het tij verloopt' van André Jolles.
(De Kroniek 6(1900)311, 312, 313 en 314).

Coenen, F.
Veredeling door kunst.
De Kroniek 8(1902)399(16 aug)265-267
Commentaar op de oprichting van de vereniging 'Veredeling
door kunst'. Met een reaktie van de sekretaris van de
vereniging J.P. Kortenhagen (De Kroniek 23-8-1902).

Coenraads, E.
De poëzie van A. van Collem.
De Nieuwe tijd 25(1920), 118-125 en 144-152

Cohen, J.H.G.
Nederland en de Berner conventie.
De Kroniek 4(1898)201, 349-350

Colmjon, G.

De renaissance der cultuur in Nederland in het laatste kwart der negentiende eeuw; uiteengezet in oorsprong en samenhang.

Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1941. 246 blz., bijl., lit. opgn.

Deyssel, L. van.

Gedachte, kunst, socialisme enz.; aan den heer F. v. d. Goes.
De Nieuwe gids 6(1891), 249-262

Commentaar op de vertaling van Bellamy's 'Looking backward' door Frank v. d. Goes. Met een beschouwing over socialisme en literatuur.

Deyssel, L. van.

Socialisme.

Amsterdam, Scheltema & Holkema, 1895. 35 blz. (In: Proza-stukken, blz. 277-311).

Reaktie op de artikelen van Van der Goes en F. van Eeden.

Donkersloot, N. A.

Dichter en gemeenschap; rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de Nederlandsche taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam op 6 april 1936.

Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1936. 31 blz.

Eeden, F. van.

Over humaniteit.

De Nieuwe gids 6(1891), 315-329

Reaktie op de discussie tussen Van Deyssel en Van der Goes over socialisme en kunst in de nieuwe gids 6(1891).

Funke Küpper, A.

In memoriam Albert Funke Küpper; met bijdr. van C. Veth, K. Vorrink e. a.

Amsterdam, De Arbeiderspers, 1935. niet gepagineerd, afbn., prtn.

Gans, J.

Contraflirt met de revolutie.

Forum 2(1933), 304-316

Kritiek op E. du Perron's visie op socialisme en kunstenaarschap. Met een repliek van E. du Perron.

Gans, L.

Nieuwe kunst; de Nederlandse bijdrage tot de Art nouveau; decoratieve kunst, kunstnijverheid en architectuur rond 1900.

Utrecht, Libertas, 1960. 172 blz., afb., reg.

Proefschrift Rijksuniversiteit Utrecht.

Bevat bibliografie.

Gelder, H. E. van.

De kroniek van P. L. Tak en de jaren negentig.

Socialisme en democratie,(1956),349-355
Bespreking van de dissertatie van Dr.W.Thijs.

Gelder,H.E.van.
Kunst genieten,waarom en hoe?
De Socialistische gids 20(1935),297-307

Gelderen,J.van.
De verantwoordelijkheid van den kunstenaar.
Forum 2(1932),197-201

Gerhard,J.W.
De kunst in het leesboek voor het eerste schooljaar.
's-Gravenhage,Ontwikkeling,1911.28 blz.,afb.

Gerhard,J.W.
Over de bestaansvoorwaarden voor de kunst en de
kunstenaar in Nederland.
Amsterdam,Van Munster,1899.32 blz.
Tooneelbelangen in Nederland.Verzameling van vlug-
schriften door tijdgenooten,no.1.

Ginneken,A.van.
Internationale avant-garde bijeen:analyse en achter-
gronden van het culturele tijdschrift i 10,1927-1929;
skriptie.
Z.pl.,z.u.1980.95 blz.
Bevat bibliografie.

Goes,F.van der.
Karl Kautsky over de eerste ontwikkeling van kunst en
schoonheidsgevoel.
Nu 1(1927/1928),258-270

Goes,F.van der.
Revolutionaire poëzie I.
De Nieuwe gids,nieuwe reeks,1(1895),734-747

Goes,F.van der.
Socialisme en kunst I.
De Kroniek,(1895)34(18 aug)265-261
Over de verbondenheid van de kunstenaar met het
socialisme.

Goes,F.van der.
Socialisme en kunst II.
De Kroniek,(1895)35(25 aug)274
Over een rede van de socialist en kunstenaar Destrée in
het Belgische parlement.

Goes,F.van der.
Socialisme en kunst III.

De Kroniek, (1895)36(1 sept)282-283
Een beschouwing over het door Jan Veth bewerkte 'Claims
of decorative art' van Walter Crane.

Goes, F. van der.
Socialisme en kunst IV.
De Kroniek, (1895)40(29 sept)313-314
Vervolg van de beschouwingen over Walter Crane.

Goes, F. van der.
Socialistische aesthetiek (II).
De Nieuwe gids 7(1892), 113-140
Vervolg op 'Studies in socialisme' uit de nieuwe gids
6(1891).

Goes, F. van der.
Studies in socialisme; over socialistische aesthetiek.
Antwoord aan L. van Deyssel.
De Nieuwe gids 6(1891), 369-404
Reaktie op het artikel 'Gedachte, kunst, socialisme enz.'
van L. van Deyssel (de nieuwe gids 6(1891)).

Goldstein, E.
Socialistische propaganda in het drama.
De Jonge gids 4(1900/1901), 268-280

Gorter, H.
Antwoord op den brief van Albert Verwey.
De Kroniek 4(1898)168(13 mrt)83-84
Antwoord op de brief van Albert Verwey naar aanleiding
van het eerste artikel van Gorter 'Kritiek op de litteraire
beweging van 1880 in Holland' zoals gepubliceerd in De
nieuwe tijd.

Gorter, H.
De grote dichters; nagelaten studiën over de wereld-
litteratuur en haar maatschappelijke grondslagen, uitge-
geven door J. Clinge Doorenbos en Anton Pannekoek.
Amsterdam, Querido, 1935.

Gorter, H.
Kritiek op de literaire beweging van 1880 in Holland.
De Nieuwe tijd 2(1897/1898), 208-217 en 369-383
3(1898/1899), 168-188 en 603-615
4(1899/1900), 251-255
13(1908), 253-274, 339-374, 401-418, 674-706
en 853-867
14(1909), 15-31, 95-111 en 218-223

Graaf, A. de.
Gemeenschapskunst, de wandschilderingen Der kinderen.
De Nieuwe gids 7(1892), 325-329

Graaff, J.J.
Oude kunst en groot kapitaal.
Van onzen tijd 10(1910), 265-278

Gribling, F.
Koude beeldtaal van G.Arntz.
De Groene Amsterdammer, 6-10-1976.

Gribling, F.
Politieke kunst uit de dertiger jaren; zoeken naar nieuwe vormen voor nieuwe gedachten.
De Groene Amsterdammer, 13-10-1976.
Over Peter Alma, volgens Gribling een van de weinige Nederlanders die getracht heeft inhoud te geven aan de socialistische kunst.

Grünfeld, J.
Bolsjewistische cultuurproblemen in het congres van litteratoren te Moscou.
De Socialistische gids 20(1935), 37-50
Speciaal geschreven voor De Socialistische gids, vertaald door L.J.Kleyn.

Gruyter, J.W.de.
Socialistische kunst.
Elsevier's geïllustreerd maandschrift, (1931), 85-e.v.
Over de S.K.K.tentoonstelling in het Stedelijk Museum te Amsterdam.

Hahn, A.
Aanteekeningen over beeldende kunst. Dl. 1; vereniging 'Joan Blaeu'.
De Socialistische gids 2(1917), 627-630
Over de commerciële uitgeverijen en kunstreproducties.

Hahn, A.
Aanteekeningen over beeldende kunst. Dl. 3.
De Socialistische gids 3(1918), 292-299
Bespreking van het boekje 'Schilderijen zien' van B.P. Wigger. Daaraan gekoppeld een beschouwing over de democratisering van de schoonheid.

Hahn, A.
Caricatuur.
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1935. 63 blz., afbn.
(Kleine cultuur bibliotheek).

Hahn, A.
Kreet of mededeeling?
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1929. 23 blz., afbn.
(In: A.Hahn. Schoonheid en samenleving, blz. 71-93).
Kunst en reclame; de artistiekeit van de individuele kunstenaar en de eisen die de reclame stelt.

Hahn,A.
Kunst en machine.
Amsterdam,De Arbeiderspers,1929.29 blz.,afb.(In:
A.Hahn.Schoonheid en samenleving,blz.15-43).
De invloed van de technische ontwikkeling op de kunst;
'Nu wij komen in het machinale produceren,zal de
kunstenaar zich ook hierbij moeten aansluiten en dit
nieuwe materiaal moeten zien om te werken tot nieuwe
schoonheid'.En dit,aldus Hahn,is alleen mogelijk als de
arbeidsmiddelen niet langer in privaatbezit zijn.
Verscheen eerder in:De Socialistische gids 1(1916),881-
895

Hahn,A.
M.W.van der Valk(1857-1917).
Amsterdam,De Arbeiderspers,1929.13 blz.,afb.(In:A.Hahn.
Schoonheid en samenleving,blz.101-113).
Over de sociaal-democratische schilder van der Valk en
zijn werk.

Hahn,A.
'Nieuwe-kunst'-makers.
De Socialistische gids 2(1917),253-265
Kritische kanttekeningen bij de'nieuwe'kunst,i.h.b.het
kubisme,futurisme,expressionisme.

Hahn,A.
Schoonheid en samenleving;opstellen over beeldende kunst,
verzameld door A.Hahn Jr.;met een voorw.van R.N.Roland
Holst.
Amsterdam,De Arbeiderspers,1929.152 blz.,afb.,lit.opgn.

Hahn Jr.,A.
Troelstra in de karikatuur.
Amsterdam,Ontwikkeling,1925.179 blz.

Hall,J.N.van.
Kunst aan het volk?
De Gids,(1909),162-165
Over de discussie tussen Frans Coenen en Cornelis Veth
over de vereniging'Kunst aan het Volk'.

Hannivoort,H.W.
Kunst aan het volk.
De Kroniek 10(1904)471(2 jan)3-4
N.a.v.'Leekegedachten over kunstbeoefening'van W.H.
Vliegen in De Kroniek 9(1903)465,466,467

Hardeveld,J.M.van.
Socialistische kunst.
Roeping 9(1930-1931),184-205
Enige opmerkingen n.a.v.de door de Socialistische
kunstenaarskring ingerichte tentoonstelling in het
Stedelijk Museum.

Harmsen, G.
Dr. J. A. N. Knuttel
Neerlandicus en communist. (Delft 14 mei 1878-Leiden
5 februari 1965).
(In: Jaarboek Maatschappij voor Nederlandse letterkunde
1968/1969, blz. 144-164).

Harmsen, G.
Herfsttij van het liberalisme; beelden en beschouwingen
n.a.v. Dr. W. Thijs-De kroniek van Tak-Amsterdam 1956.
Wereldbibliotheek.
Politiek en cultuur 16(1956)8(aug)480-489
Beschouwing over socialisme en kunst aan het begin van
deze eeuw.

Harmsen, G.
Nederlanders en de bolsjewistische revolutie.
Algemeen handelsblad, 10-6-1977.

Harmsen, G.
Nederlandse en Russische kunstenaars tijdens de
revolutiejaren; kanttekeningen bij een brief van Kazimir
Malewitsj.
De Nieuwe stem, (1967), 309-326

Havelaar, J.
Het sociaal conflict in de beeldende kunst.
Haarlem, De Erven F. Bohn, 1922. 235 blz., afbn., lit. opg.
(Volksuniversiteitsbibliotheek; no. 13).
Over de wijze waarop het sociaal conflict in de beeldende
kunst tot uitdrukking wordt gebracht. Na een algemene
inleiding behandelt de schrijver het ontstaan van de
moderne karikatuur, de z.g. idealistische en de pessimis-
tische karikatuur, en de kunstuitingen rondom Millet en
Van Gogh.

Havelaar, J.
Het tekort der kunsthistorie.
Onze Eeuw, (1916) I, 252-259

Havelaar, J.
Kunst en samenleving.
De Socialistische gids 2(1917), 522-553
Lezing, uitgesproken voor de Amsterdamse Studenten
Vereniging voor Sociale Lezingen.

Heyermans Jr., H.
Aanval en verweer.
De Nieuwe tijd 11(1906), 73-76, 215-219, 427-436, 637-640,
888-891 en 12(1907), 63-72
Polemische artikelen, veelal over het onderwerp socialisme
en kunst.

Heyermans Jr., H.
'De Nieuwe tijd' en 'De Jonge gids'.
De Jonge gids 3(1899/1900) 639-673
Heyermans verzet zich als redacteur van De Jonge gids
tegen het uitgangspunt van de Nieuwe tijd 'om in een
wetenschappelijk orgaan de sfeer van intellectuelen
en die van arbeiders te willen omvatten'.

Heyermans, H.
Franz Mehring over kunst.
De Jonge gids 2(1898/99)549-558
Over de taak van de sociaal-democratische kunstenaar,
de relatie met de Duitse sociaal-democratische beweging
en de visie van Franz Mehring.

Heyermans Jr., H.
Socialistische helden.
De Nieuwe tijd 9(1904), 485-489
Een karakterisering van de socialistische roman-en
toneelheld.

Heyermans Jr., H.
Varia; socialistische tendenz.
De Nieuwe tijd 9(1904), 374-376
Over kunst en socialisme.

Internationale revue i 10, 1927-1929; with an introd. by
A. Lehning.
Nendeln/Liechtenstein, Kraus Reprint, 1979. 30 cm., 200 blz.,
afbn., plgrn., tekn.
Integrale herdruk van het avant-garde tijdschrift i 10.

i 10; de internationale avant-garde tussen de twee
wereldoorlogen; een keuze uit de internationale revue
i 10 door A. Lehning en J. Schrofer; 2e dr.; met bijdr.
van P. Alma, R. N. Baldwin, W. Baumeister e.a.
Den Haag, Bakker, 1974. 224 blz., afbn., reg.
Oorspronkelijke druk 1963.

Illés, V.
Gerd Arntz, graficus in de vooroorlogse klassenstrijd.
N.R.C. Handelsblad, cultureel supplement, 1-10-1976.

Jacobs, J. W.
De taak van den socialistischen dichter.
De Socialistische gids 18(1933), 762-772

Jacobs, J. W.
Eenige overdenkingen bij het oprichten van den
socialistischen kunstenaarskring.
De Socialistische gids 12(1927), 398-403

Jacobs, J. W.
Over volksdichters.
De Socialistische gids 17(1932), 330-339, 687-695, 831-841
Over socialistische poëzie in een kapitalistische
maatschappij; gerelateerd aan het werk van Gorter,
Adama van Scheltema, van Collem e.a.

Jansen,A.H.
Kunst en industrie.
De Socialistische gids 3(1918),7-23
Over de oprichting van de'Driebond',naar voorbeeld van
de'Deutsche Werkbund'.

Jansen,A.H.
Moderne kunstnijverheid.
De Socialistische gids 4(1919),1-18

Jolles,A.
Aan Frans Coenen Jr.
De Kroniek 7(1901)321(16 feb)52-53

Jolles,A.
Socialisme.
De Kroniek 4(1898)190(14 aug)265
Over socialisme en kunst;dit n.a.v.een discussie tussen
Coenen en Van der Goes.

Jolles,A.
Wanneer het tij verloopt.
De Kroniek 6(1900)311-314(8 dec-29 dec)393-395,400-401,
410-411,418-419
Beschouwing over dichtkunst en socialisme,in hoofdzaak
gerelateerd aan het werk van Gorter en Adama van
Scheltema.

Jong,A.M.de.
Bonger en de kunstrubriek van'Het Volk';een oratio pro
domo.
De Socialistische gids 11(1926),558-564
Met een repliek van Bonger(De Socialistische gids 11
(1926),565-569)).

Jong,A.M.de.
Over socialistische kunst;enkele kanttekeningen bij
Toon Verhoefs artikelen.
De Socialistische gids 8(1923),193-218
Kritiek op'Over socialistische kunst'van T.Verhoef
(De Socialistische gids 7(1922)).

Jong Edz.,F.de.
De eeuw van de omkeer 1864-1952.
Amsterdam,Van Gennep,1978.12 blz.,afb. (In:Herman
Gorter en Henriëtte Roland Holst in hun tijd,blz.
5-16).

Jong Edz.,F.de.
J.Saks;literator en marxist; een politieke biografie.
Nijmegen,SUN,1977.301 blz.,afb.,lit.opgn.,regs.
Oorspronkelijke druk 1954.

Jong Edz., F.de.
Marxistisch dubbelportret; het leven van Frank van der
Goes en F.M.Wibaut.
Socialisme en democratie, (1959), 371-377

Jong Edz., F.de.
Van ruw tot geslepen; de culturele betekenis van de
Algemene Nederlandse Diamantbewerders Bond in de ge-
schiedenis van Amsterdam.
Herdenkingsrede 17 november 1954, Amsterdam, 1955.
Verscheen ook in: Socialisme en democratie, (1954), 732-744

Jong Edz., F.de, J.Kruihof en D.de Lange.
Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst in hun tijd.
Amsterdam, Van Gennep, 1978. 136 blz., afbn. (Nederlands
letterkundig museum en documentatiecentrum).
Bevat literatuuropgave.

Jong, R.de.
Kunst en cultuur; over socialistische kunst en socia-
listische kunstenaars tussen de beide wereldoorlogen.
Utrecht, Ambo, 1965. 27 blz. (In: De taaie rooie rakkers; een
documentaire over het socialisme tussen de wereldoorlogen;
samengest. door J.Cornelissen, G.Harmsen en R.de Jong,
blz. 223-249).

Jongert, J.
De organisatie der kunstenaars.
Den Haag, z.u., 1921. 25 blz. (In: Kunst en kunstenaar in de
veranderde maatschappij, blz. 89-113).
Met reacties van A.Booleman, H.Robbers, I.Eyl en W.C.
Brouwer gevolgd door een repliek van J.Jongert.

Kalff, J.
De veredeling van het ambacht.
De Kroniek 3(1897) 131, 204
Een reactie op de discussie tussen R.N.Roland Holst en
K.P.C. de Bazel.

Karsen, E., en G.H.Breitner.
Kunst en kritiek.
De Nieuwe gids 23(1908), 769-776
Opmerkingen n.a.v. een artikel door Frans Coenen over een
tentoonstelling in Arti.

Kernkamp, G.W.
Harmonische ontwikkeling; hoe brengen we de samenleving
en de kunst weer tot elkaar.
Amsterdams weekblad, 16-7-1921.

Korte uiteenzetting van het doel der tentoonstelling
van smaakmisleiding van 25 december 1910-22 januari 1911
in Amsterdam.
Z.pl., z.j. 19 blz. (Vereeniging kunst aan het volk).

Kritiek, De, der beeldende kunsten.

De Stem 8(1928), 124-127

Verslag van een enquête; met bijdragen van K. Niehaus, C. Veth, W. Steenhoff, F. Fopman, A. M. Hammacher en Just Havelaar.

Kultuur en wetenschap in het nieuwe Rusland; artikelen door Nederlanders; onder red. van H. Roland Holst, J. Hoogcarspel en P. Alma.

Rotterdam, Van Staal, 1928. 181 blz., afbn.

Artikelen o.a. over kunst en cultuur in Rusland door H. P. Berlage, Paul F. Sanders, J. Last e.a.

Kunst aan het volk.

De Kroniek 10(1904)486(16 apr)122

De tekst van de circulaire waarin de oprichting van de vereniging 'Kunst aan het volk' wordt aangekondigd.

Kunst aan het volk; catalogus met de beschrijving van de tentoonstelling door de commissie voor architectuur en nijverheidskunst ineengezet in de maand april 1905, in het Stedelijk Museum te Amsterdam, door W. Penaat. Amsterdam, 1905. 27 blz. (Vereniging Kunst aan het volk).

Kunst aan het volk; pro: Frans Coenen Jr., contra: Cornelis Veth.

Baarn, Hollandia, 1909.

'Pro en contra' betreffende vraagstukken van algemeen belang, serie V, nr. 6.

Kunst en kunstbedrijf; Nederland 1914-1940; met een voorw. van C. Blotkamp, M. Boot en K. Broos; met bijdr. van K. van Wijk, D. J. Meijers, J. J. Heij e.a.

Haarlem, Fibula-van Dishoeck, 1978. IX, 259 blz., afbn., plgrn. (Nederlands kunsthistorisch jaarboek; no. 28). Bevat literatuuropgave.

Kunst en kunstenaars in de veranderende maatschappij; handelingen van het derde algemene kunstcongres te 's-Gravenhage 7, 8, 9 oktober 1920.

Den Haag, Nijhoff, 1921. 266 blz.

Kunst en samenleving; naar W. Crane's Claims of decorative art, in het Nederlandsch bew. door J. Veth, en verciert met talrijke vignetten, in hout gesneden door G. W. Dijsselhof; 2e herz. dr.

Amsterdam, Scheltema en Holkema, 1903. XVI, 171 blz.

Beschouwingen over decoratieve kunst, figuratieve kunst, het ornament, kunst en arbeid, kunst en socialisme, kunst- onderwijs, toegepaste kunst en samenleving, commercie, industrie.

Kunst en volk; door A. van P.

De Kroniek 11(1905)525(14 jan)11-13

'Zolang de arbeiders geld noch gelegenheid hadden, echte kunst te leren kennen, kon het tentoonstellen ervan de bourgeoisie niet schaden, maar nu vrezen zij, wellicht onbewust, dat het even revolutionair zal werken als opruiende taal of geschrift'.

Kunst-tendenskunst-gemeenschapskunst.
Politiek en cultuur, (1939), 366-368, 480-484, 484-487, 487-489, 490-491, 675-678
Een discussie met bijdragen van: C.J. Kelk, T. de Vries, S. Goudsmit, K.v.d. Geest, L. Schrijver; met een slotwoord van de redactie (A.S. de Leeuw).

Kunstenaren der idee; symbolistische tendenzen in Nederland, ca. 1880-1930; door C. Blotkamp, C. Boot, M.H. Cornips e.a.; met een voorw. van Th. van Velzen.
's-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1978. 200 blz., afbn., .
lit. opgn.
Bevat bibliografie.
O.a. achtergronden van het symbolisme, symbolisme en kunstkritiek, beeldende kunst en muziek, beeldende kunst en literatuur.

Kuyper, R.
Socialistische schoonheidsbeschouwingen; herdrukte opstellen. Amsterdam, Ontwikkeling, (1927). 66 blz.

Landré, T.
Inleiding tot de nieuwe nijverheidskunst.
De Twintigste eeuw 13 (1907) 5 (mei) 125-155
De invloed van de kapitalistische produktie (het machinalisme) op het handwerk. De betekenis van William Morris e.a.

Last, J.
De nieuwe volkskunst.
Rotterdam, z.u., 1978. 1 blz. (In: Kultuur en wetenschap in het nieuwe Rusland, blz. 36).

Leeuw, A.S. de.
Cultuur en maatschappij; drie brieven en een interruptie.
Communisme 2 (1936) 7 (jul) 313-322
Een reactie op de briefwisseling van J. Greshoff, M. ter Braak en E. du Perron in 'Groot Nederland' mei 1936 over 'het standpunt van den kunstenaar (met) de politieke problemen-van-nu'.

Leeuw, A.S. de.
Een teleurstelling.
Politiek en cultuur, (1939), 235-239
Een bespreking van 'Uit het werk van Frank van der Goes', Wereldbibliotheek 1939.

Levita, A.S. de.
Het congres der S.D.A.P.
De Jonge gids 1 (1897/1898), 768-772
O.a. over de toetreding van Herman Gorter, Henriëtte Roland Holst-van der Schalk en Richard Roland Holst tot de S.D.A.P.

Links richten tussen partij en arbeidersstrijd; materiaal voor een theorie over de verhouding tussen literatuur en arbeidersstrijd (met medew. van K. Smelik, E. Katan e.a.). Nijmegen, 1975. 2 dln., XXXVI, 748 blz., afbn., reg. (Projectgroep 'Literatuursociologie').

Links richten; volledige reprint 1932-1933; met een naw. van M. Mooy; met bijdr. van J. Last, F. van Leeuwen, K. v. d. Geest e.a. Amsterdam, Van Gennep, 1973. 304 blz., afbn.
Herdruk van het maandblad van het arbeidersschrijverscollectief 'Links richten'.

Literatuur en leven; door J. H. L.
De Kroniek 7 (1901) 325-326 (16 mrt-23 mrt) 85-87 en 92-94
Over socialistische dichtkunst, in hoofdzaak gerelateerd aan het werk van Gorter.

Loon, M. van.
Peter Alma, een schilder van de gemeenschap.
Politiek en cultuur 2 (1947) 9 (sept) 289-290

Man, H. de.
Over het thema: kunst en socialisme.
Antwerpen enz., Standaard, 1975. 9 blz. (In: Hendrik de Man, persoon en ideeën. Dl. 5: 'Een halve eeuw doctrine; verspreide geschriften, blz. 243-251').
Verscheen eerder in: 'Gedenkboek A. Vermeylen', Brugge 1932.

Marissing, L. van.
Sabotagelessen van graficus Gerd Arntz; 'Ik teken de klassetegenstelling niet door dikke kapitalisten naast magere arbeiders te zetten'.
De Volkskrant, 28-11-1970.

Materialistische literatuurtheorie; de literatuurtheoretische opvattingen van Herman Gorter, Franx Mehring, Henriëtte Roland Holst, Th. W. Adorno, Walter Benjamin, Bertolt Brecht en Georg Lukács; met bijdr. van Y. van Kempen, A. Mertens, C. Offermans e.a.
Nijmegen, Socialistische uitgeverij Nijmegen, 1973. 384 blz., fign.

Meester, J. de.
Aanteekeningen en opmerkingen; kunstenaars revolutionair?
De Gids, (1921), 481-486
Reaktie op een discussie over communisme en literatuur tussen J. A. N. Knuttel en Van Collem in het dagblad De Tribune.

Meester, J. de.
De bestaansvoorwaarden van den kunstenaar; een lezing voor de Academie te Rotterdam.
Nieuwe Rotterdamsche courant 3-1-1911, ochtendeditie.

Meyer,B.

Van onderop;vooorlogse herinneringen van een Rotterdamse arbeider;een fragmentarisch geheel,gekozen en ingeleid door M.Mooy.
Rotterdam,z.u.,1971.67 blz.
O.a.over'prolet-kult'en'links richten'.

Michielse,H.C.M.

Socialistische vorming;het instituut voor Arbeidersontwikkeling(1924-1940)en het vormings-en scholingswerk van de Nederlandse sociaal-demokratie sinds 1900.
Nijmegen,Socialistische Uitgeverij,1980.386 blz.,afbn. reg.,tab.(Dissertatie).
Bevat bibliografie.

Morris,W.

Kunst en maatschappij.
Vert.door mevr.Hugenholtz-Zeeven met een voorw.van H. Polak.
Amsterdam,Soep,1903.159 blz.

Mulder,H.

De politieke spotprent tussen de beide wereldoorlogen.
Haarlem,Fibula-van Dishoeck,1978.40 blz.(In:Kunst en kunstbedrijf;Nederland 1914-1940,blz.169-208).
Voorgeschiedenis,ontwikkeling,thematiek en functie van de politieke spotprent en karikatuur in de Nederlandse pers.

Mulder,H.

Het gevaar van'Kunst voor het volk';de populistten en het realisme in de jaren 30.
Vrij Nederland,13-6-1981.

Mulder,H.

Het verraden linkse kunstenaarsverzet in de jaren dertig.
Vrij Nederland,17-1-1978.

Mulder,H.

Kunst in crisis en bezetting;een onderzoek naar de houding van Nederlandse kunstenaars in de periode 1930-1945;met een voorw.van H.L.C.Jaffé.
Utrecht enz.,Spectrum,1978.bijln.,afbn.,reg.
Bevat bibliografie.(Dissertatie).

Nederland rond 1900;contouren van een cultuur;kunst, literatuur,muziek,film;met een inl.van J.Goedegebuuren; met bijdr.van D.de Boer,B.H.Spaanstra-Polak,G.W.Huygens e.a.

Haarlem,De Haan,1979.164 blz.,afbn.,reg.
Bevat literatuuropgave.
Oorspronkelijke druk 1972.

Nieuwe beurs, De, te Amsterdam en de proletariërs; door E.R. Amsterdam, Fortuyn, 1903. 18 blz.

Over het werk aan het Beursgebouw te Amsterdam van Toorop, Derkinderen, R.N. Roland Holst en Berlage.

Noordenbos, O.

De Kroniek van P.L. Tak 1895-1907.

De Gids, (1944-1945), 53-68, 105-118, II 3-13

Onze verhouding tot de 'Berne conventie'; met bijdr. van J. Loopuit, D. de Clercq, C.F. Loke e.a.

De Jonge gids 3 (1899/1900), 619-632, 742-748

Antwoorden van Hollandse auteurs op de vraag hoe onder de tegenwoordige omstandigheden, van socialistisch standpunt bezien, de houding moet zijn van een Hollandse auteur tegenover de pogingen tot aansluiting bij de Berne conventie.

Plasschaert, (A).

Kunstnijverheid; opmerkingen.

De Nieuwe gids 23 (1908), 765-767

Polak, B.H.

Het fin-de-siècle in de Nederlandse schilderkunst; de symbolistische beweging 1890-1900.

's-Gravenhage, Nijhoff, 1955. VIII, 415 blz., afbn., bijl., lit. opg., prtn. (Dissertatie).

Bevat Engelse samenvatting.

Polak, H.

Revolutionaire poëzie.

De Socialistische gids 3 (1918), 543-565, 661-675, 750-763, 923-939

Bespreking van het werk van Henriëtte Roland Holst, Herman Gorter, Adama van Scheltema en andere socialistische dichters.

Porcelijn, C.

Marius Bauer en het Kroniek-debat.

Politiek en cultuur 25 (1965) 7/8 (jul/aug) 354-355

Bespreking van Marius Bauer, brieven en schetsen van zijn reizen naar Moskou en Constantinopel, gevolgd door enige polemieken tussen socialisten en estheten.

Amsterdam/Antwerpen, 1964.

Praag, Ph. van.

Ph. van Praag (1887-1942); symboliek ten dienste van de socialistische arbeidersbeweging.

Tijdschrift voor sociale geschiedenis, (1981) 22 (jun) 142-166

Biografie van de socialistische grafisch kunstenaar Ph. van Praag.

Proost, K.F.

De ontwikkeling der literatuur in Sovjet Rusland.
Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1935. 171 blz.
Serie V, no. 3-4 van de 'Religieus socialistische vragen',
uitgavenreeks van de Arbeidersgemeenschap der Woodbrookers
in Holland.

Proost, K.F.

De waardering der techniek.

Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1930. 75 blz.

Serie III, no. 2 van de 'Religieus socialistische vragen',
uitgavenreeks van de Arbeidersgemeenschap der Woodbrookers
in Holland.

De ethische en esthetische problemen bij de toepassing
van de techniek bij de arbeid.

Proost, K.F.

Socialistische kunst.

Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1925. 87 blz.

Serie II, no. 3 van de 'Religieus socialistische vragen',
uitgavenreeks van de Arbeidersgemeenschap der Woodbrookers
in Holland.

Proost, K.F.

Uitingen van klassenhaat in onze middeleeuwse letter-
kunde.

De Socialistische gids 13(1928), 514-525

Querido, I.

Het heilige ambacht.

Nu 2(1929)6, 182-192

De verhouding ambacht en kunst.

Querido, I.

Letterkundige tijdgenooten.

De Jonge gids 2(1899), 259-269, 329-342 en 437-456

Een kritiek op de tachtigers en de individualistische
kunstbeoefening. Een pleidooi voor het socialistische
kunstenaarschap; gerelateerd aan het werk van Frank
van der Goes.

Querido, I.

Muziek, tooneel en literatuur.

Amsterdam, Emmering, z.j. 216 blz. (Vennootschap letteren
en kunst).

Essays over voordrachtskunst, musici, dramaturgen, literaire
kunstenaars en critici; gevolgd door fragmenten uit het
dagboek van Querido.

Querido, I.

Stand en bevoegdheid onzer tegenwoordige literatuur-
critiek.

Nu 1(1927)1, 78-95

Rapport der Commissie, benoemd door de vergadering van
15 februari 1905, om van voorlichting en raad te dienen
inzake de Berner Conventie, aan de Algemeene vergadering

der Vereeniging van Letterkundigen, gehouden op 5 juni 1905.

De Kroniek 11(1905), 324-325, 333-335 en 340-341
Integrale weergave van het rapport van de commissie.
De commissie bestond uit C. Boutens, H. Robbers en H. Heyermans Jr.

Repelaer van Driel, J.
Uitstooting van Joodsche musici.
De Socialistische gids 18(1933), 348-350

Rhetorica, De, in onze poëzie als product van maatschappelijke verhoudingen; door v.R.
De Kroniek 12(1906) 624(8 dec) 387-389

Ricardo, A.
Literatuur en socialisme.
De Kroniek 12(1906) 615(317-318)
Een bespreking van een serie artikelen van Maxim Gorki over 'das Kleinbürgertum' in Rusland.

Robbers, H.
De nieuwe kunstenaar.
De Nieuwe gids, (1915), 401-416
Schrijver probeert een verklaring te geven waarom de kunstenaar het individualistisch-romantische standpunt heeft verlaten voor een grotere betrokkenheid met het maatschappelijk gebeuren. Aanwijzingen ziet hij in de oprichting van het Verbond van kunstenaarsverenigingen en de aansluiting bij de Berner Conventie.

Robbers, H.
Opvoeding, onderwijs en litteratuur.
De Socialistische gids 6(1921), 1073-1096
Lezing gehouden te Haarlem en te Utrecht voor Vereenigingen van leeraars.

Roland Holst-van der Schalk, H.
De voorwaarden tot vernieuwing der dramatische kunst; een studie.
Rotterdam, Brusse, 1924. 316 blz., afbn.

Roland Holst-van der Schalk, H.
Het vuur brandde voort; levensherinneringen. Met een nawoord van Garnt Stuiveling.
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1979. 283 blz., bijl., reg. (privé-domein).
Bevat bibliografie.
Eerste druk 1949, derde uit nalatenschap van de auteur verbeterde druk.

Roland-Holst-van der Schalk, H.
Over leven en schoonheid; opstellen over aesthetische en ethische onderwerpen.

Arnhem, Van Loghum Slaterus enz., 1925. XVI, 488 blz., lit.
opgn.
Studies in socialistische aesthetika; maatschappelijke
oorzaken van middeleeuwse en moderne mystiek; historisch
materialisme en kunst.

Roland Holst-van der Schalk, H.
Poëzie en maatschappelijke vernieuwing.
Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1935. 95 blz.

Roland Holst-van der Schalk, H.
Socialisme en literatuur; 2e dr.
Amsterdam, Veldt, 1900. VIII, 83 blz.

Roland Holst, R.N.
Aesthetisch intellectualisme.
De Gids, (1921), 114-124

Roland Holst, R.N.
De beteekenis van Derkinderens nieuwe muurschilderingen
in onze schilderkunst.
De Nieuwe gids 7(1892)I, 321-324

Roland Holst, R.N.
De tentoonstelling van 'Kunst aan het volk'; kleinmoedige
bedoelingen.
De Nieuwe tijd 13(1908), 793-798
Met een reaktie van Frans Coenen gevolgd door een repliek
van R.N. Roland Holst.'

Roland Holst, R.N.
De Van Gogh-tentoonstelling der Vereeniging 'Kunst aan het
volk'.
De Nieuwe tijd 20(1915), 60-61

Roland Holst, R.N.
De veredeling van het ambacht.
De Kroniek 3(1897)132(4 jul)210-211

Roland Holst, R.N.
Een instituut der kunsten; n.a.v. een artikel van A.J.
Derkinderen.
De Gids, (1912), II, 161-163

Roland Holst, R.N.
Een Vereeniging tot veredeling van het ambacht.
De Kroniek 3(1897)128(6 jun)179-180
'Onze kapitalistische samenleving maakt iedere werkelijke
herleving van het ambacht onmogelijk, en noch een
vereeniging als deze, noch eenige talentvolle artiest-
ambachtslieden kunnen tegen de bestaande vernietigende
levensvoorwaarde in, hun idealen optrekken'.

Roland Holst,R.N.
Geestelijke waarde van het goede ambacht;rede gehouden
voor de literaire faculteit van de Leidsche studenten.
Bouwkundig weekblad,(1929)38

Roland Holst,R.N.
In en buiten het tij;nagelaten beschouwingen en her-
denkingen;met een woord ten geleide van H.Roland Holst-
van der Schalk en van den samensteller A.M.Hammacher.
Amsterdam,Meulenhoff,1940.196 blz.,afb.
Verzamelde opstellen over kunst en kunstenaars.

Roland Holst,R.N.
John Ruskin.
De Kroniek 6(1900)266(28 jan)26

Roland Holst,R.N.
Kunst als regeeringszaak.
De Gids 78(1914),514-532

Roland Holst,R.N.
Kunst voor Enschedé.
De Kroniek 8(1902)388(31 mei)173
Oproep tot inzameling van kunstwerken waarvan de ver-
koop ten goede zal komen aan de stakende dekenwevers
in Enschedé.

Roland Holst,R.N.
Moderne eischen en artistieke bedenkingen;voordracht
gehouden te Amsterdam op de door de V.A.N.K.bijeenge-
brachte tentoonstelling Kunst in de reclame.
Amsterdam,1917.8 blz.(V.A.N.K.).
Overdruk uit:Het orgaan,no.4.1917 van de Nederlandse
vereniging voor ambacht-en nijverheidskunst.

Roland Holst,R.N.
Ons geslacht,de beweging van 1890.
Dietse warande,(1939),145-155

Roland Holst,R.N.
Over beeldende kunsten in verband met de maatschappij.
Het Jonge leven;maandblad voor leerlingen en jonge
werklieden in de diamantnijverheid 1(1910)3,4

Roland Holst,R.N.
Over de monumentale schilderkunst en beïnvloeding door
de maatschappij.
De Nieuwe tijd 15(1910),297-306 en 391-398

Roland Holst,R.N.
Over kunst en kunstenaars;beschouwingen en herdenkingen.
Amsterdam,Meulenhoff,1923.222 blz.,(Oorspronkelijke
roman;oorspronkelijk proza)
Een keuze uit artikelen die R.N.Roland Holst in de

periode 1900-1920 voor verschillende tijdschriften heeft geschreven.

Roland Holst, R.N.

Over kunst en kunstenaars; beschouwingen en herdenkingen; nieuwe bundel.

Amsterdam, Meulenhoff, 1928. XI, 255 blz., afbn.

Artikelen geschreven in de periode 1924-1928.

Roland Holst, R.N.

Proletariaat en kunst.

De Nieuwe tijd 9(1904), 787-790

Over de aansluiting van de kunstenaars bij de arbeidersbeweging.

Roland Holst, R.N.

Vercieringskunst.

De Kroniek, (1895) 3(jan) 17-18

Over de betekenis van William Morris voor de versieringskunst.

Roland Holst, R.N.

Veredeling van het ambacht; aan den heer K.P.C. de Bazel.

De Kroniek 3(1897) 130(20 jun)

Een reactie op het artikel van K.P.C. de Bazel in De Kroniek 3(1897) 129(13 jun)

Romein-Verschoor, A.

Slib en wolken; stromingen en gestalten van de nieuwste Nederlandse literatuur.

Amsterdam, Querido, 1947. 102 blz.

Een indruk van de eigenheid van de Nederlandse schrijvers en hun werk in de eerste helft van de 20e eeuw.

Romein, J.

Monumentalisme en machinisme, twee aspecten der cultuur in Sowjet Rusland.

Elsevier's geïllustreerd maandschrift 37(1927), 237-245

Roode-Heijermans, M.de

De Socialistische kunstenaarskring; een levensvatbare organisatie?

De Socialistische gids 16(1931), 122-125

'De verwachtingen van sociaal-democratische kunstenaars die aan deze organisatie hun krachten blijven geven, zullen onvermijdelijk uitloopen op bittere teleurstelling'.

Roode-Heijermans, M.de

De Van Gogh-tentoonstelling der vereeniging 'Kunst aan het volk' met een repliek van R.N. Roland Holst.

De Nieuwe tijd 20(1915), 199-200

Rost,N.

Cultuur en maatschappij;bij de dood van Maxim Gorki.
Communisme 2(1936)8(aug)360-365

Sanders,P.F.

Tegen het nihilisme in de kunstbeschuwing;eenige sociologische en andere opmerkingen naar aanleiding van prof.mr.W.A.Bonger's artikel'Over het Bolsjewisme in de kunst',in de Socialistische gids van januari 1931. Amsterdam,1931.16 blz.,afb.(Socialistische kunstenaarskring).

Scharten,C.

De roeping der kunst;de poëzie,hiet proza,de Vlaamsche beweging en de oorlog,op den weg naar een nieuwe moraal. Amsterdam,Nederlandse bibliotheek,1917.VI,414 blz., lit.opgn.(Nederlandsche bibliotheek;no.357).

Schouten,M.

Jan Rot,een socialistische tekenaar.

Socialisme en democratie,(1980),345-354

Een interview met de man die tekende in o.a.De Notenkraaker en voor SDAP en vakbeweging.Zijn belevenissen met de socialistische voormannen uit die tijd'.

Simons,L.

Rondom het socialisme.

De Kroniek 4(1898)186(17 jul)227-228

Over socialisme en kunstenaarsschap,m.n.William Morris.

Socialisme,kunst,levensbeschouwing;door H.van Treslong (M.Lobstein),H.P.Berlage,G.H.van Senden e.a.

Arnhem,Van Loghum Slaterus,1932.121 blz.,lit.opgn.

(Wetenschappelijk werkgroep voor religieus socialisme/Religieus socialistische studiën;no.3).

Het religieus beleven tussen heimwee en vervulling; bouwkunst en socialisme;de kosmische gestalten in het socialisme;elementen van wereldbeschouwing in het marxisme.

Socialistische kunst heden;internationale tentoonstelling, 8 november-8 december 1930.

Amsterdam,1930.43 blz.,afbn.(Stedelijk museum).

Socialistische propaganda in het drama II.

De Jonge gids 4(1900/1901),601-613

Een reactie van de redactie van De Jonge gids op het artikel van Emile Goldstein.(De Jonge gids 4(1900/1901) 268-280)

Stuiveling,G.

De Nieuwe gids als geestelijke brandpunt.

Amsterdam,De Arbeiderspers,1935.

Stuiveling,G.
Frank van der Goes als essayist.
Socialisme en democratie 1(1939),806-822

Tak,P.L.
Bemoediging.
De Kroniek 10(1904)519,385
Over proletarische kunst en het proletarisch kunstenaars-
schap.
Verscheen ook in:P.L.Tak,herdrukken uit de Kroniek.
Rotterdam,1908.blz.228-231

Tak,P.L.
De Amsterdamsche beurs.
De Kroniek 4(1898),90

Tak,P.L.
Denkbeelden van Walter Crane.
De Kroniek 7(1901)331(27 apr)130

Tak,P.L.
Een vakvereniging.
De Kroniek 11(1905),33-34
Over de oprichting van de vakvereniging voor beoefenaars
van de ambachts-en nijverheidskunst.

Tak,P.L.
Herdrukken uit De Kroniek;verzameld door J.W.Albarda
en H.E.van Gelder;met een inl.van F.M.Wibaut en een
bibliografie.
Rotterdam,Wakker,1908.319 blz.
Bevat bibliografie.

Tak,P.L.
'Kunst aan't volk'.
De Kroniek 10(1904),360-361
Over de taak van de vereniging 'Kunst aan't volk'.

Tak,P.L.
Tegen namaak.
De Kroniek 13(1907),89

Thijs,W.
De kroniek van Tak;een studie over het weekblad 'De
Kroniek'als cultureel brandpunt in de jaren'90;met
volledig register van alle jaargangen.
Amsterdam enz.,Wereld-bibliotheek,1956.361 blz.,afb.,
bijl.,lit.opgn.,reg.

Thijssen,E.W.(ps.H.Heyermans Jr.)
Bedenkingen.
De Jonge gids 1(1897),413-418 en 483-496
Kritiek op de beweging van Tachtig en een pleidooi voor

socialistische kunst.

Tussenbroek, O. van.

De arbeid als onderwerp in de beeldende kunst.
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1937. 39 blz., afbn.

Ulfers, C.

Socialisten-poëzie; een lezing.
Utrecht, Breijer, 1893. 28 blz.

Vercieringskunst; door L.

De Kroniek 7(1901)334(18 mei)157-158
Een beschouwing over versieringskunst n.a.v. een tentoon-
stelling van Architectura et Amicitia.

Verhoef, T.

Over socialistische kunst.

De Socialistische gids 7(1922), 584-597, 716-746, 832-845,
925-946, 1107-1124
Inleiding, de romantiek, impressionisme en expressionisme,
het kubisme, het kubisme II en slotwoord.

Verhoef, T.

Over socialistische kunst; een repliek.

De Socialistische gids 8(1923), 831-833.
Reaktie op A.M. de Jong (Socialistische gids 8(1923), 193-
218).

Verwey, A.

Vereeniging van kunstenaars.
Beweging, (1912), 225-234

Veth, C.

De politieke prent in Nederland; met 25 afbn.
Leiden, Sijthoff, 1920. VI, 104 blz. (Nederlandsche kunst).

Veth, C.

De verwildering in de beeldende kunst.
De Socialistische gids 6(1921), 275-278
Over cubisme, futurisme, dadaïsme etc.

Veth, C.

Hollandsche kunstenaarskring.
De Nieuwe gids, (1915) II, 89-92

Veth, C.

Kunst en kritiek.
De Kroniek 10(1904)491(21 mei)165
Reactie op 'Kunstschoon' van Julius de Boer in De Kroniek
(1904), 474 en 490

Veth,C.
Kunst en kritiek;wederantwoord aan den heer Jul.de Boer.
De Kroniek 10(1904)493(4 jun)181-182

Veth,C.
Kunstenaar,criticus en publiek.
De Socialistische gids 7(1922),608-612

Veth,C.
Nederlandsche schilderkunst 1898-1948.
Maandblad beeldende kunsten,(1948)24,175-184

Veth,C.
Revolutionaire beeldende kunst.
Amsterdam,De Arbeiderspers,1934.56 blz.,afb.

Veth,C.
Schildersverenigingen-wee.
De Nieuwe gids 28(1913),44-45
Over de verenigingen'Arti et Amicitiae'en'St.Lucas'.

Veth,C.
Socialistische kunst,over de tentoonstelling in het
Stedelijk museum te Amsterdam.
De Socialistische gids 16(1931),49-50

Veth,C.
Walter Crane.
De Nieuwe gids 30(1915)II,783-786

Veth,C.
Wat is karikatuur?Dl.1-2
De Kroniek 10(1904)477 en 478(13 en 20 feb)51-52 en
59-60

Veth,J.
Derkinderens groote glasraam in de nieuwe Beurs te
Amsterdam.Dl.1-2.
De Kroniek 9(1903)440 en 442(30 mei en 13 jun)172-173 en
186-188

Veth,J.
Toorop's sektiël-tableaux in de nieuwe Beurs.
De Kroniek 9(1903)444(27 jun)203-204

Vliegen,W.H.
Leekegedachten over kunstbeoefening.Dl.1-3
De Kroniek 9(1903)465-467(21 nov-5 dec)370-371,379-380
en 386-387
Over kunstspreiding;'wiekunst wil brengen aan het volk,
moet die kunst aanpassen aan het begripsvermogen van het
volk'.

Vooy's, I.P.de.

Kunst en samenleving.

De Twintigste eeuw 8(1902)1-22,129-149,306-330

'In dit opstel wenschte ik na te gaan welke de invloed der bewegingen in onze samenleving op de kunst moet zijn, en hoewel ik dit niet polemisch zal doen, was het noodzakelijk het verschil van mijn meening met die der Marxisten scherp te doen uitkomen, zoodat de samenstelling mijner gedachten zich moest richten naar hun betoog'. Schr.spitst dit toe op Ruskin, Carlyle, Crane en Morris.

Vooy's, I.P.de.

Kunst en volk.

De Twintigste eeuw 9(1903),319-334,89-350-365

Opmerkingen over een marxistische kunstbeschouwing.

Vries Jr., R.W.P.de.

Kunstnieuws: 'Pro en contra' kunst aan het volk; over de discussie Coenen-Veth.

Elseviers geïllustreerd maandschrift, (1909)2,287-288

Warffemius, M.G.

Kunst of wetenschap voor de arbeiders?

De Socialistische gids 11(1926),226-236

Over het vraagstuk van de arbeidersontwikkeling en het besluit van het partijkongres tot oprichting van het Instituut voor Arbeidersontwikkeling.

Weringh, K.van.

Albert Hahn; tekenen om te ontmaskeren.

Amsterdam, De Arbeiderspers, 1969. 253 blz., afbn., lit. opgn., regs.

Werkmansboekje; sociale beweging in de literatuur rond 1900; samenstelling, inleiding en toelichting van Dr.M.A.C.van der Heyden.

Utrecht enz., Prisma, 1971. 265 blz.

Bevat bibliografie.

Wibaut, F.M.

Een dichterkartel.

De Kroniek 12(1906)594,144-146

Een beschouwing over het 'Kartel lyrischer Autoren' in Duitsland.

Wiessing, H.P.L.

Bewegend portret; levensherinneringen

Amsterdam, Moussault, 1960. 536 blz., afb., reg.

Autobiografie van Wiessing, o.m. hoofdredacteur van de Groene Amsterdammer en medewerker van de Vrije kathedr.

Wins, A.

Amsterdam diamantstad.

De Vlam 5(1949)26(jun)6,7,10

Wins,A.

Het congres 'Kunstenaars in de crisis'.
Amsterdam, Van Genneep, 1973.2 blz. (In: Links richten, 1932-1933, blz. 201-202).

Wolters, M.

Van 'Proletkult' naar Nationaal-Russische kunst.
Socialisme en democratie 1 (1939), 714-720

Wunderink, M.

Massacultuur en socialisme in Nederland, 1918-1940; een onderzoek naar de socialistische reacties op de massacultuur.
Amsterdam, 1980. (Universiteit van Amsterdam; Sociologisch instituut, scriptie).

Wijk, K. van.

Internationale revue i 10.
Haarlem, Fibula-van Dishoeck, 1978.54 blz. (In: Kunst en kunstbedrijf; Nederland 1914-1940, blz. 1-54).
De rol van Arthur Müller Lehnings internationale revue i 10 als avant-gardetijdschrift voor beeldende kunst, literatuur en politiek.

Wijk, K. van.

Internationale revue i 10.
Utrecht, Reflex, 1980.102 blz., afbn., lit. opgn.
Monografie over het avantgarde tijdschrift i 10, dat van 1927-1929 in Amsterdam verscheen onder hoofdredactie van Arthur (Müller) Lehning.
Redakteuren: J. J. P. Oud, W. Pijper en L. Moholy-Nagy. De integratie van kunst en maatschappij was het centrale thema van i 10, teksten verschenen in het Nederlands, Duits, Engels, Frans.

Zimmerman, W.

Vijf en twintig jaar Kunst aan het volk; een overzicht en herinneringen.
Socialistische gids 13 (1928), (1 nov) 1-16
Doelstelling van de in 1904 opgerichte vereniging Kunst aan het volk, overzicht van de werkzaamheden, samenstelling van het bestuur.

KUNST(ENAAR) EN SAMENLEVING; I. H. B. MUZIEK, DANS EN TONEEL

Adama van Scheltema, C. S.

De Amsterdamse stadsschouwburgkwesitie.
De Socialistische gids 3 (1918), 129-154

Bakker, W.

De arbeiderstoneelvereniging'Door het volk,vor het volk'.
Z.pl.,uitg.en j.4 blz.
Gepubliceerd in:'Zo was het in Berkhout'.Hoorn,West-Friesland,1973.

Beer,M.,en H.de Schutter.
Toneel als leermiddel bij Brecht.
Tijdschrift voor de agologie 7(1978)1(jan/feb)28-38
Informatie over het werk van Bertolt Brecht,met name uit de periode 1929 tot 1933,waarin hij aan de hand van de leerstukken de stelling formuleerde dat toneel een (ped)agogies middel is;bedoelingen,uitgangspunten en praktische beoefening van toneel als vormingsmiddel.

Beerends,J.
De culturele betekenis van het leekenspel.
Z.pl.,1937.96 blz.,afbn.(Toneelfonds'Ons leekenspel').
De leekenspelbeweging als cultureel verschijnsel en de vraag of haar manifestaties in massaspelen,sprekkoren e.d.een vernieuwing of een verwording der dramatische kunst inhouden.

Boekman,E.
De Amsterdamsche stadsschouwburg.
Hollandsch weekblad,26-11-1938.

Boekman,E.
De roep om toneelconcentratie.
Het Volk,februari 1930.

Boekman,E.
Het operaplan te Amsterdam.
De Socialistische gids 11(1926),313-320

Boekman,E.
Van tooneel en schouwburg.
De Groene Amsterdammer,22-2-1936.

Bruggen,van.
Tooneelzaken.
Het Handelsblad,3-11-1909,10-11-1909,17-11-1909 en 24-11-1909.

Cordan,W.
Van modern toneel tot leekenspel.
Socialisme en democratie 1(1939),368-377
O.a.over de leekenspelen van Henriëtte Roland Holst-van der Schalk,

Dalsum,A.van.
Tooneel voor de massa.
Kunst aan het volk/Delft 5(1927),9

Dresden,S.

Alphons Diepenbrock,2 september 1862-5 april 1921.
De Socialistische gids 6(1921),388-401

Goes,F.van der.

Over de opleiding van tooneelspelers.
De Nieuwe gids 3(1888),375-390,4(1889),129-143 en
5(1890),279-295

Goes,F.van der.

Van den verbranden schouwburg.
De Nieuwe gids 5(1890),129-161

Heyermans Jr.,H.

Het eerste tooneelkundig kongres.
De Nieuwe tijd 3(1898/1899),195-199

Heyermans Jr.,H.

Tooneel en maatschappij.
De Jonge gids 2(1898/99),905-948
Uiteenzetting gehouden voor de Societeit Doctrina te
Leiden en voor de 'Bond van Nederlandsche Tooneelsten'
te Amsterdam op 27 en 29 april 1899.

Hol,J.C.

De werking der muziek.Dl.1-2.
De Kroniek 7(1901)335 en 336(25 mei en jun)164-165 en
172-173
H.verzet zich tegen de door de socialisten gehanteerde
mening dat muziek niet gesubsidieerd moet worden omdat
dit alleen de bourgeoisie ten goede zou komen.

Kalff,J.

Tooneel en gemeenschap.
De Kroniek 1(1895)30(21 jul)236

Landré,T.

Een herleefde kunst.
De Nieuwe gids 28(1913),771-790
Beschouwing over het ballet,i.h.b.Isadora Duncan.

Lensvelt,F.

Over de nieuwe kunst van het theater.
De Socialistische gids 7(1922),245-253 en 374-382
Voordracht gehouden op 6 februari 1922 voor de leden van
de vereniging 'Kunst aan het volk'.

Leuvens,A.

Het Nederlandse muzikleven.
Politiek en cultuur,(1939),108-112,178-182 en 296-301

Lindt,H.

Opera en massa.
Socialisme en democratie 1(1939),650-660

Mijnssen,F.
Iets over het toneelstuk en zijne vertooning.
De Socialistische gids 5(1920),717-733

Noorden,P.van.
De burgerlijke muziekopvattingen van Willem Mengelberg.
Politiek en cultuur,(1937),36-43

Noorden,P.van.
Revolutionaire liederen uit Nederlands verleden,verzameld
en toegelicht.
Amsterdam,Pegasus,1937.188 blz.,afb.

Over de opvoering van opera's.
Morgenrood 4(1896)48,380-383

Porcelijn,C.
Alphons Diepenbrock en de nationale wedergeboorte.
Politiek en cultuur 31(1974)4(apr)174-178

Querido,I.
Muziek,tooneel en literatuur.
Amsterdam,Emmering,z.j.216 blz.(Vennootschap letteren
en kunst).
Essays over voordrachtskunst,musici,dramaturgen,
literaire kunstenaars en critici,gevolgd door fragmenten
uit het dagboek van Querido.

Rapport inzake de organisatie van het toneel door de
moderne arbeidersbeweging.
Z.pl.,z.u.,1933.

Repelaer van Driel,J.
Uitstooting van Joodsche musici.
De Socialistische gids 18(1933),348-350

Roelants,E.
Over de volkskunst-theaterbeweging in de Sowjet-Unie.
Politiek en cultuur,(1937),173-175

Rost,N.
Het nieuwe tooneel in het nieuwe Rusland.
Arnhem,Van Loghum Slaterus,1927.35 blz.

Saalborn,L.
Tooneel en maatschappij.
Nu 1(1927)1,49-50,1(1927)2,161-163,1(1928)4,354-360 en
2(1929)8,351-354

Saalborn,L.
Tooneel in het nieuwe Rusland.
Rotterdam,z.u.,1928.2 blz.(In:Kultuur en wetenschap in
het nieuwe Rusland,blz.39-40).

Scholte,H.
Tooneelcrisis en tooneelkritiek.
Forum 1(1932),65-74

Simons,L.
De huidige positie onzer toneelspelers.
Amsterdam,Maatschappij voor Goede en Goedkoope Lectuur,
(1910).55 blz.,tabn.
Uitgave ten bate van het Pensioenfonds voor Tooneel-
speelers.
Overdruk uit:Vragen des tijds,augustus 1910.

Smedes,E.
Naar het kosmisch humanistisch tooneel;Dl.I:het tasten
naar een nieuw tooneel,II vervolg.
Nu 1(1927)2 en 3,195-203 en 294-304
De ontwikkeling van het toneel in niet-kapitalistische
landen,m.n.Tsjecho Slowakije.

Sternheim,J.
Het nieuwe tooneel in Rusland.
Rotterdam,z.u.,1928.1 blz.(In:Kultuur en wetenschap in
het nieuwe Rusland,blz.13).

Sternheim,J.
Holland en de eerste internationale tooneelspelers
conferentie te Berlijn.
De Socialistische gids 11(1926),738-750

Stuiver,J.
Het tooneel en de arbeiders.
Nu 1(1928)11,318-319

Ternooy Apcl,M.J.
Tooneel-proletariërs;bewerkt naar't Duitsche artikel van
van B.in Neue Zeit XVIII,no.9.
De Jonge gids 3(1899/1900),477-486

Veen,van.
Arbeiders-toneel is strijdtoneel.
Z.pl.,Bond van Arbeiderstoneelverenigingen in Nederland,
z.j.12 blz.

Verkade-Cartier van Dissel,E.F.
Eduard Verkade en zijn strijd voor een nieuw toneel;
met een voorw.van H.H.J.de Leeuwe.
Zutphen,Walburg Pers,1978.630 blz.,afbn.,bijln.regs.
Bevat Engelstalige samenvatting.

Veth,C.
Louis Bouwmeester,bij zijn overlijden.
De Socialistische gids 10(1925),514-516

Vredenburg,M.
Over muziek.
De socialistische gids 18(1933),46-50
'Zo zien wij,hoe allerwege de klinkende Muze haar hand uitsteekt naar de(ook)naar geestelijke ontwikkeling hongerende arbeidende klasse en in deze samenwerking, die de meest vruchtbare wisselwerking inhoudt,moet dan ook ongetwijfeld de naaste toekomst van de muziek worden gezocht'.

Wibaut,F.M.
De schouwbouw'Trust'.
De Kroniek 11(1905)557(26 aug)265-266
Over winsten in het theaterbedrijf.
'Voor dramatische kunst die geen winstmakerij zou zijn voor de een of andere groep ondernemers,is in het kapitalisme geen plaats'.

Wind,K.de.
Het Palestinaschandaal;interessante en opzienbarende onthullingen uit de tooneel-en politieke wereld.
Z.pl.,(1918),51 blz.

KUNST(ENAAR)EN SAMENLEVING;I.H.B.FILM EN FOTOGRAFIE

Braak,M.ter.
De Russische film als cultuursymbool.
Rotterdam,z.u.,1928.5 blz.(In:Kultuur en wetenschap in het nieuwe Rusland,blz.64-68).

Brugmans,H.
Nederlandsche filmkunst.
Socialisme en democratie 1(1939),237-240
N.a.v.'Morgen gaat het beter',een Nederlandse speelfilm konkludeert B:'Laten wij er vooral een critische afstand tegenover bewaren,want voor den socialist is hier met de beste wil van de wereld niets te halen'.

Cannegieter,H.G.
Bij het heropend filmseizoen.
De Socialistische gids 22(1937),530-533
Over de algemene malaise in de kunst en dan i.h.b.de filmkunst.

Cannegieter,H.G.
Eisenstein's mexicaans avontuur.
De Socialistische gids 21(1936),185-188
Over de film'Stormen over Mexico',volgens C.ten onrechte aan Eisenstein toegeschreven.

Cannegieter, H.G.
Ivens 'Spaanse Aarde'.
De Socialistische gids 23(1938), 43-47
Bespreking van de film 'Spaanse Aarde' van Joris Ivens.

Cannegieter, H.G.
Mae West.
De Socialistische gids 19(1934), 354-355
Over de Amerikaanse filmindustrie.

Cannegieter, H.G.
Marlene Dietrich.
De Socialistische gids 16(1931), 888-894
'Marlene Dietrich als filmfiguur verpersoonlijkt het geloof in de souvereiniteit van de erotiek. De geslachtelijke liefde als godsdienst, waarvan geen overgave te sterk, geen offer te groot is'.

Cannegieter, H.G.
Nederlandse filmkunst.
De Socialistische gids 20(1935), 50-53
O.a. bespreking van de film 'Op Hoop van Zegen' van A. Benno naar het boek H. Heyermans Jr.

Fotografie; met medew. van P. Terreehorst, P. Boersma, B. Hogenkamp e.a.
Skrien, (1979/1980) 92/93 (winter) 24-74
Verkenning van het terrein van de sociale fotografie, waarbij wordt ingegaan op de Duitse arbeidersfotografie, fotografische 'regels', de tentoonstelling Fotografie in Nederland 1920-1940, de grote fotografietentoonstelling gehouden te Venetië en op de relatie tussen kunst en fotografie.

Gribling, F.
Fotografie in Nederland 1920-1940.
Museumjournaal 25(1980)2 (feb) 45-53
Commentaar op de gedrukte uitgave en op de gelijknamige tentoonstelling in het Haagse gemeentemuseum (winter 1980). De fotografie wordt onderzocht over een periode waarin dit medium voor het eerst op grote schaal functioneel wordt gebruikt. Het aspect 'arbeidersfotografie' geeft bijv. een belangrijke bijdrage aan de geschiedenis van de socialistische cultuur tussen de beide wereldoorlogen.

Jordaan, L.J.
De strijd om het witte doek.
Nu 1(1927)1, 70-74
De filmkunst tegen de achtergrond van de relatie cultuur en techniek.

Jordaan, L.J.
Het Americanisme en de film.
Nu 1(1928)4, 418-421

Kampen, G. van.
Foto's....eens en nu.
Politiek en cultuur, (1937), 552-556
N.a.v. de tentoonstelling 'Foto 37' in het Stedelijk Museum
te Amsterdam, georganiseerd door de fotogroep van de
Bond van kunstenaars ter verdediging der kulturele
rechten (B.K.V.K.).

Staveren, D. van.
De invloed van de film op de volkspsyche.
De Socialistische gids 21 (1936), 95-109

Staveren, D. van.
Een bioscoopwetsontwerp.
De Socialistische gids 7 (1922), 947-959
Een reactie op een 'Ontwerp van Wet ter bestrijding van de
zedelijke en maatschappelijke gevaren van den bioscoop'
(13 sept. 1921).

Veth, C.
Film en litteratuur.
De Socialistische gids 11 (1926), 938-946

Waal, G. de.
De ontwikkeling van de filmkunst in de kapitalistische
maatschappij I.
Communisme 2 (1936) 5 (apr)

Waal, G. de.
De ontwikkeling van de filmkunst in de kapitalistische
maatschappij II.
Communisme 2 (1936) 6 (jun) 266-273

Wolters, M.
Sociale elementen in de Amerikaanse film.
Socialisme en democratie 1 (1939), 91-103
Over de vraag in hoeverre de Amerikaanse film de sociale
werkelijkheid weergeeft.

ADAMA VAN SCHELTEMA, C.S.

Ankersmit, J.F.
Adama van Scheltema's nagelaten dichtwerk.
De Socialistische gids 10 (1925), 28-33

Ankersmit, J.F.
In memoriam Carel Steven Adama van Scheltema.
De Socialistische gids 9 (1924), 523-534
De relatie tussen het dichtwerk van Adama van Scheltema
en zijn socialisme.

Ankersmit, J.F.
Scheltema's socialisme.
De Socialistische gids 16(1931), 266-270
N.a.v. een artikel van Victor van Vriesland in de N.R.C.
(1 maart 1931) over Scheltema's verhouding tot het
socialisme.

Ankersmit, J.F.
Ter herdenking van Adama van Scheltema.
De Socialistische gids 18(1933), 427-433
Rede op 1 mei 1933 gehouden bij de inhuldiging door de
S.D.A.P. van het gedenkteeken voor C.S. Adama van Scheltema
op een naar hem genoemd plein te Amsterdam.

Drost, F.
Carel Steven Adama van Scheltema; met een voorw. van
A. Adama van Scheltema-Kleefstra.
Arnhem, Van der Wiel, 1952. 256 blz.
Bevat bibliografie en beknopte samenvatting in het
Duits. (Dissertatie).

Gutteling, A.
Middelmatige dichters; C.S. Adama van Scheltema.
De Beweging 2(1906)5, 246-263

Jacobs, J.W.
Over volksdichters.
De Socialistische gids 17(1932), 330-339, 687-695, 831-841
Over socialistische poëzie in een kapitalistische
maatschappij, gerelateerd aan het werk van Gorter,
Adama van Scheltema e.a.

Jong Jr., D.de.
Carel Steven Adama van Scheltema.
De Socialistische gids 9(1924), 535-540
Een in memoriam geschreven door één van de jongere
redacteuren van De Socialistische gids; de invloed en
betekenis van de dichter op de volksmassa.

Kalff, G.
Kunstenaar en samenleving.
Vragen des tijds 49(1923), (apr-sept) 1-28
Een beschouwing naar aanleiding van 'Kunstenaar en
samenleving' van C.S. Adama van Scheltema.

Kloos, W.
Literaire kroniek.
De Nieuwe gids 23(1908), 776-792
Bespreking van 'Grondslagen eener nieuwe poëzie' van
C.S. Adama van Scheltema.

Knuttel, J.A.N.
De dichter Adama van Scheltema.
De Communistische gids 3(1924), 340-351

Roland Holst, H.
Sociale lyriek.
De Nieuwe tijd 6(1901), 575-583
Bespreking van het werk van C.S. Adama van Scheltema.

Scharten, C.
Bespreking van 'De grondslagen eener nieuwe poëzie' van
C.S. Adama van Scheltema.
De Gids, (1908), 340-366

Schurer, F.
Socialistische poëzie.
Socialisme en democratie, (1951), 220-223
Over het werk van Adama van Scheltema.

Ter herdenking van C.S. Adama van Scheltema; door J.F.
Ankersmit, H. Bolkenstein e.a.
Amsterdam, 1929. 114 blz. Met portr. en ill.

Vos, M., J.F. Ankersmit en D. de Jong Jr.
In memoriam Carel Steven Adama van Scheltema.
Amsterdam, 'Ontwikkeling', z.j. 32 blz., prtn.
Herdruk van herdenkingsartikelen uit De Socialistische
gids.

Vriesland, V.E. van.
Verweer tegen den heer J.F. Ankersmit.
De Socialistische gids 16(1931), 491-494
Reaktie op het artikel 'Scheltema's socialisme' van J.F.
Ankersmit (Socialistische gids 16(1931), 266-279). Met een
repliek van Ankersmit.

GORTER, H.

Acht over Gorter; een reeks beschouwingen over poëzie en
politiek; onder red. van G. Stuiveling, M.F. Fresco, E. Endt
e.a.
Amsterdam, Querido, 1978. 396 blz.
Bevat bronnen en literatuuropgaven.

Ankersmit, J.F.
Ter herdenking van dr. H. Gorter.
De Socialistische gids 12(1927), 793-804

Antonissen, R.
Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst.
Antwerpen enz., De Sikkel enz., 1946. 643 blz.

Brandt Corstius, J.C.
Henriëtte Roland Holst en Herman Gorter.
De Nieuwe stem 2(1947), 245-252

Brandt Corstius, J.C.
Herman Gorter; de mens en dichter.
Amsterdam, Contact, 1934. VI, 241 blz., bibl., lit. opgn., prtn.

Brandt Corstius, J.C.
Herman Gorter, een bijdrage tot de kennis van zijn leven en zijn werk.
Amsterdam, z.u., 1934. 250 blz.
Dissertatie.

Brouwers, B.
Herman Gorter, belangrijk literatuursocioloog avant la lettre.
Nieuw Vlaams tijdschrift, (1969) 9, 918-931

Campen, M.H. van.
Het historisch materialisme in de litteraire critiek.
I, II en III.
De Gids, (1913), 471-e.v., (1914), 96-e.v.
Over het werk van Henriëtte Roland Holst en Herman Gorter; i.h.b. 'Socialistische aethetica' en 'Kritiek op de letterkundige beweging van '80 in Holland'.

Cannegieter, H.G.
Kunstenaars over kunstenaars.
De Socialistische gids 19 (1934), 27-37
Bespreking van 'Herman Gorter' door H. Roland Holst en 'Israel Querido' van A.M. de Jong.

Cannegieter, H.G.
Onderzoek naar de poëzie.
De Socialistische gids 20 (1935), 402-411
Opmerkingen over poëzie n.a.v. 'De Grote Dichters' van Herman Gorter (Amsterdam 1935) en 'Poëzie en maatschappelijke Vernieuwing' van Henriëtte Roland Holst-van der Schalk (Arnhem 1935).

Clinge Doorenbos, J.
Wisselend tij; dichterlijke en politieke activiteit in Herman Gorters leven; met een inl. van E. Endt.
Amsterdam, Polak en Van Gennep, 1964. 58 blz.

Gorter, H.
Leiddraad bij het lezen van 'Pan'.
De Nieuwe tijd 22 (1917), 169-174

Heeroma, K.
Gorters dichterschap.
Socialisme en democratie, (1953), 104-110

Herman Gorter; met bijdr. van C. Porcelijn, H. van Maren e.a.
Speciaal nr. van Kontrast, (1964) 5

Jacobs, J.W.
Over volksdichters.
De Socialistische gids 17(1932), 330-339, 687-695, 831-841
Over socialistische poëzie in een kapitalistische maatschappij; gerelateerd aan het werk van Gorter, Adama van Scheltema, e.a.

Kadt, J.de.
Herman Gorter, nee en ja.
Amsterdam, z.u., 1947. 116 blz.
Gebundelde opstellen, oorspronkelijk verschenen in 'Groot Nederland'.

Kruithof, J.
Herman Gorter.
Amsterdam, Van Genneep, 1978. 18 blz., afbn. (In: Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst in hun tijd, blz. 17-34).
Bevat literatuuropgave.

Leeuw, A.S.de.
Herman Gorter en zijn 'grote dichters'.
Communisme 2(1936) 11 en 12 (nov. en dec) 501-509 en 581-588
Een reactie op 'De grote dichters. Nagelaten studiën over de wereldliteratuur en haar maatschappelijke grondslagen' door Herman Gorter. Postuum uitgegeven door J. Clinge Doorenbos en Anton Pannekoek.
Amsterdam, Querido, 1934.

Levita, A.S.de.
Het congres der S.D.A.P.
De Jonge gids 1(1897/1898), 768-772
De aansluiting van Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst-van der Schalk bij de S.D.A.P.

Liagre Böhl, H.
Herman Gorter; zijn politieke activiteiten van 1909 tot 1920 in de opkomende kommunistische beweging in Nederland.
Nijmegen, Sun, 1973. 317 blz., afbn., bibl., reg. (Schrift; no. 66).

Literatuur en leven; door J.H.L. (Abberton)
De Kroniek 7(1901) 325 en 326 (16 mrt en 23 mrt) 85-87 en 92-94
Over socialistische dichtkunst, in hoofdzaak gerelateerd aan het werk van Gorter.

Ravesteyn, W. van.
Herman Gorter; de dichter van Pan; een heroïsch en tragisch leven.
Rotterdam, Brusse, 1928. 302 blz.
Bevat literatuuropgave.

Roland Holst, H.
De nieuwe schoonheid.

De Nieuwe tijd 17(1912),423-425
Over 'Pan' van Herman Gorter.

Roland Holst, H.
Herman Gorter.
Nijmegen, Socialistische uitgeverij, 1975. 160 blz.
(Sun reprint; no. 7).
oorspronkelijke uitgave: Amsterdam, 1933.
Bevat: 'Bibliografische aantekeningen' en 'De schoonheid
van Gorter's poëzie'.

Romein, J., A. Romein.
Erflaters van onze beschaving; Nederlandse gestalten uit
zes eeuwen; geïll. met 198 afbn., 11e dr.
Amsterdam, Querido, 1976. 896 blz.
Oorspronkelijke druk 1938-40.
Bevat literatuuropgave.
O.a. Herman Gorter, 1864-1927: dichter van Holland en het
socialisme.

Tijn, B. van.
'Boeken over een socialist'; over J. de Kadet: Herman Gorter
neen en ja.
De Vlam, 27-2-1948.

Verhaar, D.
Een speurtocht naar schoonheid en vrijheid.
Politiek en cultuur 38(1978)4(sept)252-262

Vooyo, I. P. de.
De dichter Herman Gorter.
De Beweging 1(1905)11, 125-164

Vries, H. de.
Bij de honderdste geboortedag van Herman Gorter.
Politiek en cultuur 24(1964)11(nov)465-475

HAHN, A.

Albert Hahn en zijn tijd; tentoonstelling in het Amster-
dams Historisch Museum, september-oktober 1954;
(Wetenschappelijke verzorging: F. de Jong Edz., Aesthetische
verzorging W. H. Crowel en W. Strijdbos).
Amsterdam, De Arbeiderspers, z. j. 12 blz.

Ankersmit, J. F.
Ter nagedachtenis aan Albert Hahn, maart 1877-augustus
1918.
De Socialistische gids 3(1918), 709-713

Polak, E.
Albert Hahn, een strijdend kunstenaar.
De Vlam 4(1948)32(aug)11

Rentenaar, R.
Partij en prent; een biografie van Albert Hahn.
De Groene Amsterdammer, kerstnummer 1970.
Bespreking van 'Albert Hahn; tekenen om te ontmaskeren'
door Koos v. Weringh. (Amsterdam, 1969).

Veth, C.
Albert Hahn.
Elsevier's geïllustreerd maandschrift 17(1907), 72-84

Veth, C.
'Schoonheid en samenleving' van Albert Hahn Sr.; een boek-
bespreking.
De Socialistische gids 15(1930), 293-294

Weringh, K. van.
Albert Hahn; tekenen om te ontmaskeren.
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1969. 253 blz., afbn., bibl.,
prtn., regs.

HAVELAAR, J.

Groenvelt, J.
Het sociaal conflict.
Getij, (1922), 147-150
Opmerkingen n.a.v. 'Het sociaal conflict in de beeldende
kunst' van Just Havelaar.

Huizinga, J.
Bespreking van Just Havelaar's 'De symboliek der Kunst'.
De Gids 82(1918), 174-175

Just Havelaar 1880-1930.
De Stem 10(1930)6(jun)
Speciaal nummer van: De Stem.

Tricht, J. L.
Just Havelaar, 15 februari 1880-5 februari 1930.
De Socialistische gids 15(1930), 161-164

HEYERMANS, H.

Bongers, G.
Herman Heyermans en Is. Querido.
Maatstaf 12(1964/65), 476-498 en 545-570

Coenen Jr.,F.
Op hoop van zegen.
De Kroniek 7(1901)316(12 jan)13-14
Bespreking van 'Op Hoop van Zegen' van Herman Heyermans;
'In dit spel der zee verschijnen voor het eerst de
kunstenaar en de sociaal-democraat Heyermans harmonisch
te zamen'.

Coenen Jr.,F.
Realisme op het tooneel.
De Kroniek 8(1902)372(8 feb)50
Beschouwing over het werk van Herman Heyermans Jr.

Heyermans,L.
De ontwikkelingsjaren van den schrijver Herman
Heyermans.
De Socialistische gids 19(1934),769-777

Jong,E.de.
Herman Heyermans en de vernieuwing van het Europese
drama.
Groningen,Wolters,1967.VI,156 blz.
Bevat literatuuropgaven.
Ook verschenen als dissertatie Rijksuniversiteit Utrecht.

Kadt,J.de.
Denkend aan Heyermans.
Tirade 8(1964),695-715

Karsten,G.
Herman Heyermans;novelist,romancier,dramaturg.
Amsterdam,'De Steenuil',1934.93 blz.
Bevat bibliografie en literatuuropgave.

Lemaire Jr.,J.
Herman Heyermans,1864-1924,de toneelschrijver.
De Vlam 5(1949)46(nov)7 e.v.

Meertens,P.J.
Herman Heyermans,1864-1924,de socialist.
De Vlam 5(1949)46(nov)6

Schilp,C.A.
Herman Heyermans.
Amsterdam,Moussault,1967.196 blz.
Bevat literatuuropgave.

Veth,C.
Herman Heyermans als tooneelschrijver.
De Socialistische gids 7(1922),1097-1102

MASEREEL, F.

Ankersmit, J. F.
Het werk van Frans Masereel; een boekbespreking.
De Socialistische gids 15(1930), 373

Hahn Jr., A.
Frans Masereel; de eeuwige aanklager 60 jaar.
De Vlam 5(1949)38(sept)6-7

Schmidt, B.
Frans Masereel.
Politiek en cultuur, (1938), 432-433
'Hij is een strijdende, revolutionaire kunstenaar, die het grote verlangen naar een nieuwe wereld in zich draagt, en wiens gevoelsleven onverbreekelijk is verbonden met het zware lot van het proletariaat in de kapitalistische landen'.

MORRIS, W.

Bom, E. de.
Hoe ik William Morris leerde kennen.
Utrecht, z.u., 1940. 6 blz. (In: Feestbundel Berend Modderman; bijdragen ter gelegenheid van zijn 70-ste verjaardag in vriendschap bijeengebracht, blz. 45-50).

Brusse, P.
De politieke ideeën van William Morris zijn weer actueel.
De Volkskrant, 26-10-1974.

Enschedé, J. W.
Een Hollandsch boek over William Morris.
Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen, (1904), 85-89
N.a.v. de verschijning van 'Kunst en maatschappij'.

Gerlagh, W. J.
Kunst en maatschappij; William Morris en de beginjaren van het Nederlandse socialisme.
Intermediair 17(1981)28 en 29(jul)

Gerlagh, W. J.
William Morris; de vergeten revolutie van een romantisch kunstenaar; skriptie.
Amsterdam, z.u. 1980. 242 blz., lit. opgn.

Knappert, E. C.
William Morris, 1834-1896.

Koster, E.B.
William Morris.
Amsterdam, Van Holkema en Warendorf, 1905. 8 blz.
(In: Studiën in kunst en kritiek, blz. 239-246).

Kreemers, R.
William Morris, 1834-1934.
Dietse warande, (1934), 641-664

Landré, T.
Inleiding tot de nieuwe nijverheidskunst.
De Twintigste eeuw 13(1907)5(mei)125-155
De invloed van de kapitalistische produktie (het
machinalisme) op het handwerk. De betekenis van William
Morris e.a.

Polak, H.
William Morris.
De Nieuwe tijd 1(1896/1897), 287-293

Roland Holst, H.
William Morris als letterkundige.
De Nieuwe tijd 2(1897/1898), 193-199

Roland Holst, R.N.
Vercieringskunst.
De Kroniek, (1895) 3(jan) 17-18
Over de betekenis van William Morris voor de versierings-
kunst.

Schwencke, J.
William Morris.
Elseviers geïllustreerd maandschrift, 28-9-1946.

Simons, L.
Rondom het socialisme.
De Kroniek 4(1898)186(17 jul) 227-228
Over socialisme en kunstenaarsschap van William Morris.

Simons, L.
William Morris.
De Gids, (1897), 126-137

Sosef, W.C.J.
Henriëtte Roland Holst en William Morris; socialisme in
de negentiger jaren; skriptie.
Z.pl., z.u., 1968. 22 blz., afbn.
Bevat literatuuropgave.

Wal, Th. J. van den.
William Morris en zijn handschrift.
Groot Nederland, (1942), 179-192

William Morris.
Morgenrood 4 (1896) 46, 362-363-366

William Morris; bij het portret.
Morgenrood 4 (1896) 45, 358-359

William Morris, door G.
De Kroniek 9 (1903) 467 (5 dec) 388-389
Over de verhouding van Morris tot het boek en de boek-
versiering. Dit n.a.v. de verschijning van Morris' "Kunst
en maatschappij".

William Morris; een in memoriam.
Morgenrood 4 (1896) 40, 325-326

QUERIDO, I.

Ankersmit, J. F.
Ter nagedachtenis aan Israël Querido.
De Socialistische gids 17 (1932), 657-659

Borgers, G.
Herman Heyermans en I. Querido.
Maatstaf 12 (1964/65), 476-498 en 545-570

Jong, A. M. de.
Israël Querido; de mensch en kunstenaar.
Amsterdam, Querido, 1933. 122 blz., afbn.

Jong, A. M. de.
Querido's Amsterdams epos 'De Jordaan' voltooid; enige
algemene en voor de hand liggende opmerkingen.
De Socialistische gids 10 (1925), 1013-1036

Loopuit, J.
De sociale zijde van Querido's boek.
De Kroniek 8 (1902) 382 (19 apr) 129-131
Een beschouwing over 'Levensgang' van I. Querido.

Praag, S. E. van.
Israël Querido.
Groot Nederland 31 (1933), 159-176

ROLAND HOLST,R.N.

Barten,W.

De monumentale gemeenschapskunst van R.N.Roland Holst.
Socialisme en democratie,(1979),397-400

Boom,A.van der.

Bezinning en bezieling in de betrekkingen tussen beeld
en woord in het essay van R.N.Roland Holst.
Critisch bulletin,(1946)13,385-391

Engelman,J.

'Monumentale'kunst.

Gemeenschap,(1935),114-123

Over het werk van R.N.Roland Holst.

Hammacher,A.M.

Drie beschouwingen over R.N.Roland Holst.

Wending,(1931)6-7

Huizinga,J.

R.N.Roland Holst,4 december 1868-31 december 1938.

Elsevier's maandschrift,(1939)1,73-75

Roland Holst-van der Schalk,H.

Kinderjaren en jeugd van R.N.Roland Holst.

Zeist,Ploegsma,1940.132 blz.,afbn.

R.N.Roland Holst.

De Groene Amsterdammer,8-12-1928.

Sjollema,S.J.

R.N.Roland Holst;kunstenaar der gemeenschap.

Socialisme en democratie 1(1939),138-143

Bij het overlijden van Richard Roland Holst.

Veth,J.

Wandschilderingen van R.N.Roland Holst in de nieuwe
Beurs te Amsterdam.

De Kroniek 9(1903)439(23 mei)164-165

ROLAND HOLST-VAN DER SCHALK,H.

Ankersmit,J.F.

Van'dit hart dat werd om te zoeken op aarde gezonden'.

De Socialistische gids 15(1930),92-98

N.a.v.'Vernieuwingen',verzen van Henriëtte Roland Holst-

Van der Schalk.

Antonissen,R.
Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst.
Antwerpen enz.,De Sikkel enz.,1946.643 blz.

Brandt Corstius,J.C.
Henriëtte Roland Holst en Herman Gorter.
De Nieuwe stem 2(1947),245-252

Campen,M.H.van.
Het historisch materialisme in de litteraire critiek
I,II en III.
De Gids,(1913),471-e.v.,en(1914),96 e.v.
Over het werk van Henriëtte Roland Holst en Herman
Gorter;i.h.b.'Socialistische aesthetica'en'Kritiek
op de letterkundige beweging van'80 in Holland'.

Cannegieter,H.G.
Kunstenaars over kunstenaars.
De Socialistische gids 19(1934),27-37
Bespreking van'Herman Gorter'door H.Roland Holst en
'Israël Querido'van A.M.de Jong.

Cannegieter,H.G.
Onderzoek naar de poëzie.
De Socialistische gids 20(1935),402-411
Opmerkingen over poëzie n.a.v.'De grote dichters'van
Herman Gorter(Amsterdam,1935)en'Poëzie en maat-
schappelijke vernieuwing'van Henriëtte Roland Holst-
van der Schalk(Arnhem,1935).

Een van deze wereld(ps.van J.A.N.Knuttel).
Nog iets over de andere wereld van mevrouw Holst.
De Communistische gids,(1924),558-572
Een reaktie op'Historisch-materialisme en kunst'van
Henriëtte Roland Holst.Verschenen in afleveringen 1924
in de Communistische gids.

Goudriaan,J.
Kinderen van dezen tijd.
De Socialistische gids 16(1931),769-784 en 867-881
Kritiek op het spel'Kinderen van dezen tijd'van
H.Roland Holst.

Ketner,C.H.
'Communisme en moraal'van Henriëtte Roland Holst;een
boekbespreking.
De Socialistische gids 10(1925),1077-1080

Ketner,C.H.
'Over leven en schoonheid'van Henriëtte Roland Holst;
een boekbespreking.

Knuttel,J.A.N.

Historisch materialisme of eclecticisch confusionisme?
De Communistische gids,(1924),390-403 en 509-519
Een reactie op 'Historisch materialisme en kunst' van
Henriëtte Roland Holst.Verschenen in afleveringen in
1924 in de Communistische gids.

Lange,D.de.

Henriëtte Roland Holst.

Amsterdam, Van Genneep, 1978. 15 blz., afbn.

(In: Herman Gorter en Henriëtte Roland Holst in hun
tijd, blz. 35-49).

Levita,A.S.de.

Het congres der S.D.A.P.

De Jonge gids 1(1897/1898),768-772

De aansluiting van Herman Gorter en Henriëtte Roland
Holst-van der Schalk bij de S.D.A.P.

Meyer,J.W.L.

Henriëtte Roland Holst en het socialisme.

De Baanbreker 1(1945)25(dec)1-2

Nijhoff,M.

Over Henriëtte Roland Holst's, Herman Gorter.

De Gids,(1933),259

Praag,J.Ph.van.

Henriëtte Roland Holst,wezen en werk.

Amsterdam, Contact, 1946. 220 blz. (Dissertatie).

Bevat bibliografie.

Proost,K.F.

Henriëtte Roland Holst in haar strijd om gemeenschap.

Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1937. 288 blz., afbn.

Quarles van Uffort,H.

Mevrouw Roland Holst en het religieus socialisme.

Barchem-bladen 7(1931-1932),85-89

Romein-Verschoor,A.

Figuur en betekenis van Henriëtte Roland Holst-Van der
Schalk.

De Nieuwe stem 9(1954),616-626 en 681-689

Een als lezing opgezet artikel t.g.v.de tweede sterfdag
van Roland Holst.

Sosef,W.C.J.

Henriëtte Roland Holst en William Morris;socialisme

in de negentiger jaren.
Z.pl.,z.u.1968.22 blz.
Bevat literatuuropgave.
(Skriptie).

Vijfentwintig-jarig jubileum,Een;Henriëtte Roland Holst
in 1897 lid van de S.D.A.P.;door Opmerker.
De Communistische gids 1(1922),351-389

TAK,P.L.

Borrie,G.W.B.
Pieter Lodewijk Tak(1848-1907);journalist en politicus.
Assen,Van Gorcum,1973.372 blz.,afbn.,bijl.,lit.opgn.,
reg.

Goes,F.van der.
P.L.Tak.
De Nieuwe tijd 12(1907),577-579
Bij het overlijden van P.L.Tak.

Noordenbos,O.
De kroniek van P.L.Tak,1895-1907.
De Gids,(1944-1945),53-68,105-118 en 3-13

Tak,P.L.
Herdrukken uit De Kroniek;verzameld door J.W.Albarda en
H.E.van Gelder;met een inl.van F.M.Wibaut en een
bibliografie.
Rotterdam,Wakker,1908.319 blz.
Bevat bibliografie.

Veth,J.
Taks levensloop tot den kroniektijd;een omtrek van P.L.
Tak.
Z.pl.,z.u.,1914.11 blz.(In:Portretstudies en silhouetten,
blz.260-271).

TROELSTRA,P.J.

Hahn Jr.A.
Troelstra in de karikatuur.
Amsterdam,Ontwikkeling,1925.179 blz.

Schepers,J.B.
Pieter Jelles,de Friese dichter.
De Nieuwe gids 25(1910),52-99

Troelstra als Fries dichter;verzen en liederen vertaald

en toegelicht door Dr.J.B.Schepers.
Amsterdam,Ontwikkeling,1935.

Winkler,J.
Troelstra,Friesch dichter.
De Socialistische gids 15(1930),38 e.v.
Bespreking van de gedichten van Pieter Jelles Troelstra.

Winkler,J.
Troelstra's dichterschap.
De Socialistische gids 10(1925),362-366
N.a.v.'Troelstra als Fries dichter'van Dr.J.B.Schepers.

VETH,J.

Ankersmit,J.F.
Een boek over Jan Veth.
De Socialistische gids 13(1928),44-48
Bespreking van 'Leven en werk van Jan Veth'door J.
Huizinga(Haarlem,1927).

Ankersmit,J.F.
Prof.dr.J.Veth;ter nagedachtenis aan
De Socialistische gids 10(1925),692-694

Colenbrander,H.T.
Jan Veth,18 mei 1864-1 juli 1925.
De Gids,(1925),153 e.v.

Huizinga,J.
Leven en werk van Jan Veth.
Haarlem,Tjeenk Willink,1927.X,240 blz.,afbn.,bijl.
Een beeld van de schilder en persoon Jan Veth en zijn
betekenis voor zijn land en zijn tijd.

Pit,A.
Kunst;aantekeningen bij de schilderijen van Jan Veth.
De Twintigste eeuw,(1903),(mei)240-244

Gelder, H.E. van.

De cultureele betekenis der musea.

De Socialistische gids 12(1927), 381-397

Voordracht gehouden voor het Instituut voor Arbeidsontwikkeling in Den Haag.

Gelder, H.E. van.

Musea en volksontwikkeling.

Volksontwikkeling 10(1928/1929), 257-266

Gogh, V.W. van.

Iets over museums en hun betekenis.

De Socialistische gids 22(1937), 88-93

Pleidooi om van de musea meer 'volksbezit' te maken.

Hammacher, A.M.

Samenspraak en tegenspraak; museum, kunst en maatschappij, 1926-1966.

Bulletin Koninklijke Nederlandse oudheidkundige bond, (1966) 11/12, 110-117

Huizinga, J.

Het rapport der museumcommissie.

De Gids 85(1921), 97-107

Luikinga, A.J.

Reorganisatie van het museumwezen.

De Socialistische gids 5(1920), 51-70 en 151-167

De musea moeten in dienst staan van de kunstzinnige ontwikkeling van de arbeiders.

Luikinga, A.J.

Reorganisatie van het museumwezen, naar aanleiding van het rapport van de staatscommissie.

De Socialistische gids 6(1921), 1004-1018 en 1134-1152

Opmerkingen over het rapport van de Staatscommissie inzake reorganisatie van het museumwezen.

Meijers, D.J.

De democratisering van schoonheid.

Haarlem, Fibula-van Dishoek, 1978. 27 cm., 50 blz.

(In: Kunst en kunstbedrijf; Nederland 1914-1940, blz. 55-104).

Een analyse van de plannen ter vernieuwing van de musea voor geschiedenis en kunst rond 1920.

Slochteren, W. van.

Het arbeidsmuseum te Amsterdam.

Ons eigen tijdschrift, (1929), 177-178

Veth,C.
Nieuwe musea.
De Socialistische gids 20(1935),486-489
Over de inrichting,het beheer en het beleid van de
musea.

Veth,J.
Aanteekeningen bij Huizinga's artikel over het rapport
der Museumcommissie.
De Gids,(1921)4,108 e.v.

Veth,J.
Nog eens het rapport der Museumcommissie.
De Gids,(1922)2,508 e.v.

Veth,J.
Wachter wat is er van de nacht...wacht.
De Kroniek 3(1897)137(8 aug)249-251
Over het museumbeleid en in het bijzonder de rol van
Jhr.Victor de Stuers.

Wielink,H.J.van.
Het museum op de Hoge Veluwe.
De Socialistische gids 23(1938),719-727

KUNST EN OVERHEID;KUNSTBELEID

Adama van Scheltema,C.S.
De Amsterdamse stadsschouwburgkwestie.
De Socialistische gids 3(1918),129-154

Ankersmit,J.F.
Het concertgebouw en de staatskas.
De Kroniek,9-3-1901.

Ankersmit,J.F.
Kunstsubsidies.
De Kroniek,26-1-1901.

Boekman,E.
Overheid en kunst in Nederland;met een inl.van H.Michael.
Utrecht,Bijleveld,1975.218 blz.,lit.opg.(Dissertatie).
Oorspronkelijke druk 1939.
Analyse van de bemoeienis van de overheid met de kunsten.

Borrie,G.W.
F.M.Wibaut mens en magistraat;ontstaan en ontwikkeling
der socialistische gemeentepolitiek.
Assen,Van Gorcum,1968.342 blz.,afbn.,lit.opgn.,reg.
(Dissertatie).

Cohen, J.H.G.

Auteursrecht op werken van beeldende kunst.

De Kroniek 4(1898)171 en 172(3 apr.en 10 apr)106-107 en
115-116

Gelder, H.E.van.

De overheid en de kunst.

Den Haag, 1921.27 blz.(In:Kunst en kunstenaars in de
veranderde maatschappij, blz.114-141).

Met reacties van K.P.C.de Bazel, B.Merema, E.van
Beresteyn en J.Gratama gevolgd door een repliek van
H.E.van Gelder.

Gelder, H.E.van.

Kunstbemoeying der gemeentelijke overheid.

Gemeentebestuur, (1922), 219-228 en 245-251

Gelder, H.E.van.

Kunsten en wetenschappen; een halve eeuw regeringszorg.

Nieuwe Rotterdamsche courant, 30-6-1925.

Gelder, H.E.van.

Overheid en kunst in Nederland.

Socialisme en democratie 2(1940), 24-31

Bespreking van de dissertatie Overheid en Kunst van
E.Boekman.

Miranda, S.R.

F.M.Wibaut als magistraat.

De Socialistische gids, (1936), 369-378

Mok, S.

Emanuel Boekman.

De Nieuwe stem 1(1946), 311-316

Over kunststeun en cultuur; een onderhoud met den

wethouder voor Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te
Amsterdam, den heer E.Boekman.

Hollandsch weekblad, (1936), (26 dec) 18-19

Polak, H.

F.M.Wibaut.

De Socialistische gids, (1936), 289-291

Ritter, P.H., en G.Seret.

'Schoonheidswetgeving'.

Baarn, Hollandia, 1915.32 blz.(Pro en contra, betreffende
vraagstukken van algemeen belang, Serie IX, no.7).

Culturele belangen moeten volgens R.beschermd worden
tegen verschijnselen als moderne reclame, grond- en bouw-
speculatie enz.Uiteengezet wordt waarom dit een be-
dreiging vormt van de cultuur.Tegen deze zienswijze
tekent Seret protest aan.

Roland Holst,R.N.
Kunst als regeeringszaak.
De Gids 78(1914),514-532

Sanders,P.F.
Gemeentelijke kunstbemoeying en het adres van de
Socialistische kunstenaarskring.Een woord van verweer.
Het Volk,17-12-1929.

Schweiger,Th.
Dr.E.Boekman,25 jaar na zijn heengaan.
Het Koggeschip 9(1965),53

Staatsbegrooting,De,voor de afdeeling kunsten en
wetenschappen.
Amsterdams weekblad,17-1-1915 en 24-1-1915.

Stuyt,J.
Kunst en regeering.
De Kroniek 6(1900)296(25 aug)268-269
Bespreking van het verslag van het eerste internationale
congres van de Oeuvre de l'Art Public(Brussel 1899).

Tak,P.L.
Een vraag om geld.
De Kroniek 5(1899),225
Verscheen ook in:P.L.Tak,herdrukken uit De Kroniek.
Rotterdam,1908.blz.112-117

Toornstra,K.
Over de betekenis van Wibaut in geestelijk-cultureel
opzicht.
Socialisme en democratie,(1959),366-370
Over Wibaut als wethouder van kunstzaken.

Verkade,E.
Dr.F.M.Wibaut als wethouder van kunstzaken.
De Groene Amsterdammer,23-7-1980.

Vermeulen,F.
Een motie(van Arti et Amicitiae)tegen R.N.Roland Holst
(over diens lezing over officieele kunst).
Amsterdams weekblad,7-6-1914.
N.a.v.'Kunst als regereeringszaak'van R.N.Roland Holst.

Veth,C.
De regeering en de beeldende kunstenaars.
Amsterdams weekblad,2-12-1922.

Veth,C.
De staatssubsidie-De stadsschouwburg te Amsterdam.
De Socialistische gids 5(1920),145-151

Over de voorwaarden voor subsidiëring van toneelgezelschappen.

Veth,C.

Fraai speelgoed,een reactie op de lezing van Roland Holst.
De Nieuwe gids,(1914)2,145-147
N.a.v.'Kunst als regeeringszaak'van R.N.Roland Holst.

Veth,C.

Kunstnotities.
De Nieuwe gids 28(1913)2,744-751
Over de verhouding tussen overheid en kunstenaars.

Veth,J.

De kunst in het gedrang,geen post op de staatsbegrooting
voor den aankoop van kunstwerken voor onze musea.
De Gids,(1916)4,370-372

ALGEMENE BESCHOUWINGEN OVER KUNST EN CULTUUR

Acker, G. van, en J. Versou.

Mogelijkheid van het socialistisch realisme in kapitalistische landen.

Politiek en cultuur 9(1954)10(oct)541-546

Voorpublicatie van een gedeelte uit 'Het socialistisch realisme als wereldbeeld en de scheppingsmethode van de vooruitstrevende kunstenaars'.

Antwerpen, 1954.

Althusser, L.

Drie opstellen over kunst en ideologie; met commentaren van Kl. M. Bogdal en G. Plumpe en een nawoord van de redactie.

Nijmegen, Socialistiese uitgeverij, 1980. 95 blz., afbn., lit.opgn. (Sunschrift; no. 143/Lektuur 1).

Bevat bibliografie.

Bakker, M.

Samenzwering tegen de cultuur.

Politiek en cultuur 7(1952)7(jul)323-327

B. wijst op het gevaar van de Amerikaanse culturele overheersing.

Barents, J.

T.S. Eliot en zijn begrip van de cultuur.

Socialisme en democratie 6(1949)3(mrt)175-182

Barten, W.

Wat is revolutionaire kunst?

Museumjournaal, (1978)3(jun)97-104

Berger, J.

Het moment van het kubisme; met een naw. van K. Vollemans; vert. uit het Engels door K. Vollemans en J. Eijking.

Nijmegen, Socialistiese uitgeverij Nijmegen, 1976.

98 blz., afbn., lit.opgn. (Sunschrift; no. 98/Marxisme en cultuur).

Oorspronkelijke titel en uitgave: 'The moment of cubism'. 1959.

Nawoord: ervaring en politiek (John Bergers ontwikkeling als kunstcriticus); de artistieke revolutie in het socialisme; esthetisch en historisch bewustzijn; metaforische modellen.

Blok, C.

Kunstkritiek en kulturele revolutie.

Blok, C.

Een aura van verwarring.

Museumjournaal, (1974)1(feb)1-6

Kritisch overzicht van de kunsttheoretische opvattingen van Walter Benjamin.

Casparie, P.

Kitsch.

Streven 31(1978), (mrt)517-526

Uitwerking van de stelling: kitsch is kunst die door de elite verafschuwd wordt.

Donkersloot, N.A.

De noodtoestand van de geest.

De Nieuwe stem 1(1946), 60-67

Ekman, T.

Tsjernysjewski's aesthetica en haar betekenis voor de Russische literatuur.

De Nieuwe stem 4(1949), 641-650

Over de relatie tussen Tsjernysjewski en de bolsjewistische opvattingen over kunst.

X Egas, C.

Democratisering van de cultuur.

Opening naar links, (1967)1(mei)55-63

Emde Boas, C. van.

Prolegomena van een dialectisch-materialistische kunst; met een commentaar van E. Straat.

Kroniek van kunst en cultuur 16(1956)3(mrt)56-57

Engelman, J.

Een nieuwe cultuurperiode?

Vrij Nederland, 1-9-1945.

Feddema, H.

Belangrijke maar moeilijke opstellen over kunst en ideologie.

Politiek en cultuur 40(1980), (10 dec)383-385

Bespreking van Louis Althussers Drie opstellen over kunst en ideologie. (Nijmegen 1980).

Roger Garaudy's marxistische esthetika.

Kontrast, (1963)2, 2 blz.

Samenvatting van vijf fundamentele punten in het denken van de kunstfilosoof Roger Garaudy.

Giltay, H.

Wat is cultuur?

Giltay, H.

Cultuur en cultuurcrisis, I en II.

De Vlam 7(1951)28 en 30(jul en aug)8 en 8

Een reactie op de denkbeelden van F.L.Polak over culturele defensie. Dit n.a.v. 'De crisis onzer cultuur' van P.J.Meertens. (De Vlam 7(1951)23(jun)5)).

Hermans, H.

Socialisme en culturele problematiek.

Socialistische standpunten 18(1971)5, 275-290

Knuttel, J.A.N.

Bijdrage aan een discussie.

Politiek en cultuur 8(1953)11(nov)522-525

Opmerkingen n.a.v. 'Het eigen karakter van de kunst' van I.Astachov (Politiek en cultuur augustus 1953).

Kraaypoel, D.

Bevroren revolutie; een studie over kunstbeleid, kunst-critiek, kunsthandel en kunstenaars.

Z.pl., z.j. 111 blz., afbn. (Stichting creatief).

Uit de artistieke revolutie zijn de abstracte kunst en de objectkunst naar voren gekomen. Aan de hand van een historische situering tracht K. aan te tonen dat de hedendaagse kunst in deze stijlvormis blijven steken.

Kunst als kritiek; voorbeelden van een materialistische kunstopvatting; onder red. van J.F.Vogelaar.

Amsterdam, De Bezige bij, 1972. 391 blz.

Bevat bibliografie.

-J.F.Vogelaar: trefwoorden over kunst in het kapitalisme.

Produktiekrachten en produktieverhoudingen in de kunst;

-Th.W.Adorno: muzieksociologie (1967). Politieke tendens

en literaire kwaliteit. De schrijver als producent;

-W.Benjamin: de auteur als producent (1934). Teksttheorie

en dialekties materialisme; -Tel Quel: antwoorden van

Tel Quel aan la nouvelle critique (1968); -Tel Quel: de

revolutie hier en nu (1968). Romanvorm en economiese

structuur van de maatschappij; -L.Goldmann: over de

sociologie van de roman (1966). Marx over kunst en

literatuur; -K.Marx: fragmenten over kunst, cultuur en

ideologie (1843-1837). Theorie van de literaire produktie;

-P.Macherey: Lenin's kritiek op Tolstoj (1966). Materia-

listiese kunsttheorie tegen materialistische kunstpraktijk;

-G.Lukács: de vorm als maatschappelijk probleem (1909);

-G.Lukács: van de nood een deugd (1932) Discussie over

het realisme; -B.Brecht: notities over een realistische

schrijfwijze (1940). Affirmatieve literatuurfilosofie van

Lukács; -Th.W.Adorno: gedwongen verzoening (1958). Film als

strijdmiddel tegen het fascisme; -W.Benjamin: Het kunst-

werk in het tijdperk van zijn technische reproduceerbaar-

heid (1936). De plaats van cultuurkritiek in de maat-

schappij-theorie; -M.Horkheimer: nieuwe kunst en massa-

kultuur (1941). Kunst als negatie en negatie van de kunst;

-H.Marcuse: de kunst in de één-dimensionele maatschappij

(1967).De intellektueel als slachtoffer of tegenspeler van de bewustzijnsindustrie;-H.M.Enzensberger:bewustzijnsindustrie(1962).Politieke kunst kontra esthetisering van de politiek;-W.Benjamin:linkse melancholie(1931). Over de auteurs.
Bibliografie.

Kunstgeschiedenis benaderd vanuit het histories materialisme;uitgegeven ter gelegenheid van het 20e IKON Kongres,2 en 3 mei 1974.
Amsterdam,1974.46 blz.,lit.opg.(Vrije Universiteit).
Serie artikelen waarin een aantal kunsthistorische problemen vanuit de historisch-materialistische visie worden benaderd.Het kunstwerk wordt gezien als produkt van de maatschappelijke verhoudingen.

Kunstgeschiedenis;wetenschap of kritiek;onder red.van H.C.Boekraad en H.Hoeks;met bijdr.van R.van den Berghe, N.Hadjinicolaou,K.Vollemans e.a.
Nijmegen,Socialistische uitgeverij Nijmegen,1978.318 blz.,afb.,lit.opgn.plgrn.
Speciaal no.van:Te elfder ure,(1978)26
Lezingen en begeleidende dokumentatie van een symposium dat 25,26 en 27 oktober 1978 op initiatief van de Organisatie van studenten kunstgeschiedenis door het Studium Generale van de Universiteit van Nijmegen is georganiseerd,onder de titel:Kunstgeschiedenis en kritiek.

Kunstgeschiedenis en kritiek;dokumentatie bij de lezingen en het seminar op 25,26 en 27 oktober 1978 in Nijmegen. Nijmegen,(1978).184 blz.,afb.(Katholieke universiteit Nijmegen/Studium generale).
Bevat bibliografie.

Leeuw,A.de.
Het realisme in de kunst;een boekbespreking.
Politiek en cultuur 24(1964)12(dec)551-554
Bespreking van Roger Garaudy'Realisme zonder grenzen'.
Amsterdam, 1964.

Leeuw,A.de.
Roger Garaudy en de bomen van Mondriaan.
Kontrast 2(1965)5,16-20
André de Leeuw in gesprek met Garaudy.

Leeuwe,J.J.de.
Vooruitstrevende en reactionnaire kunstkritiek.
Politiek en cultuur 5(1950)1(jan)30-34

Meertens,P.J.
De crisis onzer cultuur.
De Vlam 7(1951)23(jun)5

Nederlandse cultuur,De,haar geesteskenmerk en toekomst.

's-Gravenhage,N.C.C.,1950.79 blz.

Prae-adviezen uitgebracht voor het congres over dit onderwerp op 21 sept.1950 en de voorbereidende studie-conferentie op 30 juni en 1 juli 1950 door F.Boerwinkel,I.A.Diepenhorst,F.L.Polak e.a.

Offermans,C.,en F.Prior.

De estetiese theorie van Adorno en Benjamin;een inleiding. Nijmegen,Sun,1977.165 blz.(Marxisme en cultuur/Sun-schrift no.11).

In hoofdstuk 3:aesthetiese theorie en moderne kunst; aandacht voor een verhandeling van Adorno over de plaats van de verteller in de roman,in hoofdstuk 5:Adorno over de kultuurindustrie;bespreking van'Ueber den fetischcharakter in der Musik und die Regression des Hörens'en 'Kulturindustrie';Aufklärung als Massenbetrug.In hoofdstuk 9:het kunstwerk in het tijdperk van zijn technische reproduceerbaarheid en 10:Benjamins Baudelaire-studie.

Polak,F.L.

De toekomst der Nederlandse beschaving.

Volksontwikkeling 22(1947),(jan/feb)251-257

Rebling,E.

Wat is socialistisch realisme?

De Vrije kathedr 8(1948)3(jul)19,20 en 23

Het socialistisch realisme verzet zich tegen het 'l'art pour l'art'en dient te worden begrepen als het zoeken van de kunstenaar naar nieuwe eenvoud.De toekomst zal bewijzen,aldus Rebling,dan het socialistisch realisme het begin is van een nieuw bloeitijdperk van de kunst.

Rebling,E.

Burgerlijk en socialistisch realisme.

Politiek en cultuur 3(1948)12(dec)393-398

Romein-Verschoor,A.

Een nieuwe lap op een oud kleed;over kunstkritiek.

De Vrije kunstenaar,6-10-1945.

Timmer,C.B.

Socialistisch realisme in Russische literatuur werd een begrip;de mens herontdekt als levende totaliteit in plaats van een kapstok waaraan ideeën hingen.

De Baanbreker 1(1945)8-9(aug)6

Toekomst,De,der Nederlandse beschaving.

Z.pl.,Nationaal instituut,1946.238 blz.

Verslag van het door het N.I.georganiseerde congres, gehouden op 28-30 augustus te Nijmegen.Met bijdragen van J.C.H.de Pater,A.J.M.Cornelisen,W.Banning,J.P.Kruyt,

A.Oldendorf,K.Baschwitz,H.Algra,W.Thomassen,H.D.de Vries Reilingh en C.P.Gunning.

Tromp,B.

De kritische theorie van de maatschappij van Adorno en de zg.Frankfortse school.

Museumjournaal 18(1973)5(okt)193-195

X Tromp,B.

Cultuurindustrie en kunst.

Museumjournaal 18(1973)6(dec)242-245

Bespreking van het begrip cultuurindustrie;zoals dat gebruikt wordt in het door Adorno en Horkheimer gezamenlijk geschreven boek:'Dialektik der Aufklärung'.Het perspectief dat Adorno en Horkheimer in hun opmerkingen over de cultuurindustrie gebruiken,heeft als centraal thema de maatschappelijke konsekwenties van de cultuurindustrie.De antithese van cultuurindustrie is kunst. De auteur gaat in het tweede deel van het artikel in op de vraag:hoe is kunst bij de huidige stand van zaken nog mogelijk.

Tussentijds bestek 1979;onze cultuur en de begrensde groei 9,10 en 30 maart 1979 in het Koninklijk paleis op de Dam;met bijdr.van W.Polak,R.F.Beerling,C.A.van Peursen e.a.

Amsterdam,Meulenhoff enz.,1978/79.56 blz.

Speciaal no.van:Wijzgerig perspectief op maatschappij en wetenschap 19(1978/79).

C.A.van Peursen:Strategie van de cultuur als begrenzing van de groei;W.Gortzak:Kanttekening;W.A.A.M.de Roos: Het economisch stelsel en de beheerste groei;B.

Goudzwaard:Korte weergave;E.Zürcher:het Chinese alternatief-verbeelding en werkelijkheid;H.G.Schulte Nordholt:

Kent de cultuur ontwikkelingspatronen?;J.A.Stalpers: Cultuur als noodzaak;P.Thoenes:Een ander levensritme;

J.Kassies:Een nieuwe plaats voor de kunst;W.Crouwel:

Nieuwe vormen van visuele kommunikatie;E.van Overeem:

Er groeit iets nieuws:merk je het niet?;J.A.van Kemenade: onderwijs is een samenleving met een begrensde groei;

A.H.van den Heuvel:Nieuwe vormen van religie.

Vollemans,K., S.de Jong en B.van Meggelen.

Kultuur als uitvalsoort voor revolutie.

Hilversum,Brand,122 blz.,afbn.(Eurosoekje 1969;no.3).

Kultuur als uitgangspoort in een functionalistische maatschappij.Politisering of integratie:de kunst voor

de keuze door K.Vollemans.Onderwijs:anatomie van een afvalrace door S.de Jong.Vorming:instrument van cultuurrevolutie?door B.van Meggelen.

Vries,Th.de.

Mijn cultuuroptimisme.

De Groene Amsterdammer,11-10-1945.

Vries,Th.de.

Marxisme in de kunstkritiek.
Kroniek van kunst en cultuur 7(1946)8(jun)242-245

Vries,Th.de.
Om een levende kunst;rondom de jongste culturele
discussies in de USSR.
Politiek en cultuur 7(1952)11(nov)512 e.v.

Wolff,J.
'Nivelering van cultuur;variaties op een thema'.
Amsterdam,Pegasus,1975.(In:Welzijnswerk en welzijns-
politiek).

Wolff,Jaap.
Een realisme zonder begrenzigen.
Politiek en cultuur 24(1964)3(mrt)116-122
Bespreking van'D'un réalisme sans rivages'door Roger
Garaudy.

Aa, T. van der.
Dienstmeid of madonna, nooit familielid; over kunst en de P.v.d.A.
Socialisme en democratie 37(1980), 323-327
Opmerkingen van kunstenaars over de relatie tussen kunstenaar en politikus.

X Actieve cultuurpolitiek nu!
Referaten voor het congres actieve cultuurpolitiek te Amsterdam op 8 en 9 november 1946.
Amsterdam, 1946, 52 blz. (Partij van de arbeid)
met bijdragen van J.P. Kruyt, G. Ruygers, A. de Roos, W. Thomasen en G. van der Leeuw.

Al, B.
Socialisme en cultuur.
Socialisme en democratie, (1954), 595-606
Reactie op de opmerkingen van prof. J. Gielen over de cultuurpolitieke paragraaf van 'De weg naar vrijheid'.

Anstadt, M.
Cultuurpolitiek in perspectief.
Socialisme en democratie 12(1974), 545-556
Pleidooi voor een cultuurpolitiek die zich richt op een breder terrein dan alleen de puur artistieke ontplooiing van de mens.

Banning, W.
'De nationale cultuurtaak'; bespreking van het boek van G.v.d. Leeuw.
Socialisme en democratie 4(1947), 206-207
Over het ministerschap van G.v.d. Leeuw merkt B. op: 'mischien zal ons volk eenmaal ontdekken, hoe stom het gedaan heeft deze man niet te laten doorbouwen aan wat hij zo belofte ook begon'.

Barten, W.
Links en de kulturele franje.
Museumjournaal, (1976) 2(apr) 56-60
Kunst speelt nog een onderschikte rol in maatschappijopvattingen; deskundigheid op het terrein van de kunst ontbreekt in de politieke kaders. Als linkse partijen zich niet duidelijk uitspreken over de bezuinigingen is de kans groot dat de technokraten 'de kulturele franje' verder afknippen.

Beeren, W.A.L.
Kunst als regeringszaak in de 20e eeuw in Nederland.
Museumjournaal 20(1975) 6(dec) 251-256
Kunst moet als kunst kunnen bestaan. De overheid moet zich voor dat bestaan naar eigen mogelijkheden inzetten; van kunst moet geen direkte maatschappelijke relevantie ge-

vraagd worden. In haar beleid kan de overheid de kunst maatschappelijk relevant maken.

Berg, M. van den.

'Goede kunst moet kunnen rijpen'.

Roos in de vuist 6(1980)16(mei)

Commentaar van de voorzitter van de P.v.d.A. op de cultuurpolitieke discussie binnen zijn partij.

Bergh, H. van den

Een zinvol kunstbeleid, of: 'Van Hasselt's liberale stellingname'.

Socialisme en democratie, (1974), 491-496

Reactie op een artikel van Van Hasselt in Soc. en dem., (1974), 389-409.

Beus, J. de.

Narcisme en politiek.

Socialisme en democratie, (1979), 391-395

Over het ontbreken van een duidelijk omschreven visie op cultuurpolitiek binnen de P.v.d.A.

Boehmer, K.

Kunstrevolutie; miskraam zonder zwangerschap.

Samenklank 29(1974)2(nov)57-62

De overheid is er niet in geslaagd een adequaat beleid te voeren t.a.v. de experimentele kunsten; de gerichtheid op de gevestigde kunst staat de ontwikkeling van de experimentele kunst in de weg.

Boerstoel, J.

Nogmaals socialisme en kunst.

Roos in de vuist 6(1980)(24 nov)

Bolkestein, G.

Van der Leeuw als nationale figuur; de minister.

De Nieuwe stem 6(1951), 65-74

Over het ministerschap van Prof. dr. G. van der Leeuw.

Bordewijk, P.

Van Hasselt en het Przjevalskypaard; een pleidooi voor het traditionele cultuurbegrip.

Socialisme en democratie 32(1975), 86-97

Reactie op het artikel van Van Hasselt in Socialisme en democratie (1974), 389-409

Bos, B.

Een sierspeld op de borst van C.R.M.

Te elfder ure 16(1969)1(jan)34-40

Opmerkingen over het kunstbeleid van de minister van CRM, Mej. M. Klompé.

Bos, B.

Minister Klompé.

Samenspel,(1970),(mrt)50-53

Kritische beschouwing over het beleid van de minister.
De officiële kunst is niet representatief voor hetgeen
zich aandient,het beleid dient zich te radikaliseren.

Bot,J.

Knuppel in het hoenderhok.

Mededelingen Federatie,(1947),(sept/okt)

Beschouwing over de bezuiniging van de minister van
O.K.en W.Gielen.

Bot,J.

Kunst en politiek.

Mededelingen Federatie,(1947),(jun/jul)

Braat,L.P.J.

Kunstenaars en politici.

De Vrije kathedr 8(1948)2(jun)25-26

Een antwoord op 'Politici en kunstenaars' van J.A.N.Knuttel
in de Vrije kathedr 8(1948)2(jun)24-25

Braat,L.P.J.

Kunstpolitiek in de Sowjet-Unie.

De Vrije kunstenaar,3-11-1945.

Bresser,J.P.

Schiedam is geen incident.

De Volkskrant,11-9-1979

Over de cultuurpolitiek van de P.v.d.A.

Brouns,P.M.

Het cultuurdebat in de jaren vijftig.

Socialisme en democratie 37(1980),328-333

Een analyse van de in het begin van de jaren vijftig in
Socialisme en democratie gevoerde discussie over de
cultuurpolitiek.

Brouwer,M.

Het cultuurbarbarisme in de P.v.d.A.

De Haagse post,2-6-1979

Over het cultuurbeleid van de P.v.d.A.,n.a.v.de rede van
J.M.den Uyl bij de uitreiking van de P.C.Hooftprijs aan
Remco Campert.

Brugmans,H.

Personalistische cultuurpolitiek.

's-Gravenhage,Daamen,1946.89 blz.

Cammelbeeck,G.J.P.

Vijftien jaar kunstbeleid;verwachtingen,toen en nu.

De Nieuwe stem 17(1962),147-152

Inleiding gehouden op een conferentie van de Wiardi Beck-
manstichting,maart 1962.

Contra contra-prestatie.
Kontrast,(1963)3,2 blz.
Kritische kanttekeningen bij de uitgangspunten van de
contra-prestatieregeling.

Cultuur en overheid;conferentie georganiseerd door het
Vormingscentrum 'Vrij nederland' op 24 en 25 oktober 1947.
Z.pl.,z.u.,1947.
Referaten van:Kruyt,V.d.Leeuw,Lieftinck, Van Rhijn, Van
Wijck.

X Cultuur en politiek.
Speciaal no.van:Streven,(1967),(apr)667-743

Cultuur in Nederland;onder red.van J.W.Dieten,W.Ensink,
W.Knulst e.a.;met bijdr.van J.Smiers,O.Valkman,G.Hagoort
e.a.
Odijk,Sjaloom,1980.31 blz.,afbn.,lit.opgn.
Speciaal no.van:Achtergrond 6(1980)10(16 mei).
Schets van de visie(of het ontbreken daarvan)op een goed
cultuurbeleid;staatszorg voor de kunst,geplaatst in een
historisch perspectief;achtergronden van het kunstenaars-
beleid van de overheid;linkse visies t.a.v.kunst en
cultuurbeleid en de opvattingen van linkse politieke par-
tijten.

Cultuurbarbarisme,Het,van de sociaal democratie;met bij-
dr.van J.Kassies,W.Gortzak,T.van der Aa e.a.
Deventer,Kluwer,1980.80 blz.,afbn.,lit.opgn.(Wiardi
Beckmanstichting)
Speciaal no.van:Socialisme en democratie 37(1980)7/8(jul/
aug).
J.Kassies:Het onbegrip van socialisten t.o.v.kunst.W.
Gortzak:Publiek,kunst en socialisme.T.van der Aa:Over
kunst en PvdA.P.M.Brouns:Het cultuurdebat in de jaren
vijftig.Het cultuurbeleid van de PvdA in het verkiezings-
program.M.Schouten,Jan Rot:een socialistische tekenaar.
H.van Dulken en O.Valkman:Beknopte literatuurlijst over
kunst en cultuurbeleid.

Cultuurbeleid,Het,van de PvdA en het verkiezingsprogram.
Roos in de vuist 6(1980),(jul/aug)

Cultuurbeleid,Het,van de PvdA en het verkiezingsprogram.
Socialisme en democratie,(1980),334-344
Enkele vertegenwoordigers van bij de gevoerde kunst-en
cultuurpolitiek geïnteresseerde groeperingen reageren
op de cultuurparagraaf in het conceptverkiezingsprogram.
Zijkomen tot de conclusie dat er in tien jaar weinig ver-
beterd is.

X Cultuurpolitiek is onderwijspolitiek.
Het Parool,26-9-1960
Verslag van de door de Wiardi Beckmanstichting georgani-
seerde conferentie over regionale cultuurpolitiek.

Amersfoort, 24-9-1960
Met bijdragen van W. Mensink, J. Kassies, A. de Roos, J. C. Wil-
mans en Rob de Vries.

Delemarre, T.
Onze waardesystemen moeten veranderen.
Vrij Nederland, 11-8-1979
Ook verschenen in: 'De kunst van links', Amsterdam 1979.
blz. 37-38
Reactie op de uitlatingen van drs. J. M. den Uyl bij de uit-
reiking van de P. C. Hooftprijs aan Remco Campert.

Dippel, C. J.
Politiek en cultuur.
Socialisme en democratie, (1957), 337-343
Een reactie op de uitlatingen van J. de Kadt over cultuur-
politiek en sociaal-democratie in 'Vrijheid en gelijkwaar-
digheid in de welvaartsstaat'. (Amsterdam 1957)

Donkersloot, N. A.
Actieve cultuurpolitiek.
Het Vrije volk, 2-11-1946

Donkersloot, N. A.
De kunstenaar legt altijd het loodje; de versobering bij
O. K. en W.
Het Parool, 31-7-1946

Donkersloot, N. A.
Nederlandse cultuurpolitiek.
Het Parool, 6-7-1945

Donkersloot, N. A.
Over cultuur en 'culturele defensie'.
Socialisme en democratie, (1953), (feb) 111-117
Donkersloot formuleert een aantal bezwaren tegen het
begrip 'culturele defensie'. Hij wijst op de taak van de
overheid en ontvouwt zijn standpunt over de verhouding
tussen cultuurzorg en militaire defensie.

Donkersloot, N. A.
Twee grote vragen.
De Nieuwe stem 17 (1962), 3-4, 145-146
De auteur omschrijft cultuurpolitiek als een systeem van
steunende en stimulerende overheidsmaatregelen ter bevoor-
dering van de cultuur. De vraag is echter: tot welke prijs
kan de kunst steun aanvaarden en de overheid steun schen-
ken?

Dooyes, D.
De vormgeving van het industriële produkt.
Socialisme en democratie, (1957), 483-488
Over de taak van de overheid t. a. v. de industriële vorm-
geving.

Doorman, S.J.

Democratie en cultuur.

Utrecht enz., Bruna, 1971. 16 blz.

(In: Kiezen zonder keuze; beschouwingen over de parlementaire democratie, blz. 71-86)

Sociaal-psychologische analyse van de verhouding tussen cultuur en democratie. Het grootste gedeelte van dit artikel bestaat uit de integrale tekst van een voordracht over de sociaal-kritische functie van het avant-gardisme, die S.J. Doorman in 1968 hield voor de Raad voor de kunst

Duynstee, F.J.F.M., en J. Bosmans.

Onderwijs, kunsten en wetenschappen.

Assen enz., Van Gorcum, 1977. 37 blz.

(In: Het kabinet Schermerhorn-Drees, 24 juni 1945-3 juli 1946, blz. 511-547)

Over het beleid van Prof. dr. G. van der Leeuw, minister van O.K. en W.

Elias, W.

De kunstbegroting voor 1954.

Politiek en cultuur 8(1953)12(dec)552-559

Ondanks de verhoging van 22% voor de kunsten vergeleken met het jaar daarvoor blijft de politiek van de regering op het terrein van kunst en cultuur arbeidsvrijdig.

Engelman, J.

Kunst is geen regeringszaak; de afbraak door minister Gielen.

De Nieuwe eeuw, 3-8-1946

De reorganisatie van het ministerie van O.K. en W. door minister Gielen.

Engelman, J.

Kunstzuivering.

Jemaintiendrai, 12-10-1945 en 19-10-1945

Over de naoorlogse kunstzuivering.

Engelman, J.

Minister Gielen en de cultuurpolitiek; met een naschrift door G. Knuvelde.

De Nieuwe eeuw, 29-3-1947

Ferron, L.

Alle macht aan de kunstenaars; (socialistische) cultuurpolitiek.

Muziek en dans in onderwijs en praktijk 3(1979)8(nov)13-14

Bijdrage aan de discussie over kunst en socialistische cultuurpolitiek.

X Gemeente en cultuur.

— Speciaal no. van: De Gemeente; maandblad van de Partij van de arbeid 24(1970)4(jan)

Bevat de volgende artikelen: A. Vondeling: De spelende ge-

meente. J.J. Voogd: Socialistische cultuurpolitiek. C. Egas: Cultuur, voorwaarde voor democratie en vrijheid. A.R. Vermeer: Provincie en cultuurpolitiek. G. van Enckevort: Permanente educatie aan het grondvlak. R. Hajer: Cultuurpolitiek en het vormings- en ontwikkelingswerk met volwassenen. J. de Boer: ... Gij hebt niets te verliezen dan uw ketenen. D. Dooyes: Gemeentelijk cultuurbeleid--geen apart hoofdstuk. A.J. van der Staay: Gemeentelijke cultuurpolitiek en keuzevrijheid van de burger. M.T. Reneman: Kunst is pas kunst als er geen kunst op staat. E. Wilmink: Culturele accommodatie. P. Lohr: Herscheppende kunst. W.H. Sinnige en J. Honout: Van verzuim tot verveling. J. Sagel: Culturele participatie en cultuurpolitiek.

Geus, J. de.

De taak van een departement van kunst.
Vrij Nederland, 6-10-1945

Gielen, J. J.

Socialisme en cultuur.

Katholiek staatkundig maandschrift, (1953), (aug/sept) 222-230

Commentaar op de culturele paragraaf van 'De weg naar Vrijheid', het programma van de PvdA.

Gregoor, N.

De heiligheid van de kunst.

In: 'De meeste mensen willen meer; het betere leven van tien over rood'.

Amsterdam, Polak en Van Gennep, 1967. blz. 17-22

Hagoort, G.

Geen cultuurpolitiek zonder kunstenaarsbeleid.

Achtergrond 6 (1980) 10 (16 mei) 17-20

Hasselt, M. van.

Cultuurpolitiek; antwoord aan Van den Bergh.

Socialisme en democratie 31 (1974), 591-592

Hasselt, M. van.

Overwegingen t.b.v. een socialistisch cultuurbeleid.

Socialisme en democratie 31 (1974), 389-409

In socialistische kringen wint de overtuiging veld dat de sociaal-ekonomische onderbouw niet alleen bepalend is voor wat zich in de kulturele sfeer (bovenbouw) afspeelt. De relatie is wederkerig. Daarom is er een groeiende aandacht voor cultuurbeleid waarneembaar.

Heins, W.

'Geacht standbeeld'.

De Volkskrant, 19-7-1979.

Ook verschenen in: 'De kunst van links', Amsterdam, 1979. blz. 22-23

Bijdrage aan de cultuurpolitieke discussie. Dit n.a.v. de rede van J.M. den Uyl bij de uitreiking van de P.C. Hooft-

prijzen aan Remco Campert.

Hermans, H.

Langs culturele wegen naar het ideologisch congres.
Socialistische standpunten, (1973), 369-375

Heuvels en dalen in de kunstpolitiek van de PvdA.

Kunstenarskrant 3(1979)9(okt)8-11, 18

Interview met Aad Kosto over kunstbeleid, waarbij o.a. ter sprake komen: de relatie tussen overheid en kunstenaarsorganisatie-NVV (met het beperkte budget voor de kunsten laat de overheid vernieuwingen op het ene gebied ten koste gaan van bestaande vormen, hetgeen niet strookt met de opvattingen van de KO-NVV) en het Plan filmcentrum van de Raad voor de kunst (fondsvorming, opheffing onderscheid kommercieel/non-kommercieel circuit bij de subsidiëring).

Hoezo socialistische cultuurpolitiek? Reacties vanuit de

Federatie van kunstenaarsverenigingen op de discussie over socialistische cultuurpolitiek; met bijdr. van B.

Wijtman, G. Kempers, H. Michaelis e.a.

Amsterdam, 1979. II, 42 blz. (Federatie van kunstenaarsverenigingen)

Horst, A. van der

Van der Leeuw als nationale figuur; voor kunst en kunstenaars.

De Nieuwe stem 6(1951), 78-79

Over de betekenis van het ministerschap van Prof. dr. G. v. d. Leeuw voor de kunst.

Hijmans, B.

Mooi weer kunst werk; de kunstparagraaf in Weerwerk is weinig socialistisch.

Socialisme en democratie, (1980) 11(nov) 535-538

Een reactie op de kunstparagraaf in het verkiezingsprogramma van de PvdA.

Idenburg, Ph. J.

Actieve cultuurpolitiek.

Wending 3(1948), 71-96

Idenburg, Ph. J.

Cultuur en gemeenschap.

Socialisme en democratie, (1952), 44-55

Idenburg, Ph. J.

De strijd voor een actieve cultuurpolitiek.

Amsterdam, Arbeiderspers 1952. 39 blz., lit. opgn., tab.

(In: Socialisme in de branding; een bundel opstellen onder red. van G. Ruygers, blz. 178-216)

Idenburg, Ph. J.

Grondslagen der actieve cultuurpolitiek.
Socialisme en democratie,(1951),257-272

Idenburg,Ph.J.
Internationale cultuurpolitiek.
Volksontwikkeling 22(1947)(jan/feb)136-140

Interview met N.A.Donkersloot;regeling der kunstzaken in
overgangstijd.
Algemeen Handelsblad,22-9-1945

Istha,D.,en M.Geuzenbroek.
De kunstenaars en Klompé;over de aksies van de B.B.K.
Te Elfder ure,(1969)11/12,493-501

Jaarsma,P.en E.Akkermans.
Diskussiëren over kunst,cultuur en cultuurpolitiek.
Amsterdamse kunstraad informatiebulletin,(1980)17(mei)1-6
Korte impressie van 3 discussies rond het thema 'cultuur-
politiek':-februari 1980:diskussieavond over socialisme
en cultuur,georganiseerd door het gewest Noord-Holland-
zuid van de Partij van de arbeid;-maart 1980:'Is kunst
gemeen(te)goed'.
(Federatie van kunstenaarsverenigingen en de Wiardi Beck-
manstichting);-maart 1980:symposium 'kunst en politiek'
(Rotterdamse kunststichting)

Kadt,J.de.
Het socialistisch beginsel en de culturele situatie in
Nederland.
(In:Vrijheid en gelijkwaardigheid in de welvaartsstaat.
Amsterdam,1957).

Kadt,J.de,J.M.den Uyl en A.Vondeling.
Vrijheid en gelijkwaardigheid in de welvaartsstaat.
Amsterdam,(Wiardi Beckmanstichting)1957.36 blz.

Kam,F.de.
Kunst in Nederland;onder subsidiëring of overproductief.
Hollands maandblad 21(1980)386(jan)19-24

Kassies,J.
Enkele opmerkingen over cultuurpolitiek en sociale poli-
tiek.
In:Volksopvoeding 6(1957)5/6(sept/okt/nov/dec)339-342

Kassies,J.
De toekomst van de kunstpolitiek.
In:De Gids 124(1961)5/7(mei/jun/jul)463-474

Kassies,J.
Kunstpolitiek;impasse en perspectief.

Kassies,J.

Zwolsman en de feestenden.

In:Maatstaf 12(1964/1965),353-358

Over de verhouding overheid en kunst.

Kassies,J.

Van Riemsdijk dwalend tussen economie en cultuur.

In:Vrij Nederland,9-10-1972

Kassies,J.

Op zoek naar cultuur;verzamelde opstellen;onder red.van H.van Dulken,J.Rogier en O.Valkman;met een inl.van J. Rogier.

Nijmegen,Socialistische uitgeverij Nijmegen,1980.22 cm., 376 blz.,afbn.,lit.opgn.,reg.(Sunschrift;no.155)

Bevat bibliografie.

Bundeling van de volgende artikelen:Kunst en schatkist in crisistijd;'t Is anders;Rechtzetting van een karikatuur; Tien jaar Federatie;De verdere lotgevallen van de petit maître;Voorrang voor de cultuurpolitiek;Om een nieuwe liberaliteit;Overheid en kunst;Tussen Mammon en Maecenas; De toekomst van het verzet;Creatieve televisie;Stellingen over kunstpolitiek;Drees,Pen en cultuur;Op zoek naar cultuur;De toekomst van de amateur;De kogel door de kerk; 1966-2000:omroep en cultuurbeleid;Pillen slikken,bellen blazen;Balans 1968;Perspectieven voor het culturele werk; De Staat der Nederlanden en het toneel;Een kwart eeuw bloei;De kunstnota van CRM is niet niks;Vormgeving van het kunstbeleid;Politiek en cultuur en de afgrond ertussen;Staat,media,cultuur;Een nieuwe plaats voor de kunst; De tijdgenoot is onbevoegd;Margetheater,kernpunt van beleid.

Kassies,J.

Cultuurpolitiek-dilemma's en een kentering.

Wonen TA-BK,(1980)(10/11)2

Rede bij het in ontvangst nemen van de Rotterdam Maaskant- prijs toegekend aan de Stichting wonen/wonen TA-BK in het Hofpleintheater te Rotterdam op 3 maart 1978.

Kassies,J.

Het debat over het cultuurbeleid.

Socialisme en democratie 38(1981)3(mrt)117-121

Een poging om,door het maken van een aantal kanttekeningen bij te dragen tot helderheid en inzicht in het cultuurdebat.

Knuttel,J.A.N.

Politici en kunstenaars.

De Vrije kathedr 8(1948)2(jun)24-25

Een reactie op'Kunst in de politieke branding'van L.P.J. Braat in De Vrije kathedr.Knuttel verwijt Braat dat hij alle politieke inmenging in kunstzaken op één lijn stelt. Volgens Knuttel is kunst een exponent van de maatschappij

en de ontwikkeling van de kunst is sterk afhankelijk van de vraag of de maatschappij zich naar links dan wel naar rechts ontwikkelt.

Kossmann, A.
Nogmaals het schrijversbrood.
Socialisme en democratie, (1963), 620-628
Reaktie op J.H. Mulder, socialisme en democratie 1963.

X Kuin-Harthoff, W.H.
Actieve cultuurpolitiek en vrije jeugdvorming.
Volksontwikkeling 22(1947), (jan/feb) 111-122

X Kultuurpolitiek.
Bilthoven, Nelissen, 1969. 38 blz., afbn., lit. opg.
Speciaal no. van: Proces 1(1969)10(okt)
Op zeer uiteenlopende wijze wordt aandacht besteed aan de cultuurpolitiek. Inhoud: -Kultuurpolitiek; -De impotentie van het cultuur-politiek verkennen van Beugels-T.Gorissen; -Enkele algemene opmerkingen over begrip 'kultuurbeleid', J. Doorman; -Het spel met de utopietjes; -Het Nederlands paternalisme op de Antillen, M.L. Wavoe-Hoogveld en drs. L.E. Wavoe; -Repressief of niet-repressief? G.C. de Haas; -Kultureel werken en de opleiding daartoe, L.M. Thomas; -Party in de foyer te Nijmegen.

X Kultuurpolitiek.
Samenspel, (1972)10, 222-248
Inhoud: -J.J. Voogd: Een bezeten cultuurpolitiek; -B. Wijtman: De verbeelding aan de macht; -W. Odé: Interview met Roel van Duyn; -H.G. Abma: Kultuurpolitiek van het kabinet Biesheuvel; -B. Bos: CRM staat in zijn naakte niks; -L. Hoefnagels: Vier vragen (iedereen architect van eigen leven).

Kuné, H.
Van meiboom tot vraagteken; debat 'socialisme en cultuur' eindigt bij begin.
Universiteitskrant Groningen 9(1980)32(7 mei)3
Debat tussen H. Boekraad en B. Tromp over socialisme, kunst en kunstbeleid.

Kunst, De, en het geld; een discussie over kunst- en cultuurpolitiek, door B. Tromp, J. Rogier, J. Pen e.a.
De Revisor 7(1980)3(jun)54-79
Schriftelijke discussie aan de hand van 4 stellingen mbt. kunst en wetenschap, kunst en emancipatie en spreiding van de kunst door: B. Tromp, J. Rogier, J. Pen, R. Lucassen en H. van Riel. E.e.a. in aansluiting op Rotterdams symposium, gehouden naar aanleiding van de toespraak door J.M. den Uyl bij de uitreiking van de P.C. Hooftprijs aan Remco Campert.

Kunst, De, en het geld; een discussie over kunst- en cultuurpolitiek II; door P. Ligthart, M. Arian en F. Marijnen.
De Revisor 7(1980)4(aug)38-51
Vervolg van een schriftelijke discussie gepubliceerd in De Revisor 1980, no. 3, aan de hand van 4 stellingen over

kunst(beleid).

Kunst,De,en het geld;een discussie over kunst-en cultuurpolitiek III;door J.van Riemsdijk,W.Knulst,J.Bernlef e.a.
De Revisor 7(1980)5(okt)52-77
Eerste reacties op standpunten van het 'panel', gepubliceerd in voorgaande nummers van De Revisor, door: J.van Riemsdijk, W.Knulst, J.Bernlef, A.Blitz, E.Akkermans, H.Boswinkel, W.Gorter.

Kunst,De,en het geld;een discussie over kunst-en cultuurpolitiek IV;door J.Wolff,J.Kassies,J.Riezenkamp e.a.
De Revisor 7(1980)6(dec)73-91
Reacties op eerder in De Revisor gepubliceerde artikelen over kunstbeleid door J.Wolff, J.Kassies, R.Riezenkamp, H.Michaëlis en W.Sinnige.

Kunst,De,en het geld;een discussie over kunst-en cultuurpolitiek V;door B.Kempers,Th.van Velzen,H.Klitsie e.a.
De Revisor 8(1981)1(feb)57-67
Reacties op eerder gepubliceerde artikelen (De Revisor 1980, no. 3, 4, 5 en 6) door B.Kempers, Th.van Velzen, H.Klitsie en B.Maso.

Kunst,De,en het geld;een discussie over kunst-en cultuurpolitiek VI;door H.van Dulken en O.Valkman.
Revisor 8(1981)2(apr)50-61
Afsluiting van de schriftelijke discussie over kunst(beleid) waarbij 24 standpunten in een aantal hoofdlijnen worden samengevat; verslag van een vraaggesprek met de minister van CRM, mevrouw T.Gardeniers-Berendsen.

Kunst en politiek; onder eindred. van H.van Dulken, T.Jansen en F.Visbeen; met bijdr. van B.Tromp, J.Blokker, J.Rogier e.a.
Rotterdam, 1979. 30 cm., 35 blz., afbn. (Rotterdamse kunststichting/Boekmanstichting)
Speciaal no. van: 'Magazijn', 1979
Verslag van een symposium over socialistische kunst-en cultuurpolitiek. Met een weergave van de discussies.

Kunst,De,van links; met bijdr. van J.M.den Uyl, J.Blokker, J.L.Heldring e.a.
Amsterdam, 1979. 44 blz., afbn. (De Volkskrant)
Brochure met bijdragen aan de discussie over een socialistische visie op de cultuurpolitiek, zoals verschenen in De Volkskrant, NRC, Het Parool, Vrij Nederland en de Haagse Post.

Laan, A.
Over het beginselprogramma van de P.v.d.A.
Socialisme en democratie 31(1974), 587-591
Reactie op de artikelen van M.v.Hasselt en J.J.Voogd over het cultuurpolitieke programma van de PvdA; met een na-woord van J.J.Voogd, 'Antwoord aan een zwetende horzel'.

Lacroise, H.
Voor een echt samenhangend cultuurbeleid.
Politiek en cultuur 32(1972)9(sept)401-407
Kritiek op het cultuur-en kunstbeleid van de regering
Biesheuvel.

Lange, D. de.
Cultuur wordt alleen maar door afbraak echt vernieuwd.
De Volkskrant, 2-8-1969

Langeveld, M. J.
Actieve cultuurpolitiek; 'Amerikanisme' oorzaak van de ver-
vreemding tussen generaties.
Vrij Nederland, 4-1-1947

Last, J.
Cultuur tussen puin.
De Vlam, 26-3-1949

Leeuw, G. van der.
Actieve cultuurpolitiek.
Socialisme en democratie 3(1946)11(nov) 322-326

Leeuw, G. van der.
Economie en cultuur.
De Nieuwe nederlander, 2-10-1946
Schr. bestrijdt de opvatting dat er in de periode van
economische recessie minder moet worden uitgegeven aan
kunsten en wetenschappen.

Leeuw, G. van der.
Nationale cultuurtaak.
's-Gravenhage, Daamen, 147. 170 blz.

Lichtveld, L.
Kunst volgens Bartjens.
Kroniek van kunst en cultuur 9(1948)1(jan)4-7
Over de bezuinigingen van de minister van O.K. en W., J.J.
Gielen.

Maelstaf, R.
Kunst en ...socialisme.
Socialistische standpunten, (1974), 55-57
Schrijver is van mening dat het socialisme in een burger-
lijke maatschappij slechts een strijdend socialisme kan
zijn; een socialistisch artistieke visie resulteert in
een combatieve ideologische stellingname.

Meeste, De, mensen, willen meer; het betere leven van tien
over rood.
Amsterdam, Polak en Van Gennep, 1967. 144 blz.
Het culturele programma van 'Nieuw links'; onder redactie
van H. Lammers, A. v. d. Louw en Tom Pauka.

Mens en cultuur.

In: De weg naar vrijheid; een socialistisch perspectief.

Amsterdam 1951. blz. 255-272

Pleidooi voor de stichting van een Algemene culturele raad.

Meijer, W.

Toespraak van de Staatssecretaris van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het NIVON in het congrescentrum de Leeuwenhorst te Noordwijkerhout op zaterdag 16 nov. 1974.

Rijswijk, 1974. 13 blz. (Ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk)

-De socialistische cultuurpolitiek in de jaren twintig; maatschappelijke ontwikkeling sindsdien; voorwaarden voor een nieuwe socialistische cultuurpolitiek: juiste verdeling van de nationale middelen; bereikbaar maken van cultuurgoederen voor iedereen; centraal stellen van het beginsel van democratisering; aansluiten op maatschappelijk relevante kaders.

Michielse, H.C.M.

Kultuurpolitiek voor iedereen een lollië.

Te elfder ure 17 (1970) 1, 26-33

Mok, M.

Na-oorlogsch cultuuroptimisme.

De Groene Amsterdammer, 4-8-1945

Een reactie op het artikel 'Mijn cultuuroptimisme van Theun de Vries'. Met een slotopmerking van M. Mok (15-8-1945).

Mulder, J.H.

Het schrijversbrood.

Socialisme en democratie, (1963), 441-451

Over de protestactie van Nederlandse schrijvers tegen wat zij zien 'als hun financiële achterstelling bij de overheidszorg vergeleken met andere cultuuronderdelen'.

Paap, W.

Een minister met visie.

Mens en melodie, (1970), 5-6

Over de betekenis van het éénjarig ministerschap van G. v.d. Leeuw (1945/1946) voor in hoofdzaak het muziekleven.

Pen, J.

De cultuur, het geld en de mensen.

Amsterdam, De Harmonie, 1975. 47 blz.

Tekst van de Johan Huizingarede, Leiden 1974.

Pen, J.

Economie en kunstsubsidies.

Haagse post, 23-3-1971

Pen, J.
Economische argumenten voor een royalere cultuurpolitiek.
De Revisor 7(1980)3(jun)62-73

Pen, J.
Rede over de kunstsubsiëring gehouden op een plenaire
vergadering van de Raad voor de kunst van 31-10-1964.
Mededelingen O.K.en W. 28(1964),480-485

Pen, J.
Vijftigduizend schilderijen; vele vraagtekens.
Hollands maandblad 10(1969)255(feb)13-16
Over de effecten van het rijksaankoopbeleid.

Polak, F.L.
Cultuur en defensie.
Nieuwe Rotterdamse courant, 5-4-1951, 6-4-1951, 7-4-1951 en
9-4-1951.

Polak, F.L.
Een cultureel urgentie-program.
Binding, (1946)8(30 sept)

Polak, F.L.
Mens en cultuur.
Socialisme en democratie, (1952), 209-220
Een beschouwing over de culturele paragraaf van 'De weg
naar vrijheid', het program van de PvdA.

Polak, F.L.
Sociale en culturele aspecten van een centraal welvaarts-
plan I, II, III en IV.
De Nieuwe stem, (1946), 710-722, 780-794 en (1947), 111-127,
203-218

Pruys, S.M.
'Pleidooi voor een volksaristocratie.'
De Volkskrant, 23-7-1979
Ook verschenen in: De kunst van links, Amsterdam, 1979. blz.
29-31
Reaktie op de uitlatingen van drs. J.M. den Uyl bij de uit-
reiking van de P.C.Hooftprijs aan Remco Campert.

Puijssen, C, en J. Wijne.
De PvdA en socialistische cultuurpolitiek: 'Kunst is voor
politici een zaak van vrijkaarten'.
Roes in de vuist 6(1980)(8 sept)
Gesprek met George Cammelbeeck en Jan Kassies over de
vraag of van een socialistische partij als de PvdA niet
verwacht mag worden dat ze zich inzet voor een cultuur-
beleid waarin de kunst een belangrijke rol speelt.

Raaff,H.

Cultuurbeleid betekent politiek programma.

De Volkskrant,3-8-1979

Ook verschenen in:'De kunst van links',Amsterdam,1979.

blz.34-35

Reaktie op de uitlatingen van drs.J.M.den Uyl bij de uitreiking van de P.C.Hooftprijs aan Remco Campert.

Randwijk,H.M.van.

Culturele defensie is geen liefhebberij.

Vrij Nederland,19-5-1951

Randwijk,H,M.van

Politiek en cultuur.

Vrij Nederland,9-11-1946

Inleiding op het PvdA-congres over cultuurpolitiek.

Rogier,J.

De meeste mensen willen niet meer;een haastig flodderboekje over socialistische cultuurpolitiek.

Vrij Nederland 9-12-1967

Opmerkingen over'De meeste mensen willen meer',een uitgave van Nieuw links.Amsterdam 1967.

Rogier,J.

'De misère in de PvdA is de misère in de cultuur.

In:Vrij Nederland 21 juli 1979

Ook verschenen in:'De kunst van links';(Amsterdam 1979), blz.25-28

Opmerkingen over het cultuurbeleid van de PvdA.

Roland Holst,H.

Arbeiders,kunstenaars en regering.

De Vlam,26-10-1946

X Roos,A.de.

Begrenzungen van de moderne cultuurpolitiek.

De Nieuwe stem 17(1962)3-4,156.162

Ruitenbergh,L.H.

Het cultuurcongres van de Partij.

Socialisme en democratie 3(1946),360-362

Schurer,F.

'Cultuurleven'in het ontwerpprogram.

Socialisme en democratie,(1959),572-576

Een reactie op de cultuurparagraaf in het beginselprogramma van de P.v.d.A.

Schurer,F.

Decor en spelers.

Socialisme en democratie(1957),526-532.

Over de cultuurpolitieke visies van J.de Kadt(Het socia-

listisch beginsel en de culturele situatie in Nederland, W.B.S.1957)en C.J.Dippel(Socialisme en democratie,1957, 337-343).

Sinnige,W.H.

'Gewoon kunst terwijl het toch kunst is.'

De Revisor 7(1980)6(dec)87-91

Het socialistisch perspectief bij de financiering van kunsten.

Smiers,J.

Cultuur in Nederland,1945-1955;meningen en beleid.

Nijmegen,Socialistische uitgeverij Nijmegen,1977.324 blz., afbn.,reg.

Smiers,J.

Kultuurpolitieke discussie in de PvdA;vragen bij de vleet. Kunstenaarskrant 4(1980)11(mei)8.

De(teleurstellende)cultuurpolitiek van de Partij van de arbeid,bespreking van een aantal kongressen over cultuurpolitiek(b.v.Is kunst gemeen(te)goed?en Cultuurpolitiek nú).

Smiers,J.

'Onbegrijpelijk lauw'.

De Volkskrant,14-7-1979

Ook verschenen in:'De kunst van links',Amsterdam,1979.blz. 20-22

Opmerkingen n.a.v.de rede van J.M.den Uyl bij de uitreiking van de P.C.Hooftprijs aan Remco Campert.

Smit,J.

Literatuurprijzen.

Socialisme en democratie,(1970),91-93

Socialisme en cultuur;met bijdr.van R.Jaarsma,J.Kassies, B.Tromp e.a.

Z.pl.,1980.19 blz.,lit.opgn.(Partij van de arbeid,gewest N-H-zuid)

Speciaal no.van:Dè Tipgever,(1980),(feb)

Socialisme en kunst;rapport van de culturele commissie van de P.v.d.A.

Amsterdam,1952.4 blz.(Partij van de arbeid)

Socialistische cultuurpolitiek.

Socialisme en democratie,(1953),514-528

Verslag van een gesprek tussen W.Banning,J.J.Buskes,J.de Kadt,F.L.Polak,W.Schermerhorn en J.M.den Uyl.

Ster,J.van der.

Fundamenteel cultuurbeleid.

De Groene Amsterdammer,9-6-1954

Stiphout, M. van.

Gemeentelijk kunstbeleid; behoefte aan kunst latent.

Kunstenaarskrant 4(1980)11(mei)9

Gedeelte uit de toespraak van Milly Stiphout, PvdA wethoudster kulturele zaken te Soest, tijdens het kongres van de Wiardi Beckmanstichting en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen 'Is kunst gemeen(te)goed?' op 29 maart 1980 te Haarlem.

Straten, H. van.

Heeft de PvdA ja of nee een kunstbeleid?

Leeuwarder courant, 11-8-1979

Tas, S.

Om een kunstpolitiek.

De Baanbreker 2(1946)13(30 mrt)1-2

'Kunst heeft een maatschappelijke functie en zelfs een politieke. Kunst kan zijn een wapen in de strijd, maar hoeft dat volstrekt niet te zijn. Wil men de kunst een strijdverplichting opleggen dan moet men ook de strijd een kunstverplichting opleggen.'

Tromp, B.

Kunstpolitiek; een inleiding.

Magazijn-extra, (1980) blz. 3-10

Ook verschenen in: De Revisor 7(1980)3, 55-60

Twee aanslagen op de cultuur.

De Groene Amsterdammer, 6-12-1947

Over de van overheidswege voorgenomen verlaging van de toneelsubsidie en de verhoging van de gemakkelijksheidsbelasting.

Twee jaren neutraliteit, Kunst en overheid in de pers; bloemlezing uit beschouwingen over kunst en overheid in Nederland, gepubliceerd in 1969 en 1970, geselecteerd en ingel. door K.L. Poll.

Den Haag, Staatsuitgeverij, 1971. 164 blz. (Raad voor de kunst). Bevat o.a.:

K.L. Poll: Twee jaren van neutraliteit. - H. de Witte: Slagvaardiger kultuurbeleid (De Tijd). - Daniël de Lange: Kultuur wordt alleen maar door afbraak echt vernieuwd (de Volkskrant). - Lambert Tegenbosch: Verzet tegen macht en bezit een quasie-christelijke traditie (de Volkskrant). - J. van Riemsdijk: De kunst kan zijn dode loten missen (Vrij Nederland). - P. Berger: Striptease van het kultuurgeklets (Het Vaderland). - Jan Blokker: Onder artiesten (de Volkskrant). - Konrad Boehmer: Het gehele orkestwezen moet structureel hervormd worden (Vrij Nederland). - J. Reichenfeld: Is het nu echt gedaan met de muziek?

Uyl, J.M. den.

Allemaal onzin?

Knipselkrant CRM, (1979) 3605 (11 sept) 384

Oorspr. verschenen in: De Volkskrant, 11-9-1979

Bijdrage aan de discussie over socialistische cultuurpolitiek.

Uyl, J.M.den.
Cultuur; bespreking van 'Nationale cultuurtaak' van G. van
der Leeuw.
Vrij Nederland, 24-4-1948

Uyl, J.M.den.
De heiligheid van de kunst moet worden vernietigd; tekst
bij de uitreiking van de P.C. Hooftprijs aan Remco Campert.
NRC Handelsblad, 18-6-1979
Ook verschenen in: 'De kunst van links', Amsterdam, 1979,
blz. 4-7

Uyl, J.M.den.
De nood van de kunst is de nood van de samenleving.
Knipselkrant CRM, (1979) 3557 (5 jul) 281-282
Oorspronkelijk verschenen in: De Volkskrant, 30-6-1979.
Bijdrage van Den Uyl aan de cultuurpolitieke discussie,
waarin ingegaan wordt op de vraag of het socialisme van
de late jaren zeventig nog een visie heeft op de cultuur-
politiek.

Veldhuis, M.
Socialisme en cultuur; waarom heeft de arbeidersbeweging
ook nog een culturele taak; wat leert ons Ortega y Gasset?
De Vlam 1(1945)15(sept)11-12

Verhagen, G.
Nieuw voor oud.
Kunstenaarskrant 3(1979)11(dec)11-12
Kritiek op de nieuw-voor-oud-politiek van de PvdA (subsi-
diëring van 'nieuwe' kunst betekent stopzetten van subsidi-
ëring van oude kunst). De PvdA verlaagt zich met deze po-
litiek tot een soort liberalisme in een sektor die van
overheidsgeld afhankelijk is: van een socialistische of
zelfs maar sociaal-democratische kunstpolitiek is geen
sprake.

Vermeulen, E.
Overheid en avantgarde; Akt in gesprek met minister Klom-
pé.
Akt 17(1969), 121-124

Vermeulen, M.
Kunst en politiek.
De Groene Amsterdammer, 20-7-1946

Voogd, J.J.
Actieve cultuurpolitiek.
De Kern 21(1951/1952)3, 51-62
Afl levering in de serie schriftelijke lessen 'De mens in
de nieuwe maatschappij' van de Wiardi Beckmanstichting.

Voogd, J.J.
Cultuurpolitiek naar eigen aard.

Socialisme en democratie,(1953),26-36

De grondslag en het doel van een socialistische cultuurpolitiek,alsmede de middelen ter bereiking van dat doel. Een beschouwing over de taak van de overheid op cultureel gebied.

Voogd,J.J.

Enkele stellingen over socialistische cultuurpolitiek. Socialisme en democratie,(1974)8/9(aug/sept)410-414

Voogd,J.J.

Signaal op rood;cultuurpolitiek na de bevrijding. Socialisme en democratie,(1956),84-89

Vries,Th.de.

De eerste klap treft de kunst.

De Vrije kathedr 6(1946),210

Het overheidsbeleid en de kunst.

Weg,De,naar de vrijheid.

Amsterdam,De Arbeiderspers,1951.416 blz.

Rapport van de Plancommissie van de Partij van de arbeid.

X Winkler,J.

De mens in het centrum.

Socialisme en cultuur,(1955),601-608

Vooronderstellingen van een socialistische cultuurpolitiek.

X Wits,Th.

Cultuur is ook een strijdtoneel.

Politiek en cultuur 37(1977)3(mei/jun)125-131

Bespreking van de dissertatie van Joost Smiers:'Cultuur in Nederland 1945-1955'.

Wolff,J.

Cultuurpolitieke notities bij de begroting van CRM.

Politiek en cultuur 35(1975)1(jan/feb)1-12

Reactie op de bezuinigingen op de begroting van CRM door de regering Den Uyl.

Wolff,J.

Een pleidooi voor blijmoedigheid.

De Revisor 7(1980)6(dec)75-79

Beschouwing over kunst,overheid en samenleving.

Wolff,J.

Nieuwe opgang van kunst en cultuur of Pelgrimstocht naar Oegstgeest?

Politiek en cultuur 33(1973)2(mrt/apr)49-58

Lezing van Joop Wolff in het kader van het Studium Generale van de Landbouw Hogeschool te Wageningen over het thema'de plaats van de cultuur binnen de marxistische

orde'.

Wijhe, J.S.

De arrogantie van de kunstitirannen.

Socialisme en democratie, (1980) 11(nov) 531-535

Over de onmogelijkheid van een socialistisch kunstbeleid.

Wijhe, J.S., en B.Hijmans.

Cultuur, kunst en democratisch socialisme.

Socialisme en democratie 37(1980) 11(nov) 531-539

Anbeek, T.

Vier literatuurwetenschappers op zoek naar de arbeiders-
klasse.

De Gids 138(1975)5/6, 405-412

Kommentaar op: J. Giele e.a. 'Massa literatuur; een onder-
zoek naar de schrijfster Saskia'.

Arbeidersliteratuur.

Speciaal no. van: Der halve; uitgave van de werkgroep Der
halve te Vught 1(1971)3(jun); lit. opgn.

-P. Kaay. Schrijven en politieke actie-schrijven als
politieke actie; over socialistische literatuur, arbeiders-
en partijliteratuur; -P. Kaay. Enige inleidende historische
opmerkingen bij de slotresolutie van de tweede inter-
nationale conferentie van proletarische en revolutionaire
schrijvers te Charkow november 1930; -Resolutie inzake
de politieke en creatieve problemen in de internationale
proletarische en revolutionaire literatuur; -G. Bussink.
Schrijven en politieke solidariteit; de beweging van
schrijvende arbeiders in de DDR; -M. Dekker. Wat wij willen
(uit: Links richten).

Baarle, Y. van.

Feministische kunst.

Socialisme en democratie 37(1980)1(jan) 17-19

Begeer, P. A.

Kees van Dongen en Henk Chabot; gedegenereerde of
revolutionaire kunst?

De Vlam 5(1949)25(jun) 10

Benjamin, W.

De auteur als producent; met bijdr. van H. Lethen, K. Boehmer,
J. F. Vogelaar e.a.

Nijmegen, Socialistische Uitgeverij Nijmegen, 1971. 101 blz.
lit. opg. (SUN-schrift; no. 50).

Inhoud: -Inleiding; -W. Benjamin; de auteur als producent;
biografie van Walter Benjamin; biografie van John Heartfield;
-J. Heartfield; -fotomontages 1928-1936; -K. Lethen; Walter
Benjamin's tesen voor een 'materialistische kunsttheorie';
-K. Boehmer; Benjamin's kunsttheorieën en de muziek der
technokraten; -J. F. Vogelaar; de dubbelmoraal van de uit-
geverij.

Blom, A. van der.

Kunst die partij koos; een eeuw sociale strijd in de
Nederlandse beeldende kunst.

Amsterdam, Kosmos, 1980. ongepag. afbn.

Bolckmans, A.

Ge-engageerde literatuur.
De Nieuwe stem 21(1966),753-768

Bommeljé,B.

De muze en narcissus;kunst in een tijd van esthetische inflatie.
Hollands maandblad 21(1980)388(mrt)3-12
Cultuurfilosofische verhandeling over de kunst;de optiek van de diverse wetenschappelijke scholen.Kunst is een sociaal-cultureel herkenningsteken;
een statussymbool.Schr.concludeert o.a.dat over kunst praten de introductie betekent van groepsongelijkheid n.l.de ongelijkheid van toegangsmogelijkheden.Linkse kunst is volgens hem een onmogelijkheid.

Bommer,J.

Het interieur van de volkswoning.
Socialisme en democratie,(1954),23-29

Bosmans,H.

Moet de kunstenaar wachten op de maatschappij?
Vrij Nederland,30-11-1948

Bos,B.

Kunst blijft vermaak terzijde,schande!
Socialisme en democratie,(1970),253-255
De oorzaak van het kunstenaarsprotest moet,volgens B., worden gezocht in de nog steeds marginale positie van de kunst.

Boswinkel,H.

De Nederlandse culturele revolutie;aanzet tot discussie.
Kunstenaarskrant 3(1979)4(apr)3-4
Diskussieaanzet binnen de Kunstenaarsorganisatie NVV over de rol van de kunstenaars in de samenleving.Met name wordt ingegaan op de kwestie van de werkloosheid en de mogelijkheid van werktijdverkorting.

Bot,J.

Kunstenaarscongres te Arnhem.
Kroniek van kunst en cultuur,(1948),(dec)351-352

Braat,L.P.J.

'Kunst,massaproductie,massa...'
De Vrije kathedr,14-11-1947.

Brinkgreve,G.

Om de kunstenaar én de massa;progressieve cultuur-politiek en haar gevolgen;lot der beschermde kunstenaars; redding voor de kunst.
Elsevier,23-10-1953,31-10-1953 en 7-11-1953.

Bussink,G.
De verplichtingen van een proletarisch schrijver.
De Groene Amsterdammer,3-11-1976.

Constant.
Opstand van de homo ludens;een bundel voordrachten
en artikelen.
Bussum,Paul Brand,1969.148 blz.

Davidson,S.
Beeldenstorm;de ontwikkeling van de politieke strip
1965-1975.
Amsterdam,Van Gennep,1978.176 blz.,afb.,lit.opgn.

Delft.
Nijmegen,1976.38 blz.(Kunsthistorisch instituut).
Speciaal nummer van:Kunst Werk,(1976).
Uitgave van de Nijmeegse kunstgeschiedenisstudenten.
Het wetenschappelijk politiek handelen moet zich richten
op het object van de kunstgeschiedenis zelf,nl.de
beeldideologieën en de klassestrijd.

Dibbets,K.
Proletkult in Nederland?
Skrien,(1979)88(zomer)12-13
Verslag van een discussie over politieke kunst,naar aan-
leiding van een in Mandala(no.III-1)verschenen reactie
van Erika Dedinszky op het meinummer van Skrien dat gewijd
was aan Stalinisme en destalinisatie.Dedinszky verzet zich
tegen een normverlaging van de kunst en is van mening
dat er gewerkt moet worden aan een verhoging van het
ontwikkelingspeil bij het publiek.Dit in de vorm van
invoering van eigentijds kunstonderwijs op alle scholen.
Voor een politieke analyse van het kunstbedrijf,bv.de
functie van de kunsten onder het kapitalisme,is bij haar
geen plaats.

Doelman,C.
De nieuwe Maecenas;de kunst en het bedrijfsleven.
De Groene Amsterdammer,10-12-1949.

Donker,A.
De vrijheid van den dichter en de dichterlijke vrijheid;
critiek op de moderne poëzie.
De Nieuwe stem 1(1946),518-544

Donker,A.
Kunst en katharsis.
De Nieuwe stem 11(1956),286-292
Rede,uitgesproken op 6 mei 1955 voor de V.P.R.O.-radio.

Dossier literatuursociologie;met medew.van H.Gaus,
B.Brouwers,E.van Itterbeek e.a.
Wevelghem,1971.67 blz.,lit.opg.

Speciaal no.van:'Kreatief;literair-en kunstkritisch tijdschrift',(1971)1/2(apr)

Bevat de volgende bijdragen:-H.Gaus.De band tussen literatuur en maatschappij in de literatuursociologie; -B.Brouwers.De marxistische literatuursociologie;-E.van Itterbeek.Over literatuursociologie en geëngageerde kritiek;-J.Vanriet.De hinkelrace van het luksepaardje Belletrie:een intuïtieve approach;-L.Deflo.Naar een alternatieve'roman'?;-H.Verlinde.Hugo Claus,eenzijdig seismograaf met veelzijdig talent;-I.Wuyts.Praag'68 in magisch-realistisch perspectief;-I.Wuyts.De kritische tocht;-J.Vangansbeke.Kroniek der keerzijde(bis).

Drees,W.

Protesten en pressiegroepen in Nederland.

Intermediair 6(1970)5(feb)1-3

De visie van de heer Drees sr.op de actiegroepen B.B.K., Notenkraker en Tomaat.Conclusie van Drees:Het wezen van al deze groepjes kunnen we samenvatten in het oude woord:'Zerstörung ist mein eigentliches Element'.

Duinkerken,A.van.

Kunstenaar en maatschappij.

Gemenebest 14(1954),251-263

Dijk,J.van.

Kunst en samenleving.

Transaktie 5(1976)3(jul)21-23

Ekman,T.

Een kentering in de Sowjetkunst?

Vrij Nederland,23-1-1954.

Geelhoed,G.

De communisten en de kunstenaars.

Politiek en cultuur 6(1951)6(jun)264-271

Tekst van een inleiding uitgesproken op een vergadering van Amsterdamse kunstenaars,op 11 april 1951.

Gelder,H.E.van.

Progressieven en behoudenden.

De Groene Amsterdammer,25-3-1950.

Over de veranderende maatschappelijke verantwoordelijkheid van de kunstenaar.

Gelder,H.E.van.

Wat zijn progressieve kunstenaars.

De Groene Amsterdammer,18-2-1950.

Gortzak,W.

Bij de haard is een boek heel wat waard,maar op de barricaden valt het ook niet te versmaden.

Knipselkrant Raad voor de kunst 6(1974)5(14 feb)38-40

Oorspronkelijk verschenen in:De Groene Amsterdammer,23-1-1950

De schrijver bekritiseerd de criteria van J.F.Vogelaar in zijn literatuurkritieken in De Groene Amsterdammer.

Gortzak,W.

Publiek,kunst en socialisme.

Socialisme en democratie,(1980),307-321

'Er is een kloof tussen kunst en publiek.Socialistische kunstenaars willen hun werk soms in dienst stellen van de arbeiders en het socialisme.Over de arbeiders van vandaag,hun emancipatie,het socialisme en de kunst'.

Gribbling,F.

Sociale plastic;de kunstenaar als katalysator van een maatschappelijk 'Gesamtkunstwerk'.

Museumjournaal,(1977)4(aug)150-153

Groot,J.H.

Overpeinzingen bij Neerlands eerste kunstenaarscongres te Arnhem.

Socialisme en democratie 5(1948),517-521

X Gruyter,J.W.de.

X De kunst in het dagelijks leven.

Socialisme en democratie 12(1955),565-571

Harmsen,G.

Arbeid en creativiteit in Europa.

Wijzgerig perspectief 5(1970),290-308

Harmsen,G.

Dr.J.A.N.Knuttel;Neerlandicus en communist.

(Delft 14 mei 1878-Leiden 5 februari 1965).

Jaarboek van de Maatschappij van de Nederlandse Letterkunde 1968/1969.blz.144-164.Bevat bibliografie.

Harmsen,G.

Van een kip die op de mesthoop scharrelde.

Politiek en cultuur 4(1949)8(aug)309-313

Een reactie op een artikel over de Russische dichter

Poesjkin van K.van't Reve in de Vrije kathedr.

Havermans,J.W.

Enige aspecten van de conferentie van kunstenaars en intellectuelen.

Politiek en cultuur 3(1948)7(jul)226-231

N.a.v.de op 29 en 30 mei 1948 te Amsterdam gehouden

conferentie van Nederlandse communistische kunstenaars en intellectuelen.

Helman,A.

De ontmaskering der snobs.

De Baanbreker 1(1945)24(dec)3-4

Een beschouwing over het publiek van de kunstenaar.

Hoekstra, H.G.
Kunst en volk.
Het Parool, 18-7-1945.

Klinkenberg, W.
Wessel Couzijn; kunstenaar na de val van Parijs.
Kontrast 2(1965)3(feb)10-17

Kooy, F.
Strijdcultuur en cultuurstrijd.
Skrien, (1977)62(feb)34-35
Artikel over de ontwikkelingen die in ons land plaatsvinden op het terrein van de cultuur.
Accent ligt op: 1) de theorie en praktijk van diverse groepen die zich bezighouden met de ontwikkelingen van een progressieve volkscultuur (strijdcultuur); 2) het georganiseerde verzet van kunstenaars tegen bezuinigingen op cultuurgebied (cultuurstrijd).

Kroniek van kunst en cultuur; een keuze uit de jaargangen 1935-1952, samengest. en onder red. van L.P.J. Braat.
Amsterdam, Contact, 1977. 191 blz., afbn.
Heruitgave van bijdragen welke in genoemde periode zijn verschenen. Medewerkers ondermeer L.P.J. Braat, Frans Coenen, Albert Helman, Menno ter Braak en Lucebert.

Kulturele revolutie.
Speciaal no. van: Wending 24(1969)9(nov)
Met bijdragen van: D. de Lange, A.J. Nijk, Th. van de Klundert, L.M. Thomas en J. Kruithof.

Kultuur en politiek I.
Speciaal no. van: Te elfder ure 18(1971)5/6, 145-272
Inhoud: -S. Bracht. Over het lezen van boeken; -J. Nootens. Over het begrip ideologie; -K. Vollemans. Productiviteit als partijdigheid; -B. Brecht. Notities over een realistische schrijfwijze; -C. Boekraad. Van utopie naar montage; -W. Benjamin. Politisering der intellectuelen; -F. Behrens. De rol van de 'intelligentsia' in de burgerlijke maatschappij; -G. Lukàcs. Oude cultuur en nieuwe cultuur; -H. Gallas. De marxistische pretentie; -B. Brecht. Notities over formalisme.

Kultuur en politiek II.
Speciaal no. van: Te elfder ure 19(1972)5/6, 201-304
Bevat: -G. Fülberth. Proletarische partij en burgerlijke literatuur; Discussies rond Herman Heyermans (Sperber) in de Tweede Internationale; -K. Vollemans. Walter Benjamin over het kultureel ontwikkelingswerk in de periode van de Tweede Internationale; -W. Benjamin. Eduard Fuchs, verzamelaar en historicus; -B. Brecht. Over experimenteel theater; -Mr. A.S. de Leeuw. Herman Gorter en zijn 'Grote Dichters'; -H. Eisler. Enkele opmerkingen over het gedrag van de arbeiders-zangers en musici in Duitsland. -K. Vollemans. George Grosz.

Kultuur en politiek III; Brecht en het leerstuk.
Speciaal no. van: Te elfder ure 22(1973)19
-W. Mittenzwei: het spoor van de leerstuktheorie van Brecht; -W. Schivelbusch: Brechts dramatische produktie in de DDR; -P. Binnerts: de maatregel van Bertolt Brecht; -L. Andriessen: komponeren voor 'de maatregel'; -B. Kok: het leerstuk als theater; -N. Nagtzaam/H. Smit: de uitzondering en de regel, een praktijkvoorbeeld; -L. Althusser: het piccolo teatro-Betolazzi en Brecht; -A. Gramsci: de vorming van de intellektuelen.

Kunstenaar, De, en zijn publiek tegenover de moderne communicatiemiddelen.

Kontrast 3(1966)3(mrt/apr)3-24

Een enquête onder vijftig kunstenaars met de opzet een indruk te krijgen van de wijze waarop Nederlandse kunstenaars reageren op nieuwe technieken die hun relatie met het publiek een ander aanzien geven.

Lange, D. de.

Kunst en revolutie.

In: Kunst op komst; speciaal nummer van: De Volkskrant, 2-10-1968.

Lange, D. de.

Notities over kunst en democratie.

Kunst op komst; speciaal nummer van: De Volkskrant, 8-10-1969.

Last, J.

Campigli, moderne kunst dús niet voor arbeiders?

De Vlam 3(1947)2(jan)5

Last, J.

De socialistische kunst in het verdomhoekje.

De Vlam 3(1947)8(mrt)7

Last, J.

De caricatuur gevonnist.

De Vlam 4(1948)2(jan)6-7

N.a.v. de veroordeling van de cartoonist Tom Rot voor zijn tekening van een stier op de omslag van De Vlam 3-1-1948. De Nederlandse vereniging van stamboekvee spande n.a.v. deze tekening een kort geding tegen Rot aan.

Leeuw, A. de.

De consequenties van het nieuwe publiek.

Kontrast 3(1966)3(mrt/apr)27-28

De gevolgen van de moderne communicatiemiddelen voor de sociale betekenis van de kunst.

Leeuw, G. van der.

De kunstenaar in de maatschappij.

De Groene Amsterdammer, 23-10-1948.

Als de kunstenaar de erkenning van de gemeenschap wil zal hij zijn verantwoordelijkheid jegens de gemeenschap moeten nakomen. Opmerkingen n.a.v. het kunstenaarscongres te Arnhem.

Lichtveld, L.

Cultuur en arbeid.

Socialisme en democratie 33(1976)12(dec)560-572

Cultuur en arbeid is een twee-eenheid, die zich alleen maar splitst in het spraakgebruik. Daar waar de elementaire levensbehoeften van de bevolking worden bevredigd, kan men zelfs spreken van hoog ontwikkelde 'artistieke' culturen met een aparte klasse van 'kunstenaars'.

Lichtveld, L.

De exploitatie van de kunst en de organisatie der kunstenaars.

De Nieuwe stem 4(1949), 322-337 en 428-436

Maatschappij, kunst, onderwijs; verslag van het symposium ter gelegenheid van het afscheid van Jan Kassies als directeur van de Theaterschool op 27 mei 1978 te Amsterdam; inl.: S.J. Doorman, E. Rebling en J.A. van Kemenade. Amsterdam, 1979. 77 blz., lit. opgn. (Theaterschool/Instituut voor theateronderzoek).

Marissing, L. van.

Literatuur als plaatsvervangende werkelijkheid.

Te elfder ure 20(1973)2, 426-429

Kritische bespreking van 'Literatuur als werkelijkheid; Maar welke?' van Sybren Poet.

Materialistische literatuurtheorie; de literatuurtheoretische opvattingen van Herman Gorter, Franz Mehring, Henriëtte Roland Holst, Th. W. Adorno, Walter Benjamin, Bertolt Brecht en Georg Lukács; met bijdr. van Y. van Kempen, A. Mertens, C. Offermans e.a.

Nijmegen, Socialistische Uitgeverij Nijmegen, 1973.

384 blz., fig., lit. opgn. (Wetenskapskritiek/Materialistische literatuurtheorie; no. 1).

Matheid, hoezo? Tweeëntwintig teksten over kunst en politiek '70... '80; onder red. van C. van Lakerveld en J. Smiers; met bijdr. van M. Arian, S. Austen, U. Barbieri e.a. Amsterdam, Sjaloom, 1981. 24 cm., 222 blz., afbn., lit. opgn., reg.

Bundel opstellen over de meest kenmerkende 'progressieve' veranderingen in de verschillende takken van kunst, zowel inhoudelijk als structureel, gezien over de periode 1970-1980. Daarnaast komen algemenere thema's aan de orde zoals vrijheid van meningsuiting, cultureel imperialisme, kunstzinnige vorming etc.

Mens en cultuur.

Amsterdam, 1951. 31 blz. (Wiardi Beckman stichting).

(In:De weg naar vrijheid;een socialistisch perspektief;
blz.255-286)

Meijer,W.L.

Kunst en maatschappij;contouren van een culturele
revolutie.

Goes,Oosterbaan&Le Cointre,1977.264 blz.,afb.,lit.opgn.

Morawski,S.

Kunst en politieke censuur.

De Gids 139(1976)5/6,394-416

Beschouwing over de ideologische betekenis van het
kunstwerk.

Nieuwe stem,De;speciaal kunstnummer,(1959),(sept/aug).

Met bijdragen van:A.Romein-Verschoor,P.Citroen,A.Donker,
J.de Meester,C.Th.Rietveld,A.v.Domburg,W.Andriessen.

Het thema:inleidingen waarin'oudere kunstenaars en
kunstbeschouwers zich uitspraken over hetgeen hen in hun
jeugd had gestimuleerd en bezield om daardoor mede tot
een duidelijker inzicht in de huidige situatie te komen'.

Nieuwenhuyzen,B.van.

De culturele amateursector;warm aanbevolen.

Socialisme en democratie,(1978),545-547

Nord,M.

De kunst in de democratie.

De Baanbreker 1(1945)10-11(sept)1-2

'De kunst zal uit het slop zijner zinloosheid geraken
door haar bewuste aardse gerichtheid'.

Nord,M.

Noodzakelijkheid van de kunst.

De Baanbreker 1(1945)8/9(aug)5

Os,H.W.van.

Tussen autonome kunst en politieke propaganda,

Museumjournaal,(1971),2(apr)66-72

Samenvatting van de colleges over politieke kunst,die in
1970 door H.W.van Os aan het Gronings Kunsthistorisch
Instituut werden gegeven.De discussies die uit deze
colleges voortkwamen werden in dit stuk verwerkt.

Paulidus,H.

Maatschappij en kunst.

Socialisme en democratie,(1951),336-345

Planije,C.A.G.

Socialisme en kunst.

Het Gemeenbest,(1957),238-253

Politiek geïnspireerde kunst in Nederland na 1945; met
een inl. van H.O. van den Berg; met bijdr. van F. Gribling,
W. van Beusekom, A. Nuis e.a.

Bzzlletin 8(1980)77(jun)3-31

H.O. van den Berg: Inleiding; -F. Gribling: Protest tegen
oorlog en fascisme; politieke stellingname in de beeldende
kunst; -W. van Beusekom: Politiek als inspiratiebron van
'lichte muziek'; -A. Nuis: Politiek in de literatuur; -J. van
der Veen: Politiek geïnspireerde muziek in Nederland van
de laatste decennia; -B.J. Bertina: Politiek gerichte filmers
in Nederland; -J. Kassies: Politiek toneel: het verhaal van
Laya.

Prange, J.M.

Kunst en publiek..

De Baanbreker, 1-6-1946.

Randwijk, H.M. van.

Kunstenaarscongres te Arnhem.

Vrij Nederland, 6-10-1948

Reek, F.

De kunstenaar als bondgenoot in de sociale strijd.

Vrij Nederland, 14-7-1956.

Reneman, M.

De culturele revolutie.

Socialisme en democratie, (1970), 551-554

De 'culturele revolutie' dient te worden begrepen als een
poging om kunst te integreren in het dagelijks leven.

Rogier, J.

X Spreiding van kunst en cultuur.

Jaarverslag 1979 Amsterdamse kunstraad, (1980), (nov) 8-13

De spreiding van kennis, uitgedrukt in de groei van het
wetenschappelijk onderwijs, staat in schril contrast met
de afwezigheid van de spreiding van kunst. Een taak van
het onderwijs kan evt. zijn de behoefte aan kunst te
stimuleren.

Romein-Verschoor, A.

Een congres (van de Nederlandse Federatie van Beroeps-
verenigingen van Kunstenaars) en nog een congres (van de
P.E.N.-club te Venetië).

De Vrije kunstenaar, (1949), (oct)

Romein-Verschoor, A.

Twee generaties op zoek naar de waarheid.

De Nieuwe stem 14(1959), (aug) 467-512

Rede voor het Studium generale voor de S.I.K.A. (Samen-
werkende Instituten voor Kunstonderwijs te Amsterdam).

Romein-Verschoor, A.

De vruchtbare muze; tendens en engagement in de literatuur.

Nijmegen, Sun, 1978. 104 blz.
Oorspronkelijke druk 1949.

Roodnat, B.
Wij zijn gek; Nederlandse straatkunst in de jaren zeventig.
Baarn, Rap, 1977. 166 blz., afbn.

Rookmaker, H.R.
Kunst is niet neutraal.
Kunstzinnig 1(1976)7(jun)8-10, 16, afbn., lit. opgn.

Roos, A.de.
Kunstenarscongres te Arnhem.
De Groene Amsterdammer, 9-10-1948.

Roos, A.de.
Beeldende kunst en de massa.
De Groene Amsterdammer, 8-11-1947.

Roos, A.de.
De sociale positie van de kunstenaar; rede bij het eerste
kunstenarscongres op 9 oktober 1948 te Arnhem.
Socialisme en democratie 5(1948)12(dec)592-601

Ster, J.v.der.
Kunst en solidariteit.
Vrij Nederland, 19-4-1947.

Tegenbosch, L.
De onzekere toekomst van de beeldende kunst; mooie vormen
of maatschappijkritiek.
De Volkskrant, 19-9-1970.

Tegenbosch, L.
'Kunst in een socialistische maatschappij'.
De Volkskrant, 24-12-1970.
Verhandeling over de kunst in communistisch Rusland:
de voorbereidingen gedurende een eeuw, de functie van de
samenleving, de kunstopvattingen van Marx en Engels.
Tenslotte een bespreking van Constants' De opstand van
de homo ludens'.

Troelstra, J.
'Schilder en samenleving'.
De Vrije kathedr, (1946) 16

Tummers, N.H.M.
Avant garde en querilla.
Te Elfder ure, (1968), 452-458
Over de militaire term 'avantgarde' in relatie met kunst
en maatschappijkritiek.

Valk, J.M.M.de.

Storingen in de communicatie tussen kunstenaar en publiek.
Te Elfder ure, (1966), 56-66

Vanheste, G.

Literatuur en revolutie.

Meppel, Boom, 1971.2 dln., lit.opg. (Proefschrift Katholieke universiteit Leuven; Faculteit der economische en sociale wetenschappen).

1. Inleiding tot de literatuursociologie; 2. De Vlaamse literatuur en de revolutie van 1848.

Verhouding, De, van de arbeidersbeweging tot de kunst en de kunstenaar.

Politiek en cultuur 3(1948)3(mrt)97-99

Verslag van een discussie; met bijdragen van J.Bot, J.W. Havermans, S.J.Rutgers en Th.de Vries.

Vermeulen, M.

Kunst en maatschappij.

De Groene Amsterdammer, 24-8-1946.

Verrips, G.

Literatuur en politiek.

Socialisme en democratie 37(1980)2(feb)70-74

Over de verhouding tussen literatuur en politiek. Een bijdrage in het kader van de discussie over een socialistische cultuurpolitiek.

Verslag van een redevoering van de voormalig minister Prof.dr.G.v.d.Leeuw over het thema kunst en maatschappij.
De Groene Amsterdammer, 15-10-1949.

Verstappen, W.

Stripverhaal als kritiek.

Skoop 13(1977)9(nov)12-16, afbn.

Visser, C.

Francisco Goya; romanticus en rebel.

Politiek en cultuur 30(1970)11(nov)472-476

Visser, H.

De kunstenaar als bondgenoot in de sociale strijd.

Politiek en cultuur 16(1956)7(jul)423-424

Over de tentoonstelling in het Stedelijk Museum ter ere van het 50-jarig bestaan van het NVV.

Vocht, G.de.

Vrije en gebonden kunst en het communisme.

Streven 2(1948), 537-539

Vogel, A.

De vrije kunstenaar en de federatie; heeft de kunstenaar
een positie in de maatschappij?
Kunst en kunstleven, (1949), (aug) 15-16

Vogelaar, J.F.
Konfrontaties; kritieken en commentaren.
Nijmegen, Sun, 1974. 190 blz. (Sunschrift; no. 88).
Bundeling van een aantal commentaren, oorspronkelijk ge-
schreven voor een weekblad. Ondergebracht in de hoofd-
stukken: Voor eigen gemeente; literatuur aan de lopende
band; Hollands realisme, socialistisch realisme, aanval op
de volgende 30% van de boekenmarkt; veroordelen, veroor-
delen, oordelen.

Vogelaar, J.F.
Topografie van een materialistische literatuurtheorie.
Raster 4 (1970) 3, 338-373

Vogelaar, J.F.
Woekering van betekenissen; notities over materiaal van
het schrijfwerk en partijdigheid.
Raster 5 (1971) 1, 110-134
Een materialistische visie op taal als materiaal voor
het literaire kunstwerk.

Vollemans, K.
Over politisering van de kunst.
Museumjournaal, (1969) 6(dec) 295-301
Het kunstenaarsschap en het verzet tegen de kapitalis-
tische maatschappij.

Vollemans, K.
Produktiviteit als partijdigheid; van een kontemplatieve
kunst naar een opererende kunst.
Te Elfder ure 8 (1971) 5/6, 184-201

Voskuil, J.D.
De arbeid in de kunst.
Z.pl., z.u. 1956. 48 blz., afbn.

Vries, Th.de.
Chris van Voorst en de figuratieve schilderkunst.
Politiek en cultuur 25 (1965) 7/8 (jul/aug)

Vries, Th.de.
De staatsprijs voor literatuur.
Politiek en cultuur 23 (1963) 11 (nov) 562-566
Fragment uit de rede van Theun de Vries, gehouden ter
gelegenheid van de uitreiking van de P.C. Hooftprijs
door de Minister van O.K. en W., Mr. Th. Bot op 23-8-1963.

Vries, Th.de.
Interview met onze kamercandidaat....; 'Ik kan kunst niet

los zien van de maatschappelijke strijd'.
De Waarheid, 11-5-1946.
Waarschuwing tegen het toenemend cultuurpessimisme bij
de kunstenaars; in de ogen van De Vries zou dat leiden
tot stagnatie in de culturele ontwikkeling.

Vries, Th. de.
Sowjet schrijvers banen zich nieuwe wegen.
Politiek en cultuur 15(1955)2(feb)90
Tekst van een door de schrijver uitgesproken rede voor
radio-Moskou.

Vries, Th. de.
Sowjet schrijvers herzien hun positie.
Politiek en cultuur 2(1947)3 en 4(mrt en apr)88-92 en
117-121

Vries, Th. de.
Thomas Mann en de neergang van het kapitalisme.
Politiek en cultuur 16(1956)10(okt)583-587
Het te Moskou verschijnende blad van de Sowjet-
schrijversbond, de 'Literatournaja Gazeta' vroeg aan
een aantal schrijvers welk boek van de laatste tijd hun
het meest bevalen was. Uit Nederland het antwoord van
Theun de Vries.

Waterschoot, H.
Plastische kunstenaars en politieke machthebbers.
Kultuurleven 45(1978)6(jul)534-543
Beknopt historisch overzicht laat zien dat plastische
kunstenaars nogal wat moeite hebben gehad om de kunst
uit de greep van de politieke macht te houden. Goya is
wellicht de eerste kunstenaar die stelling nam tegenover
machtsdragers en politieke systemen. Bespreking van heden-
daagse Duitse graficus en uitgever Klaus Staack, groot
voorzitter van politieke affiche.

Weisgerber, J.
De sociologie van de avant-garde.
Nieuw Vlaams tijdschrift, (1969)22, 791-819
Beschrijving van het ontstaan van het Nederlands
experimentalisme na de tweede wereldoorlog. De auteur gaat
uit van de stelling dat de avant-garde een artistiek
verschijnsel van revolutionaire aard is, dat zich in de
burgerlijke maatschappij van de 20e eeuw voordoet telkens
wanneer de bestaande maatschappelijke en kunstpatronen
door een bepaalde groep als uitgeput en dus als niet meer
voor imitatie vatbaar worden beschouwd. Avant-garde doet
dienst als uitlaatklep voor de spanningen van de burger-
lijke democratie en helpt deze handhaven door de revolu-
tionaire gezindheid en de misnoegdheid van een minderheid
af te leiden van de politieke daad. Zo fungeert de kunst
als surrogaat, schadeloosstelling en regulator.

Wouters, A.
Het belang van de literatuur en de marxistische literatuur-

wetenschap.

Politiek en cultuur 31(1971)12(dec)497-506

Inhoud:De functie van de literatuur;de plaats van de literatuur in de maatschappij;het debat over het expressionisme;Lukàcs en de negentiende eeuwse traditie; de standpunten vanGoldmann;De Nouveau Roman als bewijs; de werkelijkheid is veranderbaar.

Zimmerman,R.

Kunstenaarscongres van de PvdA.

Vrij Nederland,18-4-1952.

X Zonder weerklank?De kunstenaar en de samenleving;met
bijdr.van Ph.Idenburg,J.Troelstra en A.de Roos;inleidingen
op de Kunstenaarsdag,20 mei 1952,georganiseerd door de
P.v.d.A.en de VARA.
Amsterdam,1952.(Partij van de Arbeid).

Aktietoneel.

Speciaal n.º.van:Samenspel,(1973)1,28 blz.

W.Odé: Sociale aktie is onontbeerlijk in een dynamiese samenleving;proloog.B.Bos:Het aktietoneel is arm;de hart-, maag- en leververvetting van het kapitalisme.L.Zonneveld: Meester, Mag de school open?R.J.Bunnik: Akties in de kerken.J.Vroemen: Schieten met grove hagel in plaats van met de flobert;kommunikatie en kleine groepen.J.van Dijk: Dokumentatie en aktie.Toneelteksten toneelgroep Sater.

Arian,M.,T.Blokdiik en L.van Duin.

Vormingstoneel na tien jaar.

Toneel teatraal 101(1980)5/6(mei)33-45

Gesprekken met een aantal mensen van Proloog over met name de inhoudelijke en artistieke ontwikkeling van het vormingstoneel in Nederland;daarnaast wordt ingegaan op de problemen die zich momenteel bij het aktiverend theater voordoen;achtergronden van hergroepering van toneelgezelschappen.

Backers,C.

Nederlands muziekleven.

Politiek en cultuur 1(1946)9(aug)298-300

'De Nederlandse muziek heeft door het onvermoeide werken en streven van onze jongere komponistengeneraties haar internationale betekenis herwonnen.'Schr.doelt dan op de aktiviteiten van mensen als Mul,Strategier,Van Hemel en Flothuis.

Beer,M.,en H.de Schutter.

Toneel als leermiddel bij Brecht.

Tijdschrift voor de agologie 7(1978)1(jan/feb)28-38

Bertold Brecht,met name uit de periode 1929 tot 1933, waarin hij aan de hand van de leerstukken zijn stelling formuleerde dat toneel een(ped)agogies middel is;bedoelingen,uitgangspunten en praktiese beoefening van toneel als vormingsmiddel.

Bergh,H.van den.

Een breed theaterbeleid.

Socialisme en democratie (1970),323-327

Een toekomstig kultuurbeleid;i.h.b.het theaterbeleid zal zich moeten richten op de vergroting van het publiek.

Blokdiik,T.

Aktiverend theater:'het ontmaskeren van de vlotte,vriendelijke,zakelijke kapitalist'.

Toneel teatraal 96(1975)5/6,4-6

Boehmer,K.

Revolutie in de muziek of muziek van de revolutie?

Raster(1969),(jan)539-560

Ongewijzigde versie van een in de zomer 1968 gehouden lezing aan verschillende Duitse universiteiten.

Brecht.

Amsterdam, Stichting Skrien filmschrift, 1973. 32 blz., afbn. Speciaal no. van: Skrien filmschrift (1973) 38/39 (nov/dec) Aan verschillende aspecten van het werk van Brecht wordt aandacht besteed; aan zijn theoretisch werk op het gebied van het epies theater met daaraan gekoppeld voorbeelden uit een aantal films, aan het Dreigroschenproces dat 'Brecht' als een sociologisch experiment opvatte en aan de vervreemdingstechnieken die in 'Kuhle Wampe' te vinden zijn.

Brechtnummer.

Maarssen, Nederlands centrum voor amateurtoneel, 1974. 20 blz., afbn., lit. opg.

Speciaal no. van: Samenspel (1974) 12

W. Barten: Het vervreemdingseffekt. H. H. J. de Leeuwe: Epies teater, wat is dat? W. Hildebrand: Bertold Brecht en de emancipatorische spelpedagogie. G. Pieterse: Epies teater en toneelonderwijs. J. Velzeboer: De mens is de mens een wolf.

Bresser, J. P.

Het toneel vijf jaar na tomat; overdruk van een serie artikelen uit de Volkskrant.

Amsterdam, De Volkskrant, 1974, 24 blz., afbn.

Een serie gebundelde artikelen: het fenomeen vrijetijdsproduktie; het repertoire-toneel; Proloog; het nederlands-talig toneel; het verdwijnen van de 'schouwburg'; het huidige subsidie-systeem.

Filosofie van de muziek.

Amsterdam, Meulenhoff enz., 1973/'74. 51 blz.

Speciaal no. van: Wijsgerig perspectief op maatschappij en wetenschap 14 (1973/'74) 2

-J. Wouters: Componist en samenleving; -J. van der Veen: Muziek als spiegel van de maatschappij; -K. Boehmer: De functie van de muziek in de samenleving kanttekeningen bij een nodeloze discussie; -J. G. van der Bend: Samen leven met muziek; -Kroniek: Filosofieonderwijs in Nederland.

Gesprek, Een, met Florrie Rodrigo.

Politiek en cultuur 2 (1947) 8 (aug) 257

Een interview over ballet; Rodrigo stelt dat ook voor de dans geldt dat de kunstenaar niet afzijdig mag blijven staan van de grote maatschappelijke problemen van zijn tijd.

Gnirrep, Y.

Een onaanvaardbaar stuk van Peter Weiss.

Politiek en cultuur 30 (1970) 9 (sep) 383-387

Over 'Trotzki im Exil' geschreven door Weiss in opdracht van het Düsseldorfer Schauspielhaus.

X
Gnirrep, Y.

Toneel en het publiek dat thuis blijft.

Politiek en cultuur 31(1971)2(feb)62 e.v.

Een analyse van het toneelklimaat in Nederland n.a.v. 'Toneel en publiek in Nederland' van W. Zweers en L. Welters, Boekmanstichting 1970.

Griensven, E. van.

Een confrontatie met Ernst Bloch als muziekfilosoof I, II en III.

Mens en melodie 34(1979)10-12(okt-dec)349-356, 413-420 en 484-492

Groeneveld, B.

Het toneel na 1945.

De Nieuwe stem 17(1962), 197-206

Hoe de zestigers de nederlandse muziek uit de droom hielpen.

Haagse post, (1973)40(31 nov)

"In de jaren '50 heerste er in Nederland muzikale duisternis, maar 10 jaar later kreeg het internationale muziekleven impulsen uit ons landje. Pedagoog Kees van Baaren werd het centrum van een nieuwe componistengeneratie: Louis Andriessen, Misha Mengelberg, Reinbert de Leeuw, Peter Schat en Jan van Vlijmen, die met acties tegen het concertgebouw, een politiek-demonstratief experimenteel concert en de opera Reconstructie het ingeslapen muziekleven uit de droom hielpen. Martin Schouten maakte met een cassette-recorder een rondgang langs de 'zestigers'."

Hoogendoorn, W.

Avant-gardisme en acteren.

Wending 34(1979)8(sept)474-483

Avant-gardistisch acteren; expressief acteren in het ritueel theater; persuasief acteren in het politiek theater; objectiverend acteren in de happening en verwante spektakels; environment; performance. Conclusie: het avant-gardistisch theater kent zijn agressieve en destructieve kanten, doch heeft ook een constructieve, zuiverende werking.

Interview met Peter Schat; "muziek kan niet uitdrukken".

Kontrast 4(1967)3, 11-14

Interview met Willem Breuker; het enfant terrible van Loosdrecht.

Kontrast 4(1967)3, 36-38

Langenberg, B.J.

Van Mecenat tot minister; een schets van honderd jaar tooneelbemoediging in Nederland; 1870-1970.

Amsterdam, 1972. 81 blz., lit. opg., tabn.

Vergelijking van het mecenat voor het Nederlands toneel van de laatste honderd jaar met de huidige overheidssubsidiëring.

Leeuw, R. de.

Muzikale anarchie.

Amsterdam, De Bezige bij, 1973. 206 blz. (Literaire reuzepocket; no. 428)

Uiteenlopende beschouwingen over de muzikale ontwikkelingen in de 20e eeuw. Alle in dit boek opgenomen essays zijn eerder in 'De Gids' gepubliceerd.

Louis Andriessen; muziek kan nog steeds niets uitdrukken; een interview.

Kontrast 4(1967)4, 27-29

Meertens, P.J.

Het socialistische meelied.

De Vlam 7(1951)17(apr)6-7

Noorden, P. van.

Het concertleven, vroeger, nu en in de toekomst.

Politiek en cultuur 1(1946)2(jan)60-61

Pleidooi voor de democratisering van het concertleven; muziek is geen privilege van de bourgeoisie.

Noorden, P. van.

Is de moderne muziek moeilijk te begrijpen?

Politiek en cultuur 3(1948)1(jan)24-27

Schr. meent de weerzin tegen de moderne muziek te kunnen verklaren tegen de achtergrond van de verhouding van kunst en maatschappij in de tijd van het industriekapitaal en het imperialisme.

Noorden, P. van.

Pionierswerk van de socialistische koorzang.

Politiek en cultuur 2(1947)9(sept)291-293

De socialistische koren zien zich geplaatst voor het dilemma dat socialistische kunst niet mogelijk is in een kapitalistische maatschappij.

Politiek vormingstheater en vakbeweging.

Speciaal no. van: Scholing en vorming 7(1975)1/2(feb/apr) 107 blz., afbn.

-Theater als wapen of Sater en de traditie en het doel van het politiek theater; -Proloog gebruikt het simulatiespel in het vormingswerk van de vakbonden; -Hoe en waarom simulatiespel in het scholingswerk van de vakbeweging; -Het vakbondswerk en de politieke cultuur van GLTwee; -Diskus en de Nieuwe komedie; -De Theatergroep, binnen of buiten de werkelijkheid van de arbeidersstrijd?

Porcelijn,C.

Arnold Schönberg;noodlot en bestemming van een groot componist.

Politiek en cultuur,(1965)3(mrt)412 e.v.

Porcelijn,C.

Barsten,breuken,bindingen;stijlproblemen in de twintigste-eeuwse muziek.

Politiek en cultuur 33(1973)3(mei/jun)117-129

Porcelijn,C.

De Nederlandse muziek en de grammofoonplaat.

Kontrast 2(1965)4,19-23

Over de vraag in hoeverre de verschenen grammofoonplaten een afspiegeling te zien geven van hetgeen in Nederland in deze eeuw creatief tot stand is gemaakt;'De beantwoording daarvan houdt een principiële kritiek in op Philips'.

Porcelijn,C.

Dimitri Sjostakowitsj en het'socialistisch realisme'.

Kontrast 4(1967)2,19-22

Porcelijn,C.

Het begin van een nieuwe periode in de Nederlandse muziek.

Politiek en cultuur 16(1956)9(sept)540-548

Het streven naar een specifiek Nederlandse muziek;het muzikale verzet tegen de kleinburgerlijke benepenheid; Diepenbroek en het duitse imperialisme.

Proloog en de mannen van de dam;over zichzelf en de strijdkultuur.

Paradigma 7(1976)(2 jul)61-76

Een bijdrage tot de discussie over het politiek vormings-toneel.Verschillende opvattingen van'Proloog'en'de Mannen van den Dam't.a.v.de functie,vorm en inhoud van de strijdkultuur in relatie tot de verschillende historische achtergronden en verschillende politieke opvattingen.

Rebling,E.

Van Bach tot Mozart.

Politiek en cultuur 3(1948),103-106,171-174,235-237,265-267,294-297,332-334

De ontwikkeling van de muziek in een bepaald tijdvak houdt verband met economisch-politieke situatie;de muziek kan niet anders zijn dan een uiting van ideologie.

Roes en tejater.

Samenspel,(1971)5(mei)98-119

Bevat:Jan Velzeboer-verstand en roes;polen van bewustzijn.Leo Bayers-Stemming in en rond het teater.Ben Bos-Roes en teater.Rense Royaards-Maatschappelijke structuur en functie of werking toneel.Barend Wijtman-Goed dat er kulturele activisten zijn.

Sanders, P.F.
De Nederlandsche opera.
Kroniek van Kunst en kultuur 7(1946)7(mei)193-199

Smeets, J. en B. Kalkhoven.
15 jaar Proloog-10 jaar politiek vormingstheater.
Eindhoven, 1980. I, 29 blz., afbn. (Proloog)

Smit, S.
Wat is het belang van 'iedereen muziek?' Sytze Smit in gesprek met Konrad Boehmer.
Gaudeamus informatie(1978)130(jan)16

Staas, J.
De Bond van socialistische zang- en muziekverenigingen.
Politiek en cultuur 2(1947)8(aug)261
Opmerkingen over het doel van deze op 22 juni 1946 opgerichte vereniging.

Sterneberg, F.
Het toneel moet opnieuw verankerd worden in de gemeenschap.
De Baanbreker 1(1945)16-17(oct)7

Sterneberg, F.
Het toneel strijdt voor vrijheid.
De Vlam 1(1945)8(14 jul)

Sternberg, F.
Toneel en overheid.
De Kroniek van kunst en kultuur 9(1948)1(jan)24-26

Sternberg, F.
Toneel niet commercieel; de toneelspeler wil zijn kunst beleven temidden van het volk.
De Baanbreker 1(1945)6-7(aug)6

Theater op de bres, vormingstheater in Nederland en Vlaanderen; onder red. van B. Dieho; met bijdr. van J. Smeets, A. Rutter, P. Binnerts e.a.
Amsterdam, Espee, 1979. 96 blz., afb., lit. opg.

X Tomaat documentatie; een documentair verslag van een actie, 9 oktober 1969-28 februari 1970; samengest. door J. Deddes.
Amsterdam, 1979. VII, 303 blz., bijln., reg. (Instituut voor theateronderzoek/Holland festival)
Chronologisch geordende verzameling van de geschreven documenten uit de feitelijke aktieperiode, alsmede een analyse van de aktie Tomaat en de geschiedenis van de analyse-groep, geschreven door de leden zelf.

Toneel in China.

Speciaal no.van:Samenspel,(1973)5,110-136
Kulturele revolutie van kunnens(J.Velzeboer);Buiten Mao
tse-tung en de partij heerst bederf(B.Bos);Zoeken naar
evenwicht(W.Odé);Kunst moet de massa dienen(B.Bos);de
messiaanse trend in de chinese kultuur(H.van Praag).

Tuyl,G.van.

Bertold Brecht over beeldende kunst en maatschappij.
Museumjournaal 18(1973)2,50-55
Bespreking van een vertaalde gedeelten uit Gesamelte
Werken van Bertold Brecht;Schriften zur Literatur und
Kunst I en II.

Twee aanslagen op de cultuur;verlaging toneelsubsidie en
verhoging vermakelijkheidsbelasting.
De Groene Amsterdammer,6-12-1947

Verhey,H.

De toekomst van het toneel.
Politiek en cultuur 25(1965)10(okt)452-457
Reaktie op de nota van de Ned.Ver.van toneelkunstenars
onder de gelijknamige titel.

X Zonneveld,L.

Van lokroep naar de schouwburg tot oproep voor politieke
strijd;tien jaar Proloog.
De Groene Amsterdammer,20-11-1974

KUNST(ENAAR)EN SAMENLEVING;FILM EN FOTOGRAFIE

Barents,J.

Gesocialiseerde bioscopen.
Socialisme en democratie 6(1949)12(dec)759-762

Berg,M.van den.

De toestand in de Nederlandse bioscoopwereld.
Politiek en cultuur 25(1965)11(nov)485-494
Een pleidooi voor de uitbreiding van het produktiefonds
ter stimulering van de ontwikkeling van de Nederlandse
film.

Boost,Ch.

Filmgeschiedenis;de onmacht van de kritiek.
Skoop 14(1978)6(aug/sept)52-55
Historie van de film,filmkritiek en-esthetiek.

Donk,J.van der.

Experimentele films.
Skrien,(1979)89(sept)36-37
Globaal overzicht van de filmgeschiedenis,waarbij met na-
me de ontwikkeling van de avant-gardistische filmcultuur

ter sprake komt;bespreking van het boek van Dominique Noguez 'Eloge du cinema experimental',dat o.a.ten doel heeft via een beschrijving van de experimentele film te komen tot een kritische reflectie van de cinema in het algemeen.

Fotografie;met medew.van P.Terreehorst,P.Boersma,B.Hogenkamp e.a.

Skrien,(1979/1980)92/93(winter)24-74

Verkenning van het terrein van de sociale fotografie, waarbij wordt ingegaan op de Duitse arbeidersfotografie, fotografische'regels',de tentoonstelling Fotografie in Nederland 1920-1940,de grote fotografietentoonstelling gehouden te Venetië en op de relatie tussen kunst en fotografie.

Fotografie als kunstuiting;door D.K.

Politiek en cultuur 8(1953)9(sept)428-429

"De fotograaf kan de strijd van de arbeidersklasse krachtig ondersteunen,hij kan de ellende laten zien waar het kapitalisme toe leidt..."

Hogenkamp,B.

Arbeidersfilm;lijst van recente publicaties over de geschiedenis van de arbeidersfilm tot de tweede wereldoorlog.

Amsterdam,z.u.,1976.16 blz.(stencil)

Joris Ivens;door W.K.

Kontrast,(1963)3,2 blz.

Kijzer,P.

Kunstzinnige filmkeuring en haar mogelijkheden.

De Vlam 1(1945)18(22 sept)4-5

Last,J.

Charley Chaplin;de Uilenspiegel van het proletariaat.

De Vlam 3(1947)32(aug)9

N.a.v.de verschijning van de film'The Dictator'.

Leeuw,A.de.

Nederlandse speelfilm-groeistuipe na langdurige schijndood.

Politiek en cultuur 27(1967)11(nov)489 e.v.

Analyse van de ontwikkeling van de Nederlandse speelfilm; pleidooi voor een ruimere subsidiëring.

Leeuw,G.van der,en D.van Staveren.

Het Nederlands filminstituut.

De Groene Amsterdammer,18-12-1948

Leeuwe,J.J.de

De Amerikaanse greep naar het Nederlandse filmbedrijf.

Politiek en cultuur 3(1948)11(nov)363-367

Leeuwe, J.J.de.

De strijd om de progressieve film.

Politiek en cultuur 4(1949)6(jun)215-217

Leeuwe, J.J.de.

De strijd voor de vrede en de film in Nederland.

Politiek en cultuur 6(1951)9(sept)424-427

Leeuwe, J.J.de.

Film en werkelijkheid.

Politiek en cultuur 3(1948)7(jul)232-234

Socialistisch realisme als antwoord op de filmmonopolisten die de werkelijkheid met behulp van hun films verdraaien.

Leeuwe, J.J.de.

Hollywood's aandeel in de oorlogsvoorbereiding.

Politiek en cultuur 5(1950)6(jun)281-286

De propagandistisch anti-communistische rol van de Amerikaanse filmindustrie.

Leeuwe, J.J.de.

Sociale problemen in de film I, II en III.

Politiek en cultuur 2(1947)9(sept)293-296; 2(1947)11(nov)358-360; 3(1948)3(mrt)100-102

Over de filmproductie in kapitalistische landen m.n. de U.S.A. en Groot Brittanië.

Leeuwe, J.J.de.

Socialistisch realisme in de film.

Politiek en cultuur 4(1949)4(apr)126-128

Mullem, P.J. van.

Het ontwerp film- en bioscoopwet; een onaanvaardbaar wetsontwerp.

Socialisme en democratie, (1950), 5-12

Poging, Een, om film weer onder de mensen te brengen.

Amsterdam, Stichting Amsterdams stadsjournaal, 1976. 128 blz.

Revolutionair, Een, met een camera; een beschouwing over Joris Ivens.

Z.pl., z.u., 1972. 39 blz.

Rutgers, S.J.

Joris Ivens; de strijder met de camera.

Politiek en cultuur 2(1947)5(mei)157-161

Stalinisme en socialistisch realisme; samenst. en red.: K. Dibbets; met bijdr. van V. Kepley, B. Brewster, J. Heijs e.a. Skrien, (1979) 87 (mei) 17-57

Het stalinisme, de doorwerking en de ontbinding ervan heeft een zwaar stempel gedrukt op kulturele en artistieke ontwikkelingen. De volgende punten komen ter sprake: De laatste 'klassieke' film van Eisenstein, een voorbeeld van een film die verstrikt is geraakt in de komplikaties van een veranderende sowjet-landbouwpolitiek, het vraagstuk van de cultuurpolitiek waarover in de jaren twintig een heftige strijd is gevoerd, de recente ontwikkelingen in de Sowjet-film waar men nog steeds met Stalins erfenis worstelt, de politieke film met betrekking tot het socialistisch-realisme en als hulpmiddel in de politieke vorming, alsmede de Hongaarse film in het licht van de liberaliseringstendenzen in de filmindustrie aldaar.

Staveren, D. van.
De noodzaak van centrale.
De Baanbreker 1 (1945) 25 (dec) 6
Over de filmkeuring.

Staveren, D. van
Het verweer der filmkeuring; kritiek op de kritiek I.
De Baanbreker 1 (1945) 23 (dec) 4

Staveren, D. van.
Het verweer der filmkeuring; geen censuur II.
De Baanbreker 1 (1945) 24 (dec) 7

10 jaar Skrien; jubileumboek.
Amsterdam, 1979. 132 blz., afbn., schema (Stichting Skrien filmschrift)
Speciaal no. van: Skrien, (1978/79) 81/82/83 (winter)
Uitgave ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van filmschrift Skrien, bevattend een greep uit de in het verleden in het tijdschrift gepubliceerde artikelen, aangevuld met informatie uit andere bronnen. Het geheel geeft een zeer globaal beeld van de ontwikkelingen in de filmwereld.

Wiersma, J. A.
Bij de wieg van de cinegrafische kunsthistorie.
Socialisme en democratie, (1950), 392-399

Wiersma, J. A.
Hedendaagse filmkunst.
De Nieuwe stem 5 (1950), 228-242
O.a. over de vooroorlogse Russische film.

Wiersma, J. A.
In memoriam Sergeï M. Eisenstein.
Kroniek voor kunst en cultuur 10 (1949) 1 (jan) 22-24

Blankert, A. en C. van Lakerveld.

Over de funktie van kunst en musea.

Museumjournaal 17(1972)4, 146-154

Historische schets van kunst en musea in de samenleving vanaf Dürer's tijdvak waarin ingegaan wordt op het feit dat er sinds Dürer weinig wezenlijk veranderd is: beelden- de kunst is nog steeds een 'genotmiddel' voor de economisch sterkeren en ze wordt nog steeds gebruikt als dekmantel voor politieke situaties.

Discussie museumbeleid.

Z.u., ca. 1979. (Hollands Diep).

Verzameling artikelen uit Hollands Diep: -Leering, J. De toekomst van het museum. Hollands diep 1(1975)4(20 dec)30-33; -Fuchs, R.H. Wat Leering beweert is onaanvaardbaar. Hollands diep 2(1976)2(17 jan)23; -Constant, G. Lataster en J. Sierhuis. Leering maakt de kunst monddood. Hollands diep 2(1976)6(13 mrt)29; -Baljeu, J. Een vluchtheuvel voor vormen van geluk. Hollands diep 2(1976)7(27 mrt)16-17; -Couvée, D. H. Wat Fuchs beweert is nog onaanvaardbaarder. Hollands diep 2(1976)8(10 apr)26; -Leering, J. Tegen de ingegraven stellingen.

Frenken, T.

Museum als aktiecentrum.

Museumjournaal 14(1969)6(dec)289-291

Glerum, H.

Cultuur en politiek: half ei en lege dop.

Museumvisie 3(1979)4(dec)128-132

Kort overzicht van standpunten van de politieke partijen t.a.v. de cultuur in het bijzonder het museumbeleid die meer dan ooit actueel zijn geworden na de toespraak van J. den Uyl bij de uitreiking van de P.C. Hooftprijs aan Remco Campert. In het bijzonder het museumbeleid zal zich 'politicaker' moeten gaan opstellen, hetgeen betekent: wensen formuleren en kenbaar maken en tegelijkertijd zich op de hoogte stellen van het doen en laten in de politiek.

Hammacher, A.M.

Samenspraak en tegenspraak; museum, kunst en maatschappij, 1926-1966.

Bulletin Koninklijke Nederlandse oudheidkundige bond, (1966)11/12, 110-117

Last, J.

'Double think' in de kunst; communisten experimenteren ten koste van jongere kunstenaars.

De Vlam 5(1949)45(nov)10

Over het beleid van het Stedelijk museum en in het bijzonder de rol van de directeur Jhr. W. Sandberg.

X Pollmann, J.
Arbeiders komen niet naar de musea.
Volksopvoeding 6(1957), 154-160

X Sizoo, H.
Het witte kunstplan.
Museumjournaal 14(1969)6(dec)302-307
Pleidooi voor wit museum(avondlijke openstelling, ruimte voor vrije expressie voor kinderen, wisselende tentoonstellingen) en wit kunsthuis(permanent centrum voor expositie en verkoop). Als eerste stap naar democratisering wordt aanbevolen de bezetting van een 'bolwerk van traditioneel exclusivisme'.

BIJLAGEN

LIJST VAN GERAADPLEEGDE TIJDSCHRIFTEN

- Baanbreker,De;onafhankelijk weekblad voor socialistische politiek en cultuur.
Utrecht,1945-1946.
- Beweging;algemeen maandschrift voor letteren kunst wetenschap en staatkunde.
Amsterdam,1905-1919.
- Communisme;maandschrift voor politiek en cultuur.
Amsterdam,1936.
- Communistische gids,De;wetenschappelijk maandschrift van de communistische internationale in Nederland.
Amsterdam,1922-1926.
- Forum;maandschrift voor letteren en kunst.
Rotterdam,1931-1935.
- Gids,De;algemeen cultuur maandblad.
Amsterdam,1888-1920.
- Internationale revue i 10.
Amsterdam,1927-1929.
- Jonge gids,De.
Amsterdam,1897-1901
- Kontrast;belangrijke en actuele politieke kulturele en wetenschappelijke vraagstukken vanuit een marxistische achtergrond.
Amsterdam,1963-1964.
- Kroniek,De;een algemeen weekblad.
Amsterdam,1895-1907.
- Morgenrood;zondagsblad gewijd aan wetenschap kunst en letteren.
Amsterdam,1893-1900.
- Nieuwe gids,De;maandschrift voor letteren kunst en wetenschap.
Amsterdam,1886-1923.
- Nieuwe stem,De;maandblad voor cultuur en politiek.
Arnhem enz.,1946-1967.
- Nieuwe tijd,De;revolutionair-socialistisch halfmaandelijks tijdschrift.
Amsterdam,1919-1921.
- Nieuwe tijd,De;sociaal-democratisch maandschrift.
Amsterdam,1896-1918.
- Nu;algemeen maandblad.
Amsterdam,1927-1929.
- Politiek en cultuur;maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.
Amsterdam,1936-1981.
- Socialisme en democratie;maandblad van de Partij van de Arbeid.
Amsterdam,1939-1981.
- Socialistische gids,De;maandschrift der sociaal democratische arbeiderspartij.
Amsterdam,1916-1938.
- Te Elfder ure.
Nijmegen,1968-1980.

- Tweemaandelijksch tijdschrift voor letteren kunst
wetenschap en politiek.
Amsterdam, 1895-1901.
- Twintigste eeuw, De, maandschrift voor letteren kunst
wetenschap en politiek.
Amsterdam, 1902-1908.
- Vlam, De; weekblad voor vrijheid en cultuur.
Amsterdam, 1945-1950.
- Vrije kathedraal, De.
Amsterdam, 1945-1950.

Incidenteel werd gebruik gemaakt van:

- Brinkman's cumulatieve catalogus van boeken die
gedurende(...)in Nederland en Vlaanderen zijn uitgegeven
of herdrukt met aanvullingen over voorafgaande jaren.
Leiden, Sijthoff, 1888 e.v.
- Nijhoff's index op Nederlandschen periodieken van
algemeenen inhoud.
Den Haag, Nijhoff, 1910 e.v.

LIJST VAN BEZOCHTE BIBLIOTHEKEN

Bibliotheek van de Boekmanstichting
Herengracht 415, Amsterdam, tel.: 020-24.37.37.

Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam
Singel 425, Amsterdam, tel.: 020-525.91.11.

Bibliotheek van het Internationaal Instituut voor
Sociale Geschiedenis (I.I.S.G.)
Kabelweg 51, Amsterdam, tel.: 020-84.36.95

Koninklijke Bibliotheek
Lange Voorhout 34, 's-Gravenhage, tel.: 070-64.49.20.

Openbare leeszaal en bibliotheek
Prinsengracht 585, Amsterdam, tel.: 020-26.50.65.

PERSOONSREGISTER

In het register is een scheiding gemaakt tussen publicaties van en over personen. In het laatste geval is het verwijzende paginanummer onderstreept. Het gaat hier om reacties op of uitspraken over (publicaties van) personen, bijvoorbeeld óver William Morris als kunstenaar en socialist, óver een boek van Annie Romein of een artikel van Henriëtte Roland Holst. Niet onderstreept zijn de verwijzingen naar auteurs, voor- en nawoordschrijvers, redacteuren enz.

Indien een persoon op dezelfde bladzijde voorkomt als (mede)auteur en als iemand over wier/wiens werk is geschreven, komt in het register eerst een verwijzing naar de betreffende pagina zonder en vervolgens een met onderstreping. Bij personen die onder hun initialen hebben gepubliceerd, is in het register de naam aangevuld en tussen haken geplaatst, voorzover deze kon worden achterhaald.

A

A., A.: 4
Aa, T. van der.: 70, 73
Abma, H.G.: 80
Acker, G. van.: 63
Adama van Scheltema-Kleefstra, A.: 43
Adama van Scheltema, C.S.: 4, 17, 18, 24, 35, 42, 43, 44, 46, 59
Adorno, Th.W.: 22, 65, 67, 68, 68, 98
Akkermans, E.: 78, 81
Al, B.: 70
Albarda, J.W.: 31, 56
Alberdingk Thijm, K.J.L.
 zie: Deyssel, L. van. (ps. van K.J.L. Alberdingk Thijm)
Algra, H.: 68
Alma, P.: 5, 14, 17, 20, 22
Althusser, L.: 63, 64, 97
Anbeek, T.: 91
Andriessen, L.: 97, 108, 109
Andriessen, W.: 99
Ankersmit, J.F.: 5, 42, 43, 44, 44, 47, 50, 52, 53-54, 57, 59
Anstadt, M.: 70
Antonissen, R.: 44, 54
Apel, Ternooy
 zie: Ternooy Apel
Arian, M.: 80-81, 98, 106
Arntz, G.: 4-5, 14, 17, 22
Arondeús, W.: 5
Asselbergs, W.J.M.A.
 zie: Duinkerken, A. van. (ps. van W.J.M.A. Asselbergs)
Astachov, I.: 65
Austen, S.: 98

Baaren, K. van.: 108
Baarle, Y. van.: 91
Bach, J.S.: 110
Backers, C.: 106
Bakels, R.S.: 5-6
Bakker, M.: 63
Bakker, W.: 35-36
Baldwin, R.N.: 17
Baljeu, J.: 116
Banning, W.: 1, 67, 70, 86
Barbieri, U.: 98
Barents, J.: 63, 112
Barten, W.: 53, 63, 70, 107
Baschwitz, K.: 68
Baudelaire, P.-Ch.: 67
Bauer, M.: 6-7, 6-7, 24
Baumeister, W.: 17
Bayers, L.: 110
Bazel, K.P.C.de.: 5, 7, 19, 29, 60
Beer, M.: 36, 106
Beeren, W.A.L.: 70-71
Beerends, J.: 36
Beerling, R.F.: 68
Begeer, P.A.: 91
Behrens, F.: 96
Bellamy, J.: 11
Bend, J.G. van der.: 107
Benjamin, W.: 22, 64, 65, 66, 67, 91, 91, 96, 96, 98
Benno, A.: 41,
Beresteyn, E. van.: 60
Berg, H.O. van den.: 100
Berg, M. van den.: 71, 112
Berger, J.: 63
Berger, P.: 87
Bergh, H. van den.: 71, 76, 106
Bergh van Eysinga, H.W.Ph.E. van den.: 1, 3
Berghe, R. van den.: 66
Berlage, H.P.: 1, 3, 7, 8, 20, 24, 30
Bernlef, J.: 81
Bertina, B.J.: 100
Beugels, P.: 80
Beus, J. de.: 71
Beusekom, W. van.: 100
Bibeb (ps. van E.M. Lampe-Soutberg): 8
Bierens de Haan, J.(D): 1
Bierens de Haan, J.D.: 6-7
Binnerts, P.: 97, 111
Blankert, A.: 116
Blitz, A.: 81
Bloch, E.: 108
Blok, C.: 63-64, 64
Blokdiijk, T.: 106
Blokker, J.: 81, 87
Blom, A. van der.: 8, 91
Blotkamp, C.: 20, 21
Boas, Van Emde
 zie: Emde Boas, Van

Böhl, Liagre
 zie: Liagre Böhl
 Boehmer, K.: 71, 87, 91, 106-107, 107, 111
 Boeken, H. J.: 8
 Boekman, E.: 1, 8, 36, 59, 60, 60, 61,
 Boekraad, C.: 96
 Boekraad, H. C.: 66
 Boekraad, H. (C.): 80
 Boer, D. de.: 23
 Boer, J. de.: 9, 32, 33, 75-76
 Boersma, P.: 41, 113
 Boerstoeel, J.: 71
 Boerwinkel, F.: 67
 Bogdal, K.-M.: 63
 Bohnen, U.: 4-5
 Bolckmans, A.: 91-92
 Bolkenstein, H.: 44
 Bolkestein, G.: 71
 Bom, E. de.: 50
 Bommeljé, B.: 92
 Bommer, J.: 92
 Bongers, W. A.: 5, 9, 18, 18, 30
 Bongers, G.: 48
 Booleman, A.: 9, 19
 Boom, A. van der.: 53
 Boost, Ch.: 112
 Boot, C.: 21
 Boot, M.: 20
 Bordewijk, P.: 71
 Borgers, G.: 52
 Borrie, G. W. B.: 9, 56, 59
 Bos, B.: 71, 71-72, 80, 92, 106, 110, 112
 Bosmans, H.: 92
 Bosmans, J.: 75
 Boswinkel, H.: 81, 92
 Bot, J.: 72, 92, 102
 Boutens, C.: 25-26
 Bouwmeester, L.: 40
 Braak, M. ter.: 9, 21, 40, 96
 Braat, L. P. J.: 72, 79-80, 92, 96,
 Braches, E.: 9
 Bracht, S.: 96
 Brandt Corstius, J. C.: 10, 44, 45, 54
 Brecht, B.: 22, 36, 65, 96, 97, 98, 106, 107, 112
 Breitner, G. H.: 19
 Bremen, J. H. van.: 10
 Bresser, J. P.: 72, 107
 Breuker, W.: 108
 Brewster, B.: 115
 Brinkgreve, G.: 92
 Broos, K.: 20
 Brouns, P. M.: 72, 73
 Brouwer, M.: 72
 Brouwer, W. C.: 19
 Brouwers, B.: 45, 93-94
 Bruggen, van.: 36
 Brugmans, H.: 40, 72
 Brusse, P.: 50
 Bunnik, R. J.: 106
 Buskes, J. J.: 86
 Bussink, G.: 91, 93

Cammelbeeck, G.J.P.: 72,84
Campen, M.H.van.: 45,54
Campigli.: 97
Cannegieter, H.G.: 40,41,45,54
Carlyle, Th.: 34
Casparie, P.: 64
Chabot, H.: 91
Chaplin, Ch.: 113
Citroen, P.: 99
Claus, H.: 93-94
Clercq, D.de.: 24
Clinge Doorenbos, J.: 13,45,46
Coenen, F.: 10, 15, 18, 18, 19, 20, 27, 34, 49, 96
Coenraads, E.: 10
Cohen, J.H.G.: 10, 60
Colenbrander, H.T.: 57
Collem, A.van.: 6-7, 10, 17, 22
Colmjon, G.: 11
Constandse, A.: 5
Constant (ps. van C.Nieuwenhuys): 93, 101, 116
Cordan, W.: 36
Cornelissen, (A.)J.(M.): 19
Cornelissen, A.J.M.: 67
Cornips, M.H.: 21
Corstius, Brandt
 zie: Brandt Corstius
Couvée, D.H.: 116
Couzijn, W.: 96
Crane, W.: 12-13, 13, 20, 31, 33, 34
Crouwel, W.: 68

Dalsum, A. van.: 36
Davidson, S.: 93
Deddes, J.: 111
Dedinsky, E.: 93
Deflo, L.: 93-94
Dekker, M.: 91
Delamarre, T.: 74
Derkinderen, A. J.: 13, 24, 27, 33
Destrée, J.: 12
Deysse, L. van. (ps. van K. J. L. Alberdingk Thijm): 6-7, 11, 11, 13
Dibbets, K.: 93, 115
Dieho, B.: 111
Diepenbrock, A.: 6-7, 37, 38
Diepenhorst, I. A.: 67
Dieten, J. W.: 73
Dietrich, M.: 41
Dippel, C. J.: 74, 85-86
Doelman, C.: 93
Domburg, A. van.: 99
Dongen, K. van.: 91
Donk, J. van der.: 112-113
Donker, A. (ps. van N. A. Donkersloot): 93, 99
 zie ook: Donkersloot, N. A.
Donkersloot, N. A.: 11, 64, 74, 78,
 zie ook: Donker, A. (ps. van N. A. Donkersloot)
Doorenbos, Clinge
 zie: Clinge Doorenbos
Doorman, S. J.: 75, 98
Doorman, (S.) J.: 80
Dooyes, D.: 74, 75-76
Drees, W.: 94
Dresden, S.: 37
Driel, Repelaer van.
 zie: Repelaer van Driel
Drost, F.: 43
Duin, L. van.: 106
Duinkerken, A. van. (ps. van W. J. M. A. Asselbergs): 94
Dulken, H. van.: 73, 79, 81
Duncan, I.: 37
Duyn, R. van.: 80
Duynstee, F. J. F. M.: 75
Dijk, J. van.: 94, 106

E

Eeden, F. van.: 6-7, 11, 11
Eekman, T.: 64, 94
Een van deze wereld(ps. van J.A.N.Knuttel): 54
 zie ook: Knuttel, J.A.N.
Egas, C.: 64, 75-76
Eisenstein, S.M.: 40, 115
Eisler, H.: 96
Elias, W.: 75
Eliot, T.S.: 63
Emde Boas, C. van.: 64
Enckevort, G. van.: 75-76
Endt, E.: 44, 45
Engelman, J.: 53, 64, 75,
Engels, F.: 101
Enschedé, J.W.: 50
Ensink, W.: 73
Enzensberger, H.M.: 66
Eyl, I.: 19
Eysinga, Van den Bergh van.
 zie: Bergh van Eysinga, Van den.

F

Feddema, H.: 64
Ferron, L.: 75
Flothuis, M.: 106
Fopman, F.: 20
Franken, T.: 116
Fresco, M.F.: 44
Fuchs, E.: 96
Fuchs, R.: 116, 116
Fülberth, G.: 96
Funke Küpper, A.: 11

G.: 52
 Gallas, H.: 96
 Gans, J.: 11
 Gans, L.: 11
 Garaudy, R.: 64, 66, 69
 Gardeniers-Berendsen, T.: 81
 Gasset, Ortega Y.
 zie: Ortega y Gasset.
 Gaus, H.: 93-94
 Geelhoed, G.: 94
 Geest, K. van de.: 21, 22
 Gelder, H. E. van.: 11-12, 12, 31, 56, 58, 60, 94
 Gelderen, J. van.: 12
 Gerhard, J. W.: 12
 Gerlagh, W. J.: 50
 Geus, J. de.: 76
 Geuzenbroek, M.: 78
 Giele, J.: 91
 Gielen, J. J.: 70, 72, 75, 76, 82
 Giltay, H.: 64-65, 65
 Ginneken, A. van.: 12
 Glerum, H.: 116
 Gnirrep, Y.: 107, 108
 Goedegebuuren, J.: 23
 Goes, F. van der.: 6-7, 11, 12, 12-13, 13, 18, 19, 21, 25, 31, 37, 56
 Gogh, V. van.: 16
 Gogh, V. W. van.: 58
 Goldmann, L.: 65, 104-105
 Goldstein, E.: 13, 30
 Gorissen, T.: 80
 Gorki, M. (ps. van A. M. Pesjkow): 26, 30
 Gorter, H.: 13, 13, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 43, 44, 45, 46, 47, 54, 55, 96, 98
 Gorter, W.: 81
 Gortzak, W.: 68, 73, 94-95, 95
 Goudriaan, J.: 54
 Goudsmit, S.: 21
 Goudszwaard, B.: 68
 Goya, F.: 102, 104
 Graaf, A. de.: 13
 Graaff, J. J.: 14
 Gramsci, A.: 97
 Gratama, J.: 60
 Gravesande, G. H. 's. (ps. van G. H. Pannekoek): 6-7
 Gregoor, N.: 76
 Greshoff, J.: 21
 Gribbling, F.: 14, 41, 95, 100
 Griensven, E. van.: 108
 Groeneveld, B.: 108
 Groenevelt, A.: 8
 Groenevelt, J.: 48
 Groot, J. H.: 95
 Grosz, G.: 96
 Grünfeld, J.: 14
 Gruyter, J. de.: 6-7
 Gruyter, J. W. de.: 14, 95
 Gunning, C. P.: 68
 Gutteling, A.: 43

- Haan, Bierens de.
zie: Bierens de Haan.
- Haas, G.C. de.: 80
- Hadjinicolaou, H.: 66
- Hagoort, G.: 73, 76
- Hahn, A.: 5, 14, 15, 34, 47, 48
- Hahn Jr., A.: 15, 50, 56
- Hajer, R.: 75-76
- Hall, J.N. van.: 15
- Hammacher, A.M.: 20, 28, 53, 58, 116
- Hannivoort, H.W.: 15
- Hardeveld, J.M. van.: 15
- Harmsen, G.: 16, 19, 95
- Hartog, H.: 9
- Hasselt, M. van.: 71, 76, 81
- Havelaar, J.: 16, 20, 48
- Havermans, J.W.: 95, 102
- Heartfield, J.: 91, 91
- Heeroma, K.: 45
- Weins, W.: 76
- Heldring, J.L.: 81
- Helman, A. (ps. van L.A.M. Lichtveld): 95, 96
zie ook: Lichtveld, L.
- Hemel, O. van.: 106
- Hermans, H.: 65, 77
- Heuvel, A.H. van den.: 68
- Heij, J.J.: 20
- Heyden, M.A.C. van der.: 34
- Heyermans, H.: 17, 48, 49, 52, 96
zie ook: Heyermans Jr. H. (ps. van H. Heyermans)
Thijssen, E.W. (ps. van H. Heyermans Jr.)
- Heyermans Jr., H. (ps. van H. Heyermans): 9, 16, 17, 25-26, 37, 41
zie ook: Heyermans, H.
Thijssen, E.W. (ps. van H. Heyermans Jr.)
- Heyermans, L.: 49
- Heijs, J.: 115
- Hildebrand, W.: 107
- Hoefnagels, L.: 80
- Hoeks, H.: 66
- Hoekstra, H.G.: 96
- Hogenkamp, B.: 41, 113
- Hol, J.C.: 37
- Holst, Roland.
zie: Roland Holst.
- Honout, J.: 75-76
- Hoogcarspel, J.: 20
- Hoogendoorn, W.: 108
- Horkheimer, M.: 65, 68
- Horst, A. van der.: 77
- Huizinga, J.: 1, 1-2, 2, 3, 48, 53, 57, 57, 58, 59
- Huygens, C.: 6-7
- Huygens, G.W.: 23
- Hijmans, B.: 77, 90

I

Idenburg, Ph.J.: 77, 77-78, 78, 105
Illés, V.: 17
Istha, D.: 78
Itterbeek, E. van.: 93-94
Ivens, J.: 41, 113, 114

J

Jaarsma, P.: 78
Jaarsma, R.: 86
Jacobs, J.W.: 17, 43, 46
Jaffé, H.L.C.: 23
Jansen, A.H.: 18
Jansen, T.: 81
Jansma, A.J.: 5
Jolles, A.: 18
Jong, A.M. de.: 18, 32, 45, 52, 54
Jong Jr., D. De.: 43, 44
Jong, E. de.: 49
Jong Edz., F. de.: 5, 18, 19, 47
Jong, R. de.: 19
Jong, S. de.: 68
Jongert, J.: 19
Jordaan, L.J.: 8, 41

K.,D.: 113
K.,W.: 113
Kaay,P.: 91
Kadt,J.de.: 46,47,49,74,78,85-86,86
Kalff,G.: 43
Kalff,J.: 5,19,37
Kalkhoven,B.: 111
Kam,F.de.: 78
Kampen,G.van.: 42
Karsen,E.: 19
Karsten,G.: 49
Kassies,J.: 68,73,73-74,78,78-79,79,81,84,86,100
Katan,E.: 22
Kautsky,K.: 12
Kelk,C.J.: 21
Kemenade,J.A.van.: 68,98
Kempen,Y.van.: 22,98
Kempers,B.: 81
Kempers,G.: 77
Kepley,V.: 115
Kernkamp,G.W.: 19
Ketner,C.H.: 54,54-55
Klinkenberg,W.: 96
Klitsie,H.: 81
Klompé,M.: 71,71-72,78,88
Kloos,W.: 43
Klundert,Th.van de.: 96
Knappert,E.C.: 50-51
Knulst,W.: 73,81
Knuttel,J.A.N.: 5-6,16,22,43,55,65,72,79-80,95
zie ook:Een van deze wereld(ps.van J.A.N.Knuttel)
Knuvelder,G.: 75
Kok,B.: 97
Kooy,F.: 96
Kooyman,D.A.: 5
Kortenhage,J.P.: 10
Kossmann,A.: 80
Koster,E.B.: 51
Kosto,A.: 77
Kraaypoel,D.: 65
Kreemers,R.: 51
Kruithof,J.: 19,46,96
Kruyt,J.P.: 67,70,73
Küpper,Funke
zie:Funke Küpper
Kuin-Harthoff,W.H.: 80
Kuné,H.: 80
Kuyper,R.: 21
Kijzer,P.: 113

L

- L.: 32
Laan, A.: 81
L.(abberton), J.H.: 22, 46
Lacroise, H.: 82
Lakerveld, C.van.: 98, 116
Lam, De Vries.
 zie: Vries Lam, De.
Lammers, H.: 82
Lampe-Soutberg, E.M.
 zie: Bibeb (ps. van E.M.Lampe-Soutberg).
Landré, T.: 21, 37, 51
Lange, D.de.: 19, 55, 82, 87, 96, 97
Langenberg, B.J.: 109
Langeveld, M.J.: 82
Last, J.: 20, 21, 22, 82, 97, 113, 116
Lataster, G.: 116
Leering, J.: 116, 116
Leeuw, A.de.: 66, 97, 113
Leeuw, A.S.de.: 21, 46, 96
Leeuw, G.van der.: 70, 70, 71, 73, 75, 77, 82, 83, 88, 97-98, 102, 113
Leeuw, R.de.: 108, 109
Leeuwe, H.H.J.de.: 39, 107
Leeuwe, J.J.de.: 66, 113-114, 114
Leeuwen, F.van.: 22
Lehning, A.Müller: 2, 17, 35
Lemaire Jr., J.: 49
Lenin, W.I. (ps. van W.I.Oeljanow): 65
Lensvelt, F.: 37
Lethen, H.: 91
Leuven, A.: 37
Levita, A.S.de.: 21, 46, 55
Liagre Böhl, H.: 46
Lichtveld, L.: 82, 98
 zie ook: Helman, A. (ps. van L.A.M.Lichtveld)
Ligthart, P.: 80-81
Lindt, H.: 37-38
Lobstein, M.
 zie: Treslong, H.van. (ps. van M.Lobstein)
Lohr, P.: 75-76
Loke, C.F.: 24
Loon, M.van.: 22
Loopuit, J.: 24, 52
Louw, A.van der.: 82
Lucassen, R.: 80
Lucebert (ps. van E.J.Swaansdijk): 96
Luikinga, A.J.: 58
Lukács, G.: 22, 65, 65, 96, 98, 104-105

- Macherey, P.: 65
Maelstaf, R.: 82
Malewitsj, K.: 16
Man, H. de.: 2, 3, 22
Mann, Th.: 104
Marcuse, H.: 65-66
Maren, H. van.: 45
Mari Pruys.
 zie: Pruys.
Marissing, L. van.: 22, 98
Marx, K.: 65, 65, 101
Marijnen, F.: 80-81
Masereel, F.: 50
Maso, B.: 81
Meertens, P. J.: 49, 65, 66, 109
Meester, J. de.: 22, 99
Meggelen, B. van.: 68
Mehring, F.: 17, 22, 98
Mengelberg, M.: 108
Mengelberg, W.: 38
Mensink, W.: 73-74
Merema, B.: 60
Mertens, A.: 22, 98
Meyer, B.: 23
Meyer, J. W. L.: 55
Meijer, W. L.: 83, 99
Meijers, D. J.: 20, 58
Michael, H.: 59
Michaelis, H.: 77, 81
Michielse, H. C. M.: 23, 83
Millet, J.-F.: 16
Minnema, S.
 zie: Polet, S. (ps. van S. Minnema).
Miranda, S. R.: 60
Mittenzwei, W.: 97
Moholy Nagy, L.: 35
Mok, M.: 83
Mok, S.: 60
Mooy, M.: 22, 23
Morawski, S.: 99
Morris, W.: 21, 23, 29, 30, 34, 50, 50-51, 51, 52, 55-56
Mozart, A.: 110
Müller Lehning.
 zie: Lehning, Müller.
Mul, J.: 106
Mulder, H.: 23
Mulder, J. H.: 83
Mulleman, P. J. van: 114
Mijnssen, F.: 38

N

Nagtzaam, N.: 97
Nagy, Moholy.
 zie: Moholy Nagy.
Niguez, D.: 112-113
Niehaus, K.: 20
Nieuwenhuys, C.
 zie: Constant (ps. van C. Nieuwenhuys).
Nieuwenhuysen, B. van.: 99
Noorden, P. van.: 38, 109
Noordenbos, O.: 24, 56
Nootens, J.: 96
Nord, M.: 99
Nordholt, Schulte.
 zie: Schulte Nordholt.
Nuis, A.: 100
Nijhoff, M.: 55
Nijk, A. J.: 96

O

Odé, W.: 80, 106, 112
Oeljanow, W. I.
 zie: Lenin, W. I. (ps. van W. I. Oeljanow).
Offermans, C.: 22, 67, 98
Oldendorf, A.: 68
Opmerker: 56
Ortega y Gasset, J.: 88
Os, H. W. van.: 99
Oud, J. J. P.: 35
Overeem, E. van.: 68

P

P., A. van.: 20-21
Paap, W.: 83
Pannekoek, A.: 13, 46
Pannekoek, G.H.
 zie: Gravesande, G.H.'s. (ps. van G.H. Pannekoek).
Pater, J.C.H.de.: 67
Pauka, T.: 82
Paulides, H.: 99
Pen, J.: 80, 83, 84
Penaat, W.: 20
Perron, E. du.: 11, 11, 21
Pesjkow, A.M.
 zie: Gorki, M. (ps. van A.M. Pesjkow).
Peursen, C.A. van.: 68
Pieterse, G.: 107
Pit, A.: 57
Planije, C.A.G.: 99
Plasschaert, A.: 24
Plumpe, G.: 63
Poesjkin, A.S.: 95
Polak, B.H.: 24
 zie ook: Spaanstra-Polak, B.H.
Polak, E.: 48
Polak, F.L.: 65, 67, 84, 86
Polak, H.: 23, 51, 60
Polak, W.: 68
Polet, S. (ps. van S. Minnema): 98
Poll, K.L.: 87
Pollman, J.: 117
Porcelijn, C.: 24, 38, 45, 110
Praag, H. van.: 112
Praag, J. Ph. van.: 55
Praag, Ph. van.: 24
Praag, S. E. van.: 52
Prange, J.M.: 100
Prior, F.: 67
Proost, K.F.: 24-25, 25, 55
Pruys, S.M.: 84
Puijssen, C.: 84
Pijper, W.: 35

Q

Quarles van Uffort, H.: 55
Querido, I.: 25, 38, 45, 48, 52, 54

R.,E.: 24
Raaff,H.: 85
Randwijk,H.M.van.: 85,100
R.(avesteyn Jr.,W.)van.: 26
Ravesteyn Jr.,W.van.: 46
Rebling,E.: 67,98,110
Reek,F.: 100
Reichenfeld,J.: 87
Reilingh,De Vries.
 zie:Vries Reilingh,De.
Reneman,M.T.: 75-76,100
Rentenaar,R.: 48
Repelaer van Driel,J.: 26,38
Reve,K.van't.: 95
Rhijn,van.: 73
Ricardo,A.: 26
Riel,H.van.: 80
Riemsdijk,J.van.: 79,81,87
Rietveld,C.Th.: 99
Riezenkamp,R.: 81
Ritter,P.H.: 60
Robbers,H.: 19,25-26,26
Rodrigo,F.: 107
Roelants,E.: 38
Rogier,J.: 79,80,81,85,100
Roland Holst,H.: 2,18,19,20,22,24,44,44,45,46,46-47,47,
51,85,98
Roland Holst-van der Schalk,H.: 3,21,26,26-27,27,28,36,
46,53,53-54,54,54-55,55-56,56
Roland Holst,R.N.: 5,7,7,15,19,21,27,28,28-29,29,51,53,
61,61,62
Romein,A.: 47
Romein-Verschoor,A.: 29,55,67,99,100,100-101
Romein,J.: 3,29,47
Roode-Heijermans,M.de.: 29
Roodnat,B.: 101
Rookmaker,H.R.: 101
Roos,A.de.: 70,73-74,85,101,105
Roos,W.A.A.M.de.: 68
Rost,N.: 30,38
Rot,J.: 8,30,73
Rot,T.: 97
Royaards,R.: 110
Ruitenberg,L.H.: 85
Ruskin,J.: 28,34
Rutgers,S.J.: 102,114
Rutter,A.: 111
Ruygers,,G.: 70

Saalborn, L.: 38, 39
Sagel, J.: 75-76
Saks, J. (ps. van P. Wiedijk): 18
Sandberg, W.: 116
Sanders, P. F.: 20, 30, 61, 111
Scharten, C.: 30, 44
Schat, P.: 108
Scheltema, Adama van.
 zie: Adama van Scheltema.
Schepers, J. B.: 56-57, 57
Schermerhorn, W.: 1, 86
Schilp, C. A.: 49
Schivelbusch, W.: 97
Schmidt, B.: 50
Schönberg, A.: 109
Scholte, H.: 39
Schouten, M.: 30, 73, 108
Schrofer, J.: 17
Schrijver, L.: 21
Schulte-Nordholt, H. G.: 68
Schurer, F.: 44, 85, 85-86
Schutter, H. de.: 36, 106
Schweiger, Th.: 61
Schwenke, J.: 51
Senden, G. H. van.: 3, 30
Seret, G.: 60
Sierhuis, J.: 116
Simons, L.: 30, 39, 51
Sinnige, W. H.: 75-76, 81, 86
Sizoo, H.: 117
Sjollema, S. J.: 53
Slochteren, W. van.: 58
Smedes, E.: 39
Smeets, J.: 111
Smelik, K.: 22
Smiers, J.: 73, 86, 89, 98
Smit, H.: 97
Smit, J.: 86
Smit, S.: 111
Sochy, A.: 5
Sosef, W. C. J.: 51, 55-56
Spaanstra-Polak, B. H.: 23
 zie ook: Polak, B. H.
Spijkers, P.: 8
Staas, J.: 111
Staay, A. van der.: 75-76
Staeck, K.: 104
Stalpers, J. A.: 68
Staveren, D. van.: 42, 113, 115
Steenhoff, W.: 20
Ster, J. van der.: 86, 101
Sterneberg, F.: 111
Sternheim, J.: 39
Stiphout, M. van.: 87
Straat, E.: 64
Strategier, H.: 106
Straten, H. van.: 87

Stuiveling, G.: 26, 30, 31, 44
Stuiver, J.: 39
Stuyt, J.: 61
Swaansdijk, L.J.
zie: Lucebert (ps. van L.J. Swaansdijk).

T

Tak, P.L.: 6-7, 9, 11-12, 16, 24, 31, 31, 56, 61
Tas, S.: 87
Tegenbosch, L.: 87, 101
Tel Quel.: 65
Ternooy Apel, M.J.: 39
Terreehorst, P.: 41, 113
Thoenes, P.: 68
Thomas, L.M.: 80, 96
Thomassen, W.: 68, 70
Thomson, J.J.: 3
Thijm, Alberdingk.
zie: Alberdingk Thijm.
Thijs, W.: 16, 31
Thijssen, E.W. (ps. van H. Heyermans Jr.): 9, 9, 31, 31-32
zie ook: Heyermans, H.
Heyermans Jr., H. (ps. van H. Heyermans).
T. (ienhoven), G. van.: 6-7
Timmer, C(h)., B.: 67
Tolstoj, L.N.: 65
Toornstra, K.: 61
Toorop, J.: 24, 33
Treslong, H. van. (ps. van M. Lobstein): 3, 30
Tricht, J.L.: 48
Troelstra, J.: 15, 101, 105
Troelstra, P.J.: 56, 56-57, 57
Tromp, B.: 68, 80, 81, 86, 87
Tsjernysjewski, N.G.: 64
Tummers, N.H.M.: 101
Tussenbroek, O. van.: 32
Tuyt, G. van.: 112
Tijn, B. van.: 47

U

Uffort, Quarles van.
zie: Quarles van Uffort.
Ulfers, C.: 32
Uyl, J.M. den.: 72, 74, 76-77, 78, 80, 81, 84, 85, 86, 86, 87, 88, 116

Valk, J.M.M.de.: 102
Valk, M.W.van der.: 15
Valkman, O.: 73, 79, 81
Vangansbeke, J.: 93-94
Vanheste, G.: 102
Vanriet, J.: 93-94
Veen, van.: 39
Veen, J.van der.: 100, 107
Veldhuis, M.: 88
Velzeboer, J.: 107, 110, 112
Velzen, Th.van.: 21, 81
Verhaar, D.: 47
Verhagen, G.: 88
Verhey, H.: 112
Verhoef, T.: 18, 32
Verkade, E.: 39, 61
Verkade-Cartier van Dissel, E.F.: 39
Verlinde, H.: 94
Vermeer, A.R.: 75-76
Vermeulen, E.: 88
Vermeulen, F.: 61
Vermeulen, M.: 88, 102
Verrips, G.: 102
Versou, J.: 63
Verstappen, W.: 102
Verwey, A.: 13, 32
Verweij-Jonker, H.: 3
Veth, C.: 11, 15, 20, 32, 33, 34, 40, 42, 48, 49, 59, 61, 61-62, 62
Veth, J.: 6-7, 12-13; 20, 33, 53, 56, 57, 59, 62
Visbeen, F.: 81
Visser, C.: 102
Visser, H.: 102
Vliegen, W.H.: 15, 33
Vlijmen, J.van.: 108
Vocht, G.de.: 102
Vogel, A.: 102-103
Vogelaar, J.F.: 65, 91, 94-95, 103
Vollemans, K.: 4-5, 63, 66, 68, 96, 103
Vondeling, A.: 75-76, 78
Voogd, J.J.: 75-76, 80, 81, 81, 88, 88-89, 89
Voort, Ch.van.: 103
Vooy's, I.P.de.: 34, 47
Vorrink, K.: 3-4, 11
Vos, M.: 44
Voskuil, J.D.: 103
Vredenburg, M.: 40
Vries Lam, de.: 6-7
Vries, H.de.: 47
Vries Reilingh, H.D.de.: 68
Vries, R.de.: 73-74
Vries Jr., R.W.P.de.: 34
Vries, Th.de.: 21, 68, 68-69, 69, 83, 89, 102, 103, 103-104, 104
Vriesland, V.E.van.: 43, 44
Vroemen, J.: 106

W

Waal, G.de.: 42
Wal, Th.J.van den.: 52
Warffemius, M.G.: 34
Waterschoot, H.: 104
Wavoe, L.E.: 80
Wavoe-Hoogveld, M.L.: 80
Weisgerber, J.: 104
Weiss, P.: 107
Welters, L.: 108
Weringh, K.van.: 34, 48, 48
West, M.: 41
Wibaut, F.M.: 19, 31, 34, 40, 56, 59, 60, 61,
Wiedijk, P.
 zie: Saks, J. (ps. van P. Wiedijk).
Wielink, H.J.van.: 59
Wiersma, J.A.: 115
Wiessing, H.P.L.: 34
Wigger, B.P.: 14
Willemans, J.C.: 73-74
Wilmlink, E.: 75-76
Wind, K.de.: 40
Winkler, J.: 57, 89
Wins, A.: 34-35, 35
Wits, Th.: 89
Witte, H.de.: 87
Wolff, Jaap: 69
Wolff, Joop: 69, 81, 89, 89-90
Wolters, M.: 35, 42
Wouters, A.: 104-105
Wouters, J.: 107
Wunderink, M.: 35
Wuyts, I.: 93-94
Wijck.: 73
Wijhe, J.S.: 90
Wijk, K.van.: 20, 35
Wijne, J.: 84
Wijtman, B.: 77, 80, 110

Z

Zimmerman, R.: 105
Zimmerman, W.: 35
Zonneveld, L.: 106, 112
Zürcher, E.: 68
Zweers, W.: 108
Zwolsman, R.: 79